

การมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด
ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2566

**SARABURI COMMUNITY LEADERS' ENGAGEMENT IN THE
PREVENTION OF DRUG-RELATED PROBLEMS**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION AND PUBLIC POLICY**

**GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2023**

วิทยานิพนธ์เรื่อง
การมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด
ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

โดย
โอภาส ชาลู่

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2566

ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ ไรจน์นิรุตติกุล
ประธานกรรมการสอบ

รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล
กรรมการ

รศ.ดร.จิระ ประทีป
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ.ร.ต.หญิง ดร.วรรณิ์ สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
9 พฤศจิกายน 2566

Thesis entitled

**SARABURI COMMUNITY LEADERS' ENGAGEMENT IN THE
PREVENTION OF DRUG-RELATED PROBLEMS**

by
OPAS SALOO

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Public Administration

Rangsit University
Academic Year 2023

Asst.Prof. Nattawut Rojniruttikul, D.P.A.
Examination Committee Chairperson

Assoc.Prof. Pathan Suwanmongkol, Ph.D.
Member

Assoc.Prof. Chira Prateep, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plt.Off. Vannee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

November 9, 2023

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ด้วยความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จิระ ประทีป อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างสูงที่เอาใจใส่ให้ คำปรึกษาด้วยดีเสมอมา ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ โรจนนิรุตติกุล ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปธาน สุวรรณมงคล กรรมการสอบ ที่ตรวจสอบและ แนะนำการแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ผู้สร้างแรงบันดาลใจ ดร.เฉลิมพร เย็นเยือก รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และ ผู้อำนวยการหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ที่ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ แนวคิด หลักวิชาการ ที่เป็นพื้นฐานสำคัญ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดี ขอขอบคุณเพื่อน ร่วมงาน และกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดามารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณ ที่อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ ซึ่งผู้วิจัย จะนำไปพัฒนาการทำงานเพื่อประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมต่อไป

โอภาส ชาล

ผู้วิจัย

6006387 : โอภาส ซาลู
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขต
 จังหวัดสระบุรี
 หลักสูตร : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จิระ ประทีป

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี และ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีให้เกิดประสิทธิผลมากขึ้น ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี จำนวน 120 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา คือ ค่าจำนวน ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่า t-test และ F-test และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติ correlation

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความพร้อม การรับรู้ และ ความสามารถของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่ามีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้ ผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามนโยบายการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ควรสร้างแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีให้มากยิ่งขึ้น และ ควรสนับสนุนทรัพยากรที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 146 หน้า)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด, ผู้นำชุมชน

ลายมือชื่อนักศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

6006387 : Opas Saloo
 Thesis Title : Saraburi Community Leaders' Engagement in the Prevention of Drug-related Problems
 Program : Master of Public Administration
 Thesis Advisor : Assoc.Prof. Chira Prateep, Ph.D.

Abstract

This study aims to investigate 1) degree of engagement of community leaders in Saraburi Province in addressing drug-related issues, and 2) the factors influencing their involvement in this prevention effort. This study employed a quantitative research approach. Data were gathered from 120 community leaders residing in Saraburi Province. The descriptive statistics used in the data analysis included percentage, mean, and standard deviation. Furthermore, the t-test and F-test were used for the hypothesis testing, and the correlation was employed to test the relation between variables.

The study's findings reveal a high level of engagement among community leaders in Saraburi province across all four key aspects including 1) decision-making, 2) activity implementation, 3) benefit reception, and 4) follow-up and evaluation. Furthermore, the study shows positive relationships between the community leaders' readiness, perception, and capability, and their active involvement in preventing drug-related issues, with a statistically significant level of 0.05. Nonetheless, it is recommended that officials overseeing policy-based operations concerning drug prevention among community leaders in Saraburi Province intensify efforts to bolster engagement. Additionally, providing tailored resources that align with specific contexts and anticipate future changes in drug prevention strategies is advised to ensure sustained effectiveness in addressing drug-related issues, both presently and in the future.

(Total 146 pages)

Keywords: Engagement, Drug-related Problems, Community Leaders

Student's Signature Thesis Advisor's Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.3 สมมติฐานการวิจัย	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย	7
1.5 นิยามศัพท์ในการศึกษาครั้งนี้	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	11
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชน	27
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม	45
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	67
3.1 รูปแบบงานวิจัย	67
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	70
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	71
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	75
บทที่ 4 ผลการวิจัย	76
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
4.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน	88
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	130
5.1 สรุปผลการวิจัย	130
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	134
5.3 ข้อเสนอแนะ	137
บรรณานุกรม	140
ประวัติผู้วิจัย	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้เครื่องมือ 74
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ 77
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ 77
4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา 78
4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ 78
4.5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพร้อมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี 79
4.6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี 80
4.7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสามารถของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี 81
4.8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี 82
4.9	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี 83
4.10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี 84
4.11	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี 85
4.12	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี 86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.13	สรุปจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม และ ด้านความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี	87
4.14	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	88
4.15	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	89
4.16	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	90
4.17	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	91
4.18	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	92
4.19	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	93
4.20	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.21	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	95
4.22	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาหาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	97
4.23	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	98
4.24	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาหาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	99
4.25	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาหาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	100
4.26	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	102
4.27	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาหาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.28	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	104
4.29	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	105
4.30	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	106
4.31	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	108
4.32	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	109
4.33	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน	111
4.34	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	116
4.35	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	117

สารบัญญัตราง

ตารางที่		หน้า
4.36	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านตัดสินใจดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติคของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	117
4.37	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติคของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	118
4.38	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติคของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	119
4.39	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติคของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	120
4.40	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติคของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	122
4.41	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติคของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	122
4.42	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติคของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	123
4.43	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติคของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	124

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.44	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	125
4.45	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	126
4.46	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	127
4.47	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	127
4.48	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	128
4.49	ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	129

สารบัญรูป

รูปที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

10

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นปัญหาที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญและตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหาที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามที่ปรากฏในรายงานของ WORLD DRUG REPORT 2018 ของสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nation Office on Drugs and Crime : UNODC) เป็นหน่วยงานที่จัดทำรายงานด้านยาเสพติดซึ่งได้รับการยอมรับในระดับสากล ได้ประมาณการจำนวนผู้ติดยาเสพติดทั้งโลก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2016 พบว่ามีผู้ใช้สารเสพติดชนิดต่างๆรวม 275 ล้านคน ประเภทสารเสพติดที่มีจำนวนผู้เสพมากที่สุด คือ กัญชา (Cannabis) โดยมีผู้เสพยาเสพติดประเภทกัญชา 192 ล้านคน กลุ่มสารเสพติดประเภทฝิ่นและอนุพันธ์ของฝิ่น มีผู้เสพยาเสพติดประมาณ 53 ล้านคน และกลุ่มสารเสพติดสังเคราะห์ที่มีส่วนผสมของแอมเฟตามีน ได้แก่ ยาบ้า ยาไอซ์ มีผู้เสพยาเสพติดประมาณ 34 ล้านคน กลุ่มสารเสพติดประเภทเฮโรอีนมีผู้เสพยาเสพติดประมาณ 21 ล้านคน กลุ่มสารเสพติดประเภทโคเคนมีผู้เสพยาเสพติดจำนวนประมาณ 18 ล้านคน นอกจากนี้สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติยังได้รายงานว่า ในปี พ.ศ. 2560 ประชากรจำนวนประมาณ 29.5 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.6 ของประชากรผู้ใหญ่ทั่วโลกกำลังประสบปัญหาและความทุกข์ทรมานอันเนื่องมาจากการติดยาเสพติดและการขยายตัวของการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นจำนวนมาก

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่ใหญ่แห่งหนึ่งของโลก คือ พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ (Golden Triangle) มีพื้นที่รอยต่อระหว่างสามประเทศ พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำอยู่บริเวณชายแดนประเทศพม่า-ประเทศจีน และชายแดนพม่า-ภาคเหนือของประเทศไทย (จังหวัดเชียงราย) ด้วยสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของแหล่งผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ มีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ใต้อำนาจอิทธิพลของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีกองกำลัง พร้อมอาวุธสงคราม นอกจากนั้นยังมีพื้นที่ติดกับประเทศที่มีแหล่งของสารตั้งต้น และสารเคมีที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการผลิตยาเสพติดที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศจีน และประเทศอินเดีย ในปัจจุบันกลุ่ม

ขบวนการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ยังคงพยายามจัดหารสารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาจะมีการติดตาม ปรามปรามอย่างเข้มข้นของสมาชิกภายใต้โครงการแม่น้ำโขงปลอดภัย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 – 2561 สามารถตรวจยึดสารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ รวม 1,178 ตัน ส่วนใหญ่ถูกตรวจยึดได้ในประเทศพม่า แม้จะถูกระงับการตั้งต้นในการผลิตยาเสพติดไปเป็นจำนวนมาก แต่กลุ่มผู้ผลิตยังสามารถที่จะหาสารตั้งต้นอื่นๆ ที่ยังไม่มี การควบคุมมาสกัดเป็นสารตั้งต้นแทน ยาเสพติดส่วนใหญ่ที่ผลิตในสามเหลี่ยมทองคำ ได้แก่ยาบ้า ยาไอซ์ และเฮโรอีน ซึ่งมีการส่งออกยาเสพติดไปยังตลาดทั้งใน และนอกภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง โดยลำเลียงผ่านประเทศไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา และมาเลเซีย

ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หลายประเทศ อาทิ เช่น สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา ไทย และมาเลเซีย ถูกกลุ่มเครือข่ายยาเสพติดข้ามชาติ ใช้ประเทศไทยเป็นฐานเคลื่อนไหว เกี่ยวกับการจัดลำเลียงผ่านยาเสพติด และฟอกเงินไปยังประเทศอื่นๆ ทั้งในและนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการรวมกลุ่มประเทศในอาเซียน ที่มีความเชื่อมโยงการคมนาคม รวมทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้เอื้อต่อการค้ายาเสพติดได้ง่ายขึ้น โดยมีการลักลอบขนส่งเกือบทุกช่องทาง ทั้งทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ โดยพบมากขึ้นในบริเวณท่าอากาศยาน ท่าเรือขนส่งสินค้าทางทะเล และไปรษณีย์ มักซุกซ่อนมากับเรือขนส่งสินค้า และเครื่องบินพาณิชย์ในรูปแบบผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น อาหาร เครื่องสำอาง โทรศัพท์เพื่อเป็นของขวัญ เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบยาเสพติดซ่อนมากับแผ่นไม้กระดานในโกดังเก็บสินค้า เครื่องกรองน้ำ โดยส่งผ่านไปรษณีย์ ซุกซ่อนในขวดน้ำชาเขียว ถังปุ๋ยพลาสติก จะเห็นได้ว่าผู้ผลิตยาเสพติดพยายามหาหนทางในการขนย้ายยาเสพติดด้วยวิธีการใหม่ๆ ที่ยากต่อการตรวจพบ จึงส่งให้มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดได้อย่างต่อเนื่อง

ประเทศไทยถือเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภูมิภาคอาเซียน และมีอาณาเขตที่ติดกับแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญคือพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ส่งผลให้สถานการณ์ปัญหาเสพติดมีแนวโน้มการนำเข้ามายังประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง และปริมาณเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแหล่งผลิตยาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้าน มีศักยภาพในการผลิตยาเสพติด ทั้งฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า และยาไอซ์ มีการปลูกฝิ่นของประเทศในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ และมีโรงงานผลิตยาเสพติดส่วนใหญ่อยู่ทางเหนือของรัฐบาล ประเทศพม่า มีการลักลอบลำเลียงผ่านประเทศไทยไปยังประเทศที่สาม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาเสพติด, 2562) การลักลอบนำเข้ายาเสพติดยังคงเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งของ

ประเทศ ส่งผลให้มีผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และส่งผลกระทบต่อการค้าทางชีวิตของประชาชน โดยทั่วไป การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหาหนึ่งในสังคมที่ต้องได้รับการแก้ไขปัญหานี้ในเร่งด่วน ถึงแม้ว่าในที่ผ่านมารัฐบาลได้ให้ความสำคัญ ต่อการแก้ไขปัญหานี้โดยกำหนดนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานต่อสถานการณ์ด้านยาเสพติดที่ชัดเจน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการป้องกัน และปราบปราม อย่างเต็มที่ เพื่อหยุดยั้งการขยายตัวของปัญหา และลดระดับความรุนแรงของปัญหาดังกล่าว แต่ปัจจัยที่เอื้อต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงมีอยู่ และขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันนี้ผู้ผลิต และผู้ค้ายาเสพติดได้พัฒนาการผลิต และระบบเครือข่ายการค้าเพื่อขยายตลาดให้กว้างขึ้นรวมทั้ง ได้พยายามพัฒนาวิธีการต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจค้น และจับกุมของเจ้าหน้าที่อยู่ตลอดเวลา ปัญหายาเสพติดยังส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมืองในปัจจุบัน การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคม เพราะยาเสพติดมักก่อให้เกิดปัญหาในวงกว้าง ไม่ใช่แค่เพียงปัญหาทั่วไป แต่เป็นปัญหาระดับชาติ เพราะยาเสพติดทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมา อาทิ ปัญหายาเสพติด ปัญหารอบครัว ปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหาด้านความปลอดภัยของผู้อื่น ยาเสพติดยังส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง ผู้เสพมีทั้งเด็ก ทั้งผู้ใหญ่ นักเรียน นักศึกษา และคนทั่วไป ทำให้เราต้องตระหนักถึงปัญหายาเสพติดที่ต้องเร่งให้การป้องกัน และปราบปรามให้น้อยที่สุด จนกระทั่งหมดไป

ในปี พ.ศ.2560 ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาการลักลอบนำเข้ายาเสพติดจำนวนมาก ทั้งยาบ้า ไอซ์ เฮโรอีน กัญชา และคีตาหมิ่น ซึ่งพบว่าการลักลอบนำเข้ายาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทยมากเกินความต้องการของผู้ใช้ภายในประเทศ ยาเสพติดที่ถูกลักลอบนำเข้ามามีในประเทศไทยนั้น มี 2 รูปแบบ คือ

- 1) การแพร่ระบาดในประเทศไทย
- 2) ส่งต่อไปยังประเทศที่สาม ซึ่งในช่วง 1 ตุลาคม 2558 ถึง 15 กันยายน 2559 มีการจับกุมยาบ้าจำนวน 113,941,041 เม็ด ไอซ์จำนวน 1,620.48 กิโลกรัม และการจับกุมในช่วง 1 ตุลาคม 2559 ถึง 15 กันยายน 2560 มีการจับกุมยาบ้าจำนวน 200,387,244 เม็ด ไอซ์จำนวน 2,379.40 กิโลกรัม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2561)

จากข้อมูลข้างต้น พบว่ามีการจับกุมยาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอกประเทศเป็นหลัก ซึ่งมีการผลิตยาเสพติดอย่างไร้ขีดจำกัด โดยมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากปัจจัยภายนอกประเทศแล้ว ยังมีปัจจัยภายในประเทศที่ยังส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ยาเสพติด คือเครือข่ายยาเสพติดในประเทศ และเครือข่าย

การค้ายาเสพติดข้ามชาติ ผู้ค้าขายส่งระดับใหญ่ที่เป็นกลุ่มปิดยังไม่ถูกทำลาย ขณะที่กลุ่มผู้ต้องโทษ คดียาเสพติดในเรือนจำ ยังไม่ยุติพฤติกรรม ประกอบกับการที่กลุ่มผู้เสพในพื้นที่พัฒนาระดับ ขึ้นมาเป็นผู้ค้ารายย่อยในชุมชนได้ง่ายและรวดเร็ว ราคาเสพติดที่มีส่วนต่างความคุ้มทุนและกำไร สูง จึงทำให้กลุ่มนักค้ากล้าเสี่ยงที่จะถูกจับกุม ส่งผลให้ผู้ค้ารายย่อยกระจายตัวอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นจำนวนมาก ขณะที่ปัจจัยเกื้อหนุนที่ทำให้กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติด ยังไม่ถูกทำลายอย่าง ล้นเชิง คือการต่อต้านการสืบสวน และการหลบเลี่ยงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งในรูปแบบ ของการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินการค้ายาเสพติด มีการใช้ตัวแทนในการดำเนินการทั้ง การค้ายาเสพติด และการจัดการทางธุรกรรมการเงินและทรัพย์สิน การสร้างอิทธิพลของตน ทั้งใน รูปแบบของการเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่รัฐในระดับท้องถิ่น หรือมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปข้องเกี่ยวกับยา เสพติด ทำให้ลดทอนหรือการทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติด ทำได้ค่อนข้างยาก (สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2560)

ประเทศไทย นับเป็นหนึ่งในประเทศทั่วโลกที่พบกับสภาพปัญหาด้านยาเสพติด ซึ่งรัฐบาล ไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งปัญหายาเสพติดก็เป็น ปัญหาที่นานาชาติยังต้องริบเร่งแก้ไข เพราะยาเสพติดส่งผลกระทบต่อระบบสังคม ประชากรใน ประเทศ รวมถึงผลกระทบทางความมั่นคงของประเทศ และเป็นบ่อนทำลายชาติส่งผลกระทบต่อ สังคมในวงกว้างและปัญหาอื่นๆตามมา ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการแพร่ระบาดของ ยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ทำให้หน่วยงานของรัฐต้องตระหนักถึงปัญหายาเสพติดว่าเป็นปัญหา ที่เร่งด่วนที่ควรจะต้องได้รับการแก้ไข และหลายๆหน่วยงานต้องทำงานกันอย่างหนัก เพื่อรับมือกับ ปัญหายาเสพติดที่กำลังแพร่หลายอยู่ในประเทศไทยในขณะนี้ ทั้งนี้สืบเนื่องจากรัฐบาลภายใต้การ บริหารงานของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ได้กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็น ปัญหาและกำหนดเป็นวาระแห่งชาติที่จะต้องแก้ไข ป้องกัน และปราบปรามให้เบ็ดเสร็จ โดยการ บังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด โดยจะต้องดำเนินการกับปัญหาอื่นๆ ที่เชื่อมโยงให้ครอบคลุมทั้งระบบ และครอบคลุมในทุกพื้นที่ โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินการรวม 8 ยุทธศาสตร์ โดย ยุทธศาสตร์ที่ 2 เป็นในส่วนของการแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้กำหนดให้มีการบำบัดฟื้นฟู สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในทุกกระบวนการอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวง สาธารณสุขและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกำหนด โดยดำเนินการ ตามประกาศของนโยบายของรัฐบาลที่ให้ผู้ติดยาเสพติดเข้าค่ายบำบัดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการ อบรมฟื้นฟูทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ ซึ่งปัจจุบันมีค่ายบำบัดสำหรับผู้ติดยาเสพติดกระจายอยู่ทุก ภูมิภาคทั่วประเทศ อาทิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสระบุรี ภายใต้ชื่อโครงการ

ต่างๆ เช่น ค่ายเยาวชนไทยหัวใจสีขาว บ้านพิชิตใจ เป็นต้น โดยเฉพาะจังหวัดที่เป็นพื้นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม หรือนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ จะมีจำนวนผู้ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดผู้เสพยาหน้าใหม่เกิดขึ้น

จังหวัดสระบุรี เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก เช่น นิคมอุตสาหกรรมหนองแค นิคมอุตสาหกรรมเหมราช เป็นต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลโคกแย้ อำเภอหนองแค เพราะจากข้อมูลสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด พบว่าร้อยละ 87 ของผู้เข้าบำบัดรักษารายใหม่ ผู้เสพส่วนใหญ่ มากกว่า 1 ใน 4 มีอายุระหว่าง 20 – 24 ปี รองลงมาคือ อายุระหว่าง 15 – 19 ปี (ร้อยละ 19) อาชีพของผู้เข้าบำบัดรักษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.5 ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาคือกลุ่มว่างงาน เกษตรกร และยาเสพติดที่มีการใช้มากที่สุดคือยาบ้า และอันเนื่องมาจากในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ มีโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่า 19 แห่ง ทำให้มีประชากรแฝงจากกลุ่มอาชีพรับจ้างเป็นผู้ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก และประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกแย้ยังประกอบอาชีพเกษตรกรกันอีกเป็นจำนวนมาก จึงอาจทำให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่ในประชากรแฝงที่อยู่ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานรับจ้าง และผู้ว่างงานเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ ทั้งนี้ปัญหายาเสพติดกำลังทวีความรุนแรงขึ้น และกำลังแพร่ระบาดไปยังเด็กและเยาวชนที่กำลังจะเติบโตเป็นบุคลากรที่สำคัญของชาติ ถึงแม้ภาครัฐจะมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่ด้วยความเจริญทางเทคโนโลยีที่พัฒนาทำให้ผู้ค้ามีวิธีการใหม่ๆ ในการติดต่อค้าขายยาเสพติดกับผู้เสพได้ง่ายขึ้น จึงส่งผลให้ไม่ว่าจะปราบปรามมากเพียงใด แต่ก็ยังสามารถมีการลักลอบค้ายาเสพติดได้อย่างแพร่หลาย

นอกจากนี้ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เป็นผู้นำชุมชน อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นผู้นำในชุมชน จะทราบทุกปัญหาสารทุกข์สุขดิบในหมู่บ้านของตัวผู้นำเอง เป็นผู้ได้เปรียบไม่ว่าจะเป็นทั้งเรื่องของการเป็นคนในพื้นที่เอง และผู้ใหญ่บ้านก็เป็นผู้ที่มีความสามารถเข้าถึงปัญหายาเสพติดได้อย่างแท้จริง อาทิที่ผ่านมามาดำบลโคกแย้ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี มีการจับกุมยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า พบว่า มีผู้เสพในตำบลโคกแย้ อย่างแพร่หลายทั้ง เด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ ที่เสพยาเสพติด จนทำให้เสียการเรียนหมดอนาคตทางการศึกษา เสียหน้าที่การงาน และเกิดปัญหาครอบครัวรวมถึงปัญหาสังคมตามมา ที่น่าตกใจคือการลงพื้นที่ตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะเพื่อตรวจหาสารเสพติดกับพระลูกวัดตามวัดต่างๆ และพบว่า มีพระลูกวัดที่พบสารเสพติด และมีการสีกพระและจับกุมในวัดต่างๆ เช่น วัดหนองจอกน้อย วัดหนองผักชี วัดหนองสมัคร์ ที่อยู่ในเขตตำบลโคกแย้ อีกทั้งเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2562 ที่ผ่าน

มานั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติดตำรวจภูธรภาค 1 ร่วมกับเจ้าหน้าที่ สถานีตำรวจภูธรหนองแก พร้อมชุดสืบสวน ลงตรวจค้นในพื้นที่หมู่ 11 ตำบลโคกแย้ อำเภอนองแก พร้อมกับการจับกุมยาเสพติดประเภท 1 (ยาบ้า) จำนวน 200,000 เม็ด ซึ่งเป็นการจับยาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของ ผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชน และระดับ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และ นำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของผู้นำชุมชนให้มีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็ง ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของภาครัฐที่มีการมุ่งเน้นให้แก้ไขปัญหายาเสพติดได้ในทุกระบบอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ของภาครัฐ และสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในระดับประเทศต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขต จังหวัดสระบุรีในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนใน เขตจังหวัดสระบุรี
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของ ผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

1.3 สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขต จังหวัดสระบุรีในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

2) ปัจจัยด้านความพร้อม การรับรู้ และศักยภาพของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี จำนวน 13 อำเภอ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง กำนัน และ ผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสระบุรี ซึ่งมี กำนันจำนวน 106 คน และ ผู้ใหญ่บ้านจำนวน 867 คน (สำนักงานการบริหารปกครองท้องที่, 2566) จำนวนรวม 973 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี จำนวน 13 อำเภอ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง กำนัน และ ผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีกำนันจำนวน 106 คน และ ผู้ใหญ่บ้านจำนวน 867 คน (สำนักงานการบริหารปกครองท้องที่, 2566) จำนวนรวม 973 คน ผู้วิจัยได้คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วย โปรแกรม G*Power เวอร์ชัน 3.1.9.4 โดย กำหนด Effect size 0.3 และ ∞ err prob 0.05 และค่า Power 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 111 คน ในที่นี้ ผู้วิจัยได้เพิ่มการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 9 ราย รวมเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 120 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงระยะเวลา 1 – 15 เมษายน 2566 จากผู้นำชุมชนที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง กำนัน และ ผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสระบุรี

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี โดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วม ของ Cohen & Uphoff (1981) ที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

1.4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่ในเขตจังหวัดสระบุรี

1.5 นิยามศัพท์ในการศึกษารั้งนี้

ความหมายของคำสำคัญและคำนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้นิยามความหมายของคำหลักๆ ที่เป็นคำสำคัญที่ใช้ในการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

ผู้นำชุมชน (Community Leader) หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกำนัน และผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสระบุรี จำนวน 13 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอแก่งคอย อำเภอวิหารแดง อำเภอบ้านหมอ อำเภอมวกเหล็ก อำเภอเสาไห้เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อำเภอหนองแซง อำเภอวังม่วง อำเภอดอนพุด และอำเภอหนองโดน

การป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด หมายถึง การดำเนินการตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตามแนวทางคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด พ.ศ.2559 ประกอบด้วย การป้องกัน การบำบัดรักษา การปราบปราม และการบูรณาการ ในเขตจังหวัดสระบุรี

การมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ในด้านการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และ การประเมินผล ที่การดำเนินการตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหา

เสพติดตามแนวทางคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2559 ประกอบด้วย การป้องกัน การบำบัดรักษา การปราบปราม และการบูรณาการ

ความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง การบรรลุเป้าหมายในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ได้อย่างคุ้มค่า ตามกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

1) การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ในด้านการตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล ที่การดำเนินการตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวทางคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2559

2) หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวทางคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2559 สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขและการส่งเสริม สนับสนุนเพื่อชุมชนเป็นพื้นที่ปลอดยาเสพติด สร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

3) นักศึกษา นักวิชาการ และผู้ที่มีความสนใจ มีแนวทางในการทำวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการดำเนินการตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวทางคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ.2559 ในประเด็นอื่นๆ ตลอดจนแนวทางในการให้ป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านอื่นๆ

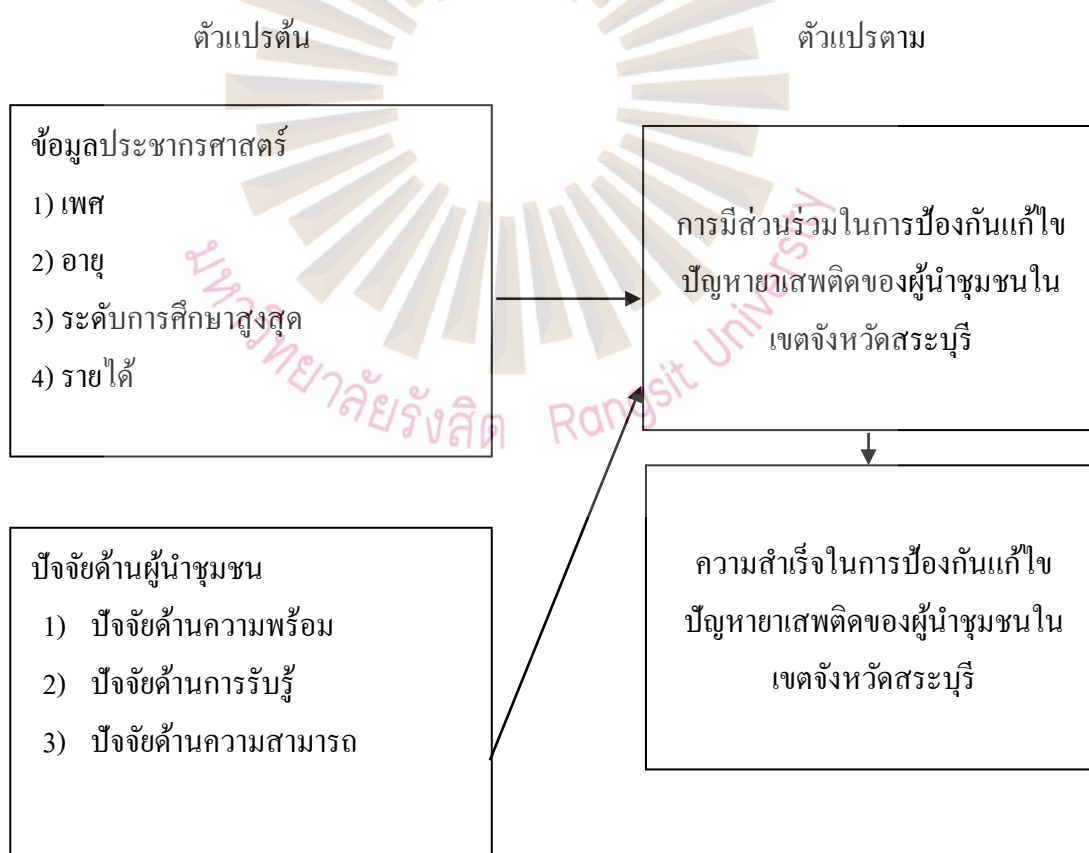
1.6.2 ประโยชน์ต่อผู้บริหาร และผู้นำชุมชน

ผลของการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและผู้นำชุมชนในพื้นที่ต่างๆ สามารถประเมินระดับการมีส่วนร่วมของตนเอง และ ประเมินระดับความรู้ ความสามารถของตนเองในการ

ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีคุณภาพภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดและบริบทของพื้นที่
รับผิดชอบ

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้อง
กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี เพื่อหา
คำตอบที่ได้ตั้งคำถามการวิจัยในข้างต้นไว้ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้กรอบแนวคิด การมีส่วนร่วม
ของ Cohen & Uphoff (1981) ที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
(Decision Making) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) การมีส่วนร่วมในการรับ
ผลประโยชน์ (Benefits) และ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นเครื่องมือประเมิน
ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในเขตจังหวัดสระบุรี ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย, 2566

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีกับความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อให้ได้สารสนเทศประกอบการเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีรวมทั้งองค์ความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อนำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ วิเคราะห์ข้อมูล และเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนำเสนอตามลำดับ ต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมาย

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า มีนักวิชาการได้นำเสนอความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

เมตต์ เมตต์การุณจิตต์ (2553) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทั้งทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อตนเองและชุมชน

วันชัย โกศลเสถียร (2553) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลในองค์กรเดียวกันหรือต่างองค์กรได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้นๆ จะอยู่ในขั้นตอนใดก็ตามขึ้นอยู่กับ

ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็นเกณฑ์

สมเดช สีแสง (2553) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้สมาชิกหรือพนักงานทุกระดับในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในองค์กร ตามขอบเขตหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่า การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร หรือ Total Quality Control (TQC)

สมยศ นาวิกร (2553) ให้ความหมายการมีส่วนร่วม ว่าหมายถึง กระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็งของตัวบุคคล ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของตนมาใช้ในการแก้ปัญหา บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ ตามที่ผู้บริหารได้ดำเนินการจัดแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้สอดคล้องกับผู้ได้บังคับบัญชา และต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจ

จินตวิทย์ เกษมสุข (2561) เสนอความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดที่มีส่วนช่วยให้เกิดกระบวนการสื่อสารหรือการแลกเปลี่ยน ข่าวสารระหว่างสมาชิกในสังคมหรือชุมชนให้เป็นไปได้โดยสะดวกขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง (Strong Community) ขึ้นหากสมาชิกในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันเนื่องจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกระดับในชุมชน จะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนผลักดันให้เกิดการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาของชุมชนในแต่ละขั้นตอนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จึงสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ บุคคล ชุมชน กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติกิจกรรม ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด กระบวนการ เพื่อให้กิจกรรมนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ลักษณะการมีส่วนร่วม

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าได้มีนักวิชาการกล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนด ลักษณะการมีส่วนร่วม ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ คือ

1) การมีส่วนร่วมคิดริเริ่มและตัดสินใจ (Decision Making) เป็นขั้นตอนแรกที่ต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อยๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผน

2) การมีส่วนร่วมวางแผน (Planning) เป็นขั้นการนำสารสนเทศจากที่ร่วมคิดริเริ่มและร่วมตัดสินใจวางแผนจากสารสนเทศที่ได้วิเคราะห์มาวางแผนร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การดำเนินการตามแผนที่วางไว้ต่อไป

3) การมีส่วนร่วมดำเนินการ (Implementation) เป็นขั้นการดำเนินงานโครงการ ที่เกิดจากการวางแผนนั้น และร่วมกันดำเนินงานเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่โครงการตามบริบทและวิธีการต่างๆ อาทิ การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

4) การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผล (Evaluation) เป็นการร่วมประเมินผล จากการดำเนินกิจกรรมนั้น โดยพิจารณาจากภายนอกที่เห็น (Views) ความพึงพอใจ ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

5) การมีส่วนร่วมรับประโยชน์จากการจัดการ (Benefits) หมายถึงผลประโยชน์ที่รวมถึงผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ประชุม สุวดี (2551) ได้กล่าวไว้ถึง ลักษณะเงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของบุคคล เกิดจากพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1) เป็นบุคคลที่จะต้องมีความสามารถที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ จะต้องเป็นผู้มีศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิเช่น จะต้องมีความสามารถในการค้นหาความต้องการวางแผนการบริหารจัดการ การบริการองค์กรตลอดจนการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

2) เป็นบุคคลที่มีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ ผู้นั้นจะต้องมีสภาพทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และกายภาพที่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมได้

3) เป็นบุคลากรที่มีความประสงค์จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีความเต็มใจสมัครใจที่จะเข้าร่วมถึงเห็นผลประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมจะต้องไม่เป็นการบังคับหรือผลักดันให้เข้าร่วม โดยที่ตนเองไม่ประสงค์จะเข้าร่วม

4) เป็นบุคคลที่ต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ เป็นผู้มีโอกาสที่จะเข้าร่วม ซึ่งถือว่าเป็นการกระจายอำนาจให้กับบุคคลในการตัดสินใจ และการกำหนดกิจกรรมที่ตนเองต้องการในระดับที่เหมาะสม บุคคลจะต้องมีโอกาสมิใช่มีความเป็นไปได้ที่จะจัดการด้วยตนเอง

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) เสนอลักษณะของการมีส่วนร่วมโดยพิจารณากำหนดเกณฑ์การจำแนกการมีส่วนร่วมที่สำคัญ ดังนี้

1) จำแนกตามกระบวนการบริหาร ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การจัดการสื่อสาร การประสานงานและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2) จำแนกตามประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประชุม การเสวนาทรัพยากร ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมเป็นผู้เชิญชวน และการมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน

3) จำแนกตามระดับความเข้มข้นของการมีส่วนร่วม

4) จำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วมคือ การมีส่วนร่วมโดยตรง และการมีส่วนร่วมโดยอ้อม สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วม เป็นการที่บุคคล ชุมชน กลุ่มบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะของการบริหารจัดการหรือสนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายกิจกรรมนั้น ๆ

2.1.3 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

จากการทบทวนวรรณ พบว่ามีนักวิชาการจำนวนมากได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมที่สำคัญไว้ ดังต่อไปนี้

โกวิท พวงงาม (2551) ได้เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอนสำคัญ คือ

1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา กล่าวคือ ถ้าหากประชาชนยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้วการดำเนินต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาลงท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนการดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ประชาชนรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำปัจจัย ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน

3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ประชาชนส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีความสามารถที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน ทำให้ได้เรียนรู้ การดำเนินงาน และกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วม ประชาชนย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ได้ดำเนินการไปนั้น ได้รับผลดีได้รับประโยชน์หรือส่งผลเช่นไร

ศกุนต์ สายบุญลี (2554) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ดังนี้

1) ส่วนร่วมในการรับรู้ ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลอย่างหนึ่งที่มีสิทธิจะรู้ ข่าวสารความเป็นไปของบ้านเมือง ความรู้หรือวิชาการต่าง ๆ ถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า ทางวัฒนธรรม เป็นการถ่ายทอดทางสติปัญญาของมนุษย์จากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง และจากสังคมหนึ่งสู่สังคมหนึ่งอันเป็นสิ่งสาธารณะ

2) ร่วมคิด จากการได้รับรู้ นำมาสู่การคิด วิเคราะห์ พิจารณา มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เสวนา แลกเปลี่ยนในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจที่มีคุณภาพ

3) ร่วมตัดสินใจ การมีโอกาสดังกล่าวจะตัดสินใจรับหรือไม่รับกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และชีวิตของตนเอง อันถือว่าหากบุคคลมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกันแล้ว ผลที่เกิดขึ้นจะมีความสอดคล้องกับความต้องการกับปัญหา เกิดความผูกพัน และความรัก ความสามัคคี มีความรู้สึกเป็นเจ้าของและต้องดูแล รักษา รูปแบบการมีส่วนร่วมในขั้นนี้กล่าวได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด

4) ร่วมวางแผนและดำเนินการ การวางแผนร่วมกัน และดำเนินการร่วมกันย่อมส่งผลทำให้เกิดความสมบูรณ์ในสารสนเทศ และการระดมสมอง ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการร่วมกัน ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณค่าได้อย่างรวดเร็ว

5) ร่วมประเมินผล การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการแล้วหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการต่อไป ตามเป้าหมายหรือตามบริบทของการดำเนินกิจกรรมนั้น

6) ร่วมรับผิดชอบ การคงอยู่ของกิจกรรมอย่างยั่งยืน มั่นคงมากน้อยเพียงใดนั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง เกิดจากความรับผิดชอบ และการปฏิบัติดูแลรักษาร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมนั้นมาอย่างต่อเนื่องร่วมกัน

7) ร่วมรับผลประโยชน์ ผลของการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่ได้ร่วมตัดสินใจดำเนินการ มาตั้งแต่ต้นอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลประโยชน์ต่อสมาชิกของชุมชนร่วมกันตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เกิดการกระจายผลประโยชน์ไปสู่สมาชิกของชุมชนแต่ละคนอย่างเท่าเทียม เป็นธรรม และยั่งยืนกับ แนวทางหรือหลักเกณฑ์ของสังคมในชุมชนที่ได้กำหนดร่วมกัน เช่น การใช้วิธีแบ่งปันผลประโยชน์ หรือ การแบ่งส่วนการรับผลประโยชน์ เป็นต้น

Cohen & Uphoff (1981) ได้จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วม เป็น 4 ขั้นตอนคือ

- 1) การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ประกอบด้วย การริเริ่ม ตัดสินใจ ดำเนินการ และ ตัดสินใจ ปฏิบัติการ
- 2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุน ทรัพยากร การบริหาร การ ประสานความร่วมมือ
- 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประกอบด้วย ผลประโยชน์ด้านวัสดุ ด้านสังคมและ ส่วน บุคคล
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ดังนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยให้ทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอนคือเริ่มตั้งแต่การร่วมกันหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การ ระดมทรัพยากร การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผลและ ผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนเป็นแนวคิดสำคัญของไทย ซึ่งถือเป็นกลไก สำคัญในการพัฒนาสังคมหรือชุมชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน (Sustainable Community Development) โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชน ที่อยู่ในเขตพื้นที่ชนบทที่มีบริบทเฉพาะตน การใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมที่ สามารถช่วยระดมพลังในการพัฒนาชุมชน จากงานวิจัยในบริบทของสังคมไทย ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ แนวคิดและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาที่ เหมาะสมกับบริบท ของชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไปได้

Melkote (2001) เสนอว่าโดยทั่วไปการพัฒนา (Development) นั้นหมายถึง การทำหรือ แก้ไขปัญหา (Problem Solving) เพื่อให้สภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมดีขึ้น และยังเป็น การนำ ความคิดใหม่เข้าสู่ระบบสังคม เพื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการดำรงชีวิตให้ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนา

เป็นแนวความคิดที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผน โดยผ่านเข้าไปในกลไกของรัฐ ซึ่งรัฐจะกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาจากปัญหาและความต้องการของประชาชน (Rogers, 1995) โดยการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศ สังคม และชุมชนนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงการใช่วิธีการที่เหมาะสมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาจากส่วนกลางหรือจากหน่วยงานภาครัฐบาล หรือ หน่วยงานเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาไปสู่ประชาชน กลุ่มเป้าหมายของการพัฒนา สิ่งสำคัญในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชน ในสังคมหรือชุมชนได้รับความรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาที่เหมาะสมนั้น จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ทุกระดับเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ตามความรับผิดชอบ ตามหน้าที่ รวมถึงความพร้อม ความรู้ ความสามารถของบุคคล เพราะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารร่วมกันระหว่างสมาชิกในชุมชน

กล่าวได้ว่า ชุมชนเข้มแข็ง (Strong Community) จะเกิดขึ้นได้หากสมาชิกทุกระดับของชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิด ข้อมูลสารสนเทศระหว่างกัน ตลอดจนร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนของตนให้สำเร็จตามเป้าหมายที่เกิดจากการวางแผนร่วมกัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกระดับในชุมชนถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนให้เป็น “ชุมชนเข้มแข็ง” ได้อย่างยั่งยืน คือเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีความร่วมมือระหว่างคนในชุมชน รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีของคนในชุมชนด้วย (วิสาชา ภูจินดา, 2558)

การนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ ในเชิงปฏิบัติทั้งการพัฒนา การป้องกันการแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริงนั้น มักเริ่มมาจากการพัฒนาชุมชนในชนบทเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่เดิมไม่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาแบบยั่งยืน แต่ต่อมาจากการศึกษาของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่วนมากพบผลในเชิงบวก ทำให้การพัฒนาในยุคต่อมา ได้เน้นประชาชนในชุมชนเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนา และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาชุมชน ดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 เป็นต้นมา ที่พบว่าได้มีการกำหนดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นในการบูรณาการหรือการนำแนวคิด และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของชุมชน (Community Context) ต้องเน้นให้ความสำคัญกับสมาชิกชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ทั้งกิจกรรมการพัฒนา กิจกรรมการ

ป้องกันหรือแก้ไขปัญหา ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการตามแผน การติดตามประเมินผล และการรับประโยชน์จากการดำเนินการ โดยอาศัยกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม (Activity-based Participation) ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน และกิจกรรมนั้นต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการหรือกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนของตน โดยอาจเริ่มจากการรวมกลุ่มของสมาชิกชุมชน ที่มีความสนใจหรือความรู้ ความสามารถ ความพร้อมในกิจกรรมลักษณะเดียวกัน จากนั้นจึงค่อย ๆ เพิ่มระดับความสามารถและความรับผิดชอบในการดำเนินการตามกระบวนการการมีส่วนร่วมของกิจกรรมต่างๆ ให้แก่สมาชิกชุมชน จนในที่สุดชุมชนสามารถดำเนินงานด้วยตนเองต่อไปได้อย่างเข้มแข็ง

2.1.4 การมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน (Public Participation)

มีนักวิชาการจำนวนมากที่ได้เสนอความหมายของการมีส่วนร่วมดังได้กล่าวข้างต้น ซึ่งถือว่าเป็นความหมายที่อาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศหรือแม้แต่ในประเทศเดียวกัน ดังนั้น การนิยามความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ ยังไม่ได้มีนักวิชาการได้ขยายความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ครอบคลุมเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้ (กรมอนามัย, 2550)

ประเด็นที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่และมีอิทธิพล ต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

ประเด็นที่ 2 การมีส่วนร่วมสะท้อนให้เห็นถึงการเกี่ยวข้องโดยสมัครใจและเป็นประชาธิปไตยในกรณีของการเอื้อให้เกิดความพยายามในการพัฒนา การแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกันการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายและการวางแผนดำเนินการโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

ประเด็นที่ 3 การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างประชาชนและทรัพยากร เพื่อพัฒนาประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจไม่ว่าระดับท้องถิ่นภูมิภาคและระดับชาติ จะช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับประโยชน์ที่ได้รับ

ประเด็นที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแตกต่างกันไปตามสภาพ เศรษฐกิจของ ประเทศ นโยบายและโครงสร้างการบริหารรวมทั้งลักษณะเศรษฐกิจ สังคมของประชากร การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิด กระบวนการพัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ ต่อประชาชน

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในฐานะสมาชิกของสังคมไม่ว่าจะ ในบริบทของการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรม ย่อมเป็นสิ่งที่แสดงออกให้เห็นถึง การพัฒนาภูมิปัญญาในการกำหนดวิถีชีวิตของ ตนเองในการจัดการควบคุมการใช้และการกระจาย ทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ ต่อการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ Erwin (1976) กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ และ ความชำนาญร่วมกับวิทยากรที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีความหมายครอบคลุมมากกว่า การเป็นเพียงกระบวนการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ต่อสาธารณชนเพียงด้านเดียว ซึ่งเป็นการ สื่อสารแบบทางเดียว (One-way Communication) เท่านั้น แต่เป้าหมายของกระบวนการมีส่วนร่วม ของประชาชนคือ การให้ข้อมูลข่าวสารที่ครอบคลุมต่อสาธารณชน พร้อมกับการเปิดโอกาสให้ ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียจากนโยบายกิจกรรมและ โครงการพัฒนาสามารถแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหานำไปสู่กระบวนการสร้างฉันทามติ (Consensus Building) เพื่อ หาทางออกที่ดีที่สุดและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย ที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในที่สุด

การมีส่วนร่วมที่ดำเนินอยู่โดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาสู่การมี ส่วนร่วม ได้แบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

1) การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการ แจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2) การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มี การจัดการหารือ ระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็น และตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการ และกิจกรรมมากขึ้น

3) การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ และ ค้นหาเหตุผลในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้น ซึ่งมีหลายรูปแบบ ได้แก่

3.1) การประชุมในระดับชุมชน (Community Meeting) โดยจัดขึ้นในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ โดยเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมจะต้องส่งตัวแทนเข้าร่วม เพื่ออธิบายให้ที่ประชุมทราบถึงลักษณะโครงการและผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและตอบข้อซักถาม

3.2) การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ (Technical Hearing) สำหรับโครงการที่มีข้อโต้แย้งในเชิงวิชาการจำเป็นจะต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจากภายนอกมาช่วยอธิบายและให้ความเห็นต่อโครงการ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมต้องได้รับทราบผลดังกล่าวด้วย

3.3) การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผย ไม่มีการปิดบัง ทั้งฝ่ายเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์ และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบทั่วกัน

4) การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของ การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งประชาชนจะมีบทบาทในการตัดสินใจได้เพียงใด นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนประชาชนในพื้นที่ จะเห็นว่าการนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในการพัฒนา มักเป็นกระบวนการที่ช่วยเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และภาคีอื่น ๆ นอกจากภาครัฐ เช่น ภาคเอกชน ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ให้ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ ร่วมแรงร่วมใจในการดำเนินการ และร่วมรับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

Cohen (1996) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในงานเชิงพัฒนาสามารถกระทำได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในเชิงการกระทำ โดยที่สมาชิกในชุมชนได้อุทิศแรงกาย ในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2) การมีส่วนร่วมในเชิงงบประมาณ โดยที่สมาชิกในชุมชนได้อุทิศเงิน ในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน

3) การมีส่วนร่วมในเชิงความรับผิดชอบ โดยมีการกระจายภารกิจและความรับผิดชอบให้แก่สมาชิกในชุมชน

4) การมีส่วนร่วมในเชิงการตัดสินใจ โดยให้สมาชิกในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างความภาคภูมิใจ ให้กับสมาชิกในชุมชนอีกด้วย

กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงเป็นการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและ สังคม ตามความจำเป็นในฐานะสมาชิกของสังคม และได้ พัฒนาภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ ยอมรับร่วมกัน โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรมีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มแรก จนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

แนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาชุมชน

Creighton (2005) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วมนั้นมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาประเทศ กล่าวคือการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การวิเคราะห์ปัญหาการแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ การติดตามตรวจสอบผลกระทบของการดำเนินการ อันเป็นการแก้ไขปัญหาของชุมชน หรือท้องถิ่นของตนเอง ดังปรากฏในผลงานวิชาการที่สำคัญที่แสดงถึงการนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนว่ามีปัจจัยใดที่สนับสนุนให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและปัจจัยใดที่ทำให้ชุมชนได้อยากเข้ามามีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้

วัฒนวงศ์ รัตนวราห์ และจินตวีร์ เกษมสุข (2553) ศึกษาถึงพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งใช้แนวคิด ของกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในจังหวัดนครปฐม และพัฒนากระบวนการดังกล่าว ให้เป็นกลไกการติดตามประเมินผลในระดับพื้นที่ต่อไปในอนาคตนั้น ได้มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามหลักการของการมีส่วนร่วมทั้งในเชิงการกระทำความ

รับผิดชอบ และการตัดสินใจ โดยให้อาสาสมัครเยาวชนในพื้นที่เข้ารับการอบรมให้มีความรู้และ มีความตระหนักเกี่ยวกับการสวมหมวกนิรภัย และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในการเก็บ ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัยในชุมชนของตนเอง และทำหน้าที่บอกกล่าวกับสมาชิกใน ชุมชนให้มีพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัยต่อ ๆ กันไป ซึ่งผลสรุปพบว่าการให้สมาชิกในชุมชนมี ส่วนร่วมในการดูแลกันเอง โดยบอกกล่าว ต่อ ๆ กันถึงความสำคัญและจำเป็นของการสวมหมวก นิรภัยทุกครั้งเมื่อขับจี่รถจักรยานยนต์นั้น นับเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการ สวม หมวกนิรภัยได้เป็นอย่างดี โดยพฤติกรรมดังกล่าวสามารถเพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 13.2 ในช่วงเวลาที่ ดำเนินการ ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นว่าการใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เข้ามามีส่วนในการพัฒนา ชุมชนนี้เป็นวิธีการที่จะสามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาชุมชน ได้อย่างยั่งยืน เพราะสมาชิกชุมชนจะ เกิดความร่วมมือกันเพื่อดูแลกันเองต่อไปได้

วิลาวัณย์ มีอินตา (2553) ศึกษาการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษาอำเภอท่าปลา จังหวัด อุตรดิตถ์ พบว่า การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ต่าง ๆ ทั้งด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม การ บริการ การบริโภค การผลิตและ การกระจายผลผลิตในชุมชนนั้นต้องให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการแก้ไข ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจของชุมชนเอง กล่าวคือ ให้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ร่วม รับผลประโยชน์จากการใช้ทุนของชุมชน โดยสมาชิกในชุมชนจะเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเองว่าจะผลิต อะไรบ้างตามศักยภาพและต้นทุนต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยเน้นการพึ่งพาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นพึ่งตนเอง และพึ่งกันเองในชุมชน นอกจากนี้ ไสภณ สุภาพงศ์ (2541) ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ชุมชนไว้ โดยให้แง่คิดว่าการเป็นเศรษฐกิจชุมชนนั้น มีตัวนำที่จะทำให้ชุมชนเข้มแข็งคือ ต้องหา กิจกรรมที่เป็นการพัฒนา ศักยภาพของคนในชุมชน และมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของชุมชน นั้น ให้มากที่สุด เช่น การมีกลุ่มแม่บ้านรวมตัวกันตั้งปั้มน้ำมันที่ชุมชนเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งบริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้เข้าไปช่วยเหลือ เรื่องทุนและการตลาด และให้มี การเรียนรู้ เรื่องการจัดการ ก็สามารถขยายเปิดเป็น ร้านค้าและร้านอาหารต่อเนื่องไปได้

จินตวิทย์ เกษมสุข (2556) ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการ พัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์และสกัดบทเรียนจากการดำเนินงานของชุมชนแห่งหนึ่ง ได้ แก่ ชุมชนหมู่บ้านจำรุง ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยใช้กระบวนการสื่อสาร แบบมีส่วนร่วมกับชุมชน ปาริชาติ สถาปิตานนท์ (2549) เสนอแนวทางการสร้างสัมพันธภาพกับ ชุมชน ทั้งผู้นำชุมชนและสมาชิกในชุมชน โดยมีการพบปะกับผู้นำชุมชนก่อนที่จะลงพื้นที่เพื่อ ทำการศึกษา ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับชุมชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม กับชุมชน และมี

การประสานงานกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน เช่น กลุ่มครูและ นักเรียน หัวหน้าหรือสมาชิกกลุ่ม กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เป็นต้น ประเด็นสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของคน ในชุมชนนี้คือ การตั้งกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โดยเป็นการรวมกลุ่มกันตามความชอบและความถนัดของแต่ละคนจนกลายเป็นกลุ่มกิจกรรมจำนวน 9 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มกองทุน พัฒนาหมู่บ้าน กลุ่มแปรรูปปลาไส้ตัน (น้ำปลา) กลุ่มรวบรวมผลผลิตยางพารา กลุ่มสวนผลไม้ กลุ่มบ้านพึ่งตนเอง กลุ่มรวบรวมผลผลิตตะพาบน้ำ กลุ่มสวนผสมผสาน กลุ่มกะปิ และกลุ่มขยะแลกบุญ ซึ่งแต่ละกลุ่ม กิจกรรมจะมีหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการ กลุ่มเป็นหลักในการบริหารจัดการงานของกลุ่ม และมีการ ประชุมกลุ่มร่วมกัน เดือนละครั้ง เพื่อแก้ปัญหาการดำรงชีพของชุมชนให้สามารถอยู่ได้โดยพึ่งพา ตนเองได้ จากการนำหลักการมีส่วนร่วมเข้ามาเกี่ยวข้องหรือเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน หรือ กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ทำให้สัมผัสได้ว่าชาวบ้านในชุมชน เช่น ชุมชน หมู่บ้านจำรุงนั้น ส่วน ใหญ่มีความรู้ สึกผูกพันต่อกันและกันผูกพันกับชุมชน และ ต้องการเสียดสเพื่อชุมชนของตนเอง สังเกตได้จากการร่วมมือกันดูแลและพัฒนา ชุมชน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ที่มีไว้เพื่อดำรง ชีพของคนในชุมชนเอง และเพื่อสร้างอาชีพและรายได้ การดูแลรักษาถนนหนทาง แหล่งน้ำ สาธารณะ วัด สถานที่สาธารณประโยชน์ สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมใน ความรับผิดชอบ และมีผลต่อการดำรงชีวิตของคนในชุมชน ภายหลังได้ให้ชุมชนแห่งนี้นำหลักการ นี้ไปประยุกต์ใช้กับชุมชนแห่งอื่น ๆ ที่ได้เข้ามาศึกษาดูงาน อาทิ สำนักงานพัฒนาชุมชน เทศบาล ตำบล องค์การบริหาร ส่วนตำบล โรงเรียน จากจังหวัดต่าง ๆ ทำให้เห็นในเชิงประจักษ์ถึงความ จำเป็นของ การทำให้ชุมชนเข้าใจว่าการสื่อสารมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนอย่างไร และ ชุมชนควรมีส่วนร่วมอย่างไรในการตัดสินใจ การดำเนินการ และการติดตาม ประเมินผล อันจะช่วย เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และนำไปสู่การพัฒนา สังคมและประเทศในลำดับต่อไปได้

สุธิดา แจ้งประจักษ์ (2560) ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างมีส่วน ร่วม : กรณีศึกษากลุ่มซอสพริกป่าทุ ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนซอสพริกป่าทุมีการเปิดโอกาส ให้สมาชิกในกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน และร่วมรับผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีด ความสามารถและความเข้มแข็ง ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้อยู่ได้เช่นกัน จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่แล้ว ปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้ชาวบ้านหรือสมาชิก ในชุมชนมีส่วนร่วมหรือให้ความร่วมมือ (Collaborative Participation) จนก่อให้เกิด เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ คือ การมีกลุ่มกิจกรรม ที่เป็นกลไกส่งเสริมให้ เกิดการมีส่วนร่วม (Activity-based Participation) ซึ่ง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น จะทำให้เกิดการคิด ค้นห และลงมือทำ โดยมีการแบ่งหน้าที่

รับผิดชอบตามความถนัดของตนเอง แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ ในการพัฒนาคนที่ส่งผลให้เกิด การพัฒนาของชุมชนที่ยั่งยืน (วรรณดี สุทธิธารกร, 2556) สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมของ Cohen (1996) กล่าวคือ มีการรวมกลุ่มกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการทำงาน อย่าง เป็นรูปธรรม โดยที่สมาชิกในชุมชนได้อุทิศแรงกายในการดำเนินกิจกรรม กลุ่มต่าง ๆ อาทิ การแปร รูปผลผลิตทางการเกษตรให้เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน ที่ทุกคนมีส่วนร่วมกันเป็นเจ้าของ โดยให้ ชาวบ้านในชุมชนที่มีความสามารถและความตั้งใจเข้ามาบริหารในรูปแบบวิสาหกิจของชุมชน ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ และทำให้ชาวบ้านทำงานอยู่ในชุมชน ซึ่งรายได้ส่วนหนึ่งอาจนำมาจัด สวัสดิการที่จำเป็นกับชุมชนต่อไป ประกอบกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีการกระจาย การกิจและความรับผิดชอบให้แก่สมาชิกในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจใน กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โดยมีผู้นำที่เป็นทางการ (Formal Leaders) ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการของชุมชนหรือหัวหน้ากลุ่มกิจกรรม เป็นหลักในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ของสมาชิกในชุมชน อันแสดงให้เห็นถึง การพัฒนาให้รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ร่วมแรง ร่วมใจในการทำกิจกรรม ของชุมชน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนร่วมกัน

นิรมล กุลศรีสมบัติ และพรสวรรค์ วิเชียรประดิษฐ์ (2556) ได้วิจัยกรณีศึกษาการนำแนวคิด การมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ ในการพัฒนาชุมชนในบริบทของต่างประเทศนั้น ศึกษาวิเคราะห์ ตัวอย่างการใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการชุมชนในประเทศญี่ปุ่น และพบว่า มีกลไกในเชิงสถาบันรองรับทั้งสิ้น แม้ในอดีตจะเริ่มจากรูปแบบของกลไกแบบดั้งเดิมคือ สมาคม ละแวกบ้าน ที่อาศัยธรรมเนียมปฏิบัติได้แก่การเคารพ และความเกรงอกเกรงใจผู้อาวุโสของชุมชน ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับสังคมไทย เป็นเครื่องมือสำคัญในการระดมทุนทางสังคมเพื่อขับเคลื่อน สมาชิกชุมชน ให้เข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ โดยบทบาทสำคัญที่นอกเหนือจากการเป็น ศูนย์กลางในการระดมกำลังสมาชิกให้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชนแล้ว คือการทำงานเสมือนเป็น ลีอกกลาง (Intermediaries) ระหว่างภาครัฐ (โดยเฉพาะรัฐบาลท้องถิ่น) กับชุมชนโดยสมาคมละแวก บ้านมักเป็นช่องทางหลักในการกระจายข่าวสารจาก ทางราชการสู่ชุมชน และในทิศทางกลับกันก็ เป็นผู้รวบรวมความต้องการในพื้นที่ และสื่อสารไปยังรัฐบาลท้องถิ่นด้วยเช่นกัน แต่เมื่อเงื่อนไขทาง เศรษฐกิจสังคมและการเมืองของชุมชนเปลี่ยนแปลงไป คณะกรรมการพัฒนาชุมชน จึงถูกออกแบบ ให้เป็นกลไกรูปแบบใหม่ในการสนับสนุน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนกับ ภาครัฐบาล ซึ่งก็มีความคล้ายคลึงกับสังคมไทยอีกเช่นกัน การมีคณะกรรมการพัฒนาชุมชน (Community Development Council) เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเอื้ออำนวยให้ประชาชน ในพื้นที่ที่มีส่วน ร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของการวางแผนการพัฒนาได้อย่าง

กว้างขวางและเป็นระบบมากขึ้น ทั้งนี้คณะกรรมการพัฒนาชุมชนจะทำงานบนพื้นฐานของการอาสาสมัคร และได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งมีความรู้ในพื้นที่ชุมชนเป็นอย่างดีด้วย ต่อมาที่มีรูปแบบขององค์กรชุมชน ที่เป็นกลไกสร้างเสริมพลังภาคประชาชน เกิดขึ้น เช่น กลุ่มอนุรักษ์ทัศนียภาพ เมืองชาวาระ จังหวัดชบะ ได้มีการขยายบทบาทและรูปแบบของกิจกรรมออกไปในด้านต่าง ๆ อาทิ การออกจดหมายข่าวเพื่อสื่อสารกับชาวชุมชน การจัดมัคคุเทศก์ อาสาสมัครให้กับนักท่องเที่ยว การตั้งกลุ่มการเรียนรู้และทัศนศึกษาย่านอนุรักษ์อื่นๆ เป็นต้น ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับบริบทของชุมชนไทยในส่วนของกระบวนการประยุกต์ใช้แนวความคิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน จนสามารถเป็นตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ให้แก่ชุมชนอื่น ๆ โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนทุกคน และเปิดโอกาสให้คนในชุมชนทำหน้าที่รับผิดชอบตามความถนัดหรือความชอบของตนเอง เช่น เป็นมัคคุเทศก์นำนักท่องเที่ยว ที่มาเยี่ยมเยือนหมู่บ้าน สามารถนำเสนอเรื่องราวในชุมชนของตนได้อย่างเข้าใจ มิใช่ท่องจำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนที่ถูกปลุกฝังไว้ ถือเป็น ปัจจัยสำคัญของการปลุกฝังแนวความคิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงให้แก่คนในชุมชน ได้อีกทางหนึ่ง

จะเห็นได้ว่าการนำแนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในการพัฒนาชุมชนนั้น ในมิติของการดำเนินการผ่านกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน น่าจะเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการสร้างการมีส่วนร่วมมากที่สุด เนื่องจากชุมชนมีต้นทุนทางสังคมหรือภูมิปัญญาของตนเองที่สามารถนำมาดำเนินการปฏิบัติ ในเชิงกิจกรรมของชุมชนได้ ส่วนในมิติของการวางแผนและการตัดสินใจนั้น ส่วนใหญ่แล้วประชาชนอาจจะไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโครงสร้างของสังคมที่ยังคงยึดถือความคิดเห็นของผู้นำมากกว่าผู้ตาม จึงอาจทำให้การวางแผนและการตัดสินใจเป็นเรื่องของผู้นำชุมชน หรือคณะกรรมการของชุมชน

ปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคม

หน่วยงานภาครัฐได้พยายามสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการวางแผนการจัดการชุมชน รวมทั้งภาคประชาชนเองก็มีการเคลื่อนไหวและจัดตั้งองค์กรชุมชนมากมาย หากแต่ความพยายามเหล่านี้อาจยังมิได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาของชุมชนในภาพรวมมากนัก สาเหตุประการสำคัญคือการมีส่วนร่วมของประชาชนยังจำกัด อยู่เพียงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วยการจัดการระดมสมอง หรือการทำประชาพิจารณ์ อีกทั้งโครงการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนยังดำเนินไปในลักษณะ ชั่วครั้งชั่วคราว (Ad-hoc) ซึ่งไม่ส่งผลให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงในระยะยาว หากชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนตั้งแต่เริ่มต้นจะก่อให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน และให้การสนับสนุนในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีคิดจากที่เคยรับการช่วยเหลือจากรัฐหรือหน่วยงานภายนอกมาเป็นการพึ่งตนเองมากขึ้น ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรคมาจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐและประชาชน บางส่วนยังขาดความเข้าใจในเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับแนวคิดและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน (ณัฐกานต์ เกตุชาวนา, 2554) ขาดแคลนผู้มีทักษะในการวางแผน และใช้เครื่องมือประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบกับนโยบายภาครัฐยังไม่เอื้อต่อการสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ เนื่องจากการไม่มีตัวชี้วัดที่ชัดเจนที่จะบอกให้ทราบว่าประชาชนมีส่วนร่วมแล้วหรือไม่ หรือหน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อย เพียงใด ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถทำงานให้ดีขึ้นได้ เพราะไม่มีมาตรฐานในการทำงานที่ชัดเจน (ถวิลวดี บุรีกุล, 2550)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ แต่การปฏิบัติตามกระบวนการดังกล่าวนั้นอาจได้ผลดีในบางพื้นที่การศึกษา ในทางกลับกันหากไม่ได้รับความร่วมมืออย่างแท้จริงจากคนในพื้นที่แล้ว การใช้หลักการมีส่วนร่วมก็จะไม่ประสบผลสำเร็จหากขาดซึ่งขั้นตอนใด ขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญต่อกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งหมดอย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีคุณค่าหรือการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ประสบความสำเร็จนั้น ประชาชนต้องมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้น ผู้มีส่วนได้เสียต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในกิจกรรมหรือโครงการนั้น ๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการจัดการ ทรัพยากรเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ และต้องเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย ความสมัครใจอย่างแท้จริง (จุฑารัตน์ ชมพันธุ์, 2555) นอกจากนี้ การประเมินความสำเร็จของกระบวนการมีส่วนร่วมคือ ต้องประเมิน จากความรู้สึกรับผิดชอบของชุมชน (Sense of Community) และเป็นเจ้าของกระบวนการและการทำงานร่วมกันมากกว่า ความสำเร็จของผลลัพธ์ของกระบวนการ จึงจำเป็นต้องมีการแสวงหากระบวนการที่เหมาะสมกับแต่ละชุมชน ซึ่งหมายถึงการที่สมาชิกในชุมชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการตัดสินใจร่วม ดำเนินการแก้ไขปัญหาของชุมชนเองในทุกระดับขั้นตอนอย่างสมัครใจ และผู้ประยุกต์ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นจำเป็นต้องบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะ ความสามารถในการบริหารจัดการ นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมและบริบทของแต่ละชุมชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างเต็มที่ต่อไป

โดยสรุปแล้วความสำคัญของการใช้แนวคิดและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน (Community Context) โดยเน้นให้สมาชิกชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนการดำเนินการตามแผนการติดตามประเมินผลและการรับประโยชน์จากการพัฒนา โดยอาศัยกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม (Activity Based Participation) ที่เหมาะสมกับบริบทหรือภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชนนั้น ๆ และกิจกรรมนั้นต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องต่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาชุมชนของตนจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่และมีอิทธิพล ต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน ดังที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนองค์การสหประชาชาติ ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ เพราะการมีกลุ่มกิจกรรมภายในชุมชนอันมีพื้นฐานมาจากต้นทุนทางสังคมหรือภูมิปัญญาของชุมชนนั้น จะเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถช่วยกระตุ้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนได้อย่างยั่งยืนและสามารถ แสดงให้เห็นถึงการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม ชุมชนหลายแห่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนในชนบทที่มีทุนทางสังคม มีองค์ความรู้ในตัวเองมีภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีกลุ่มกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน จะสามารถนำไปสู่การพัฒนาเป็น แหล่งเรียนรู้ให้แก่ผู้คนในสังคมหรือชุมชนแห่งอื่น ๆ ที่สนใจศึกษาลักษณะการทำงาน ในรูปแบบของกลุ่มกิจกรรมของชุมชนจนสามารถพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำชุมชน

ผู้นำ : ความหมาย

Prattummapidok (1997) ได้ให้ความหมายของผู้นำว่าเป็นบุคคลที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายต่าง ๆ หรือเป็นบุคคลที่จะมาประสานช่วยให้คนทั้งหลายรวมกัน โดยที่ว่าจะเป็นการอยู่ร่วมกันก็ตามหรือทำการร่วมมือกันก็ตาม ให้พากันไปด้วยดีสู่จุดมุ่งหมายที่พึงปรารถนา โดยถูกต้องตามทำนองครองธรรม ตามคุณสมบัติของผู้นำ เช่น สติปัญญา ความดีงาม ความรู้ ความสามารถ ของบุคคล ส่วน Hirunto (1980) ให้ความหมายว่า ผู้นำ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก จูงใจ ริเริ่ม ประนีประนอม ประสานงาน โดยอาศัยอำนาจหน้าที่และอำนาจบารมีเป็นเครื่องมือในลักษณะที่เป็นแบบพิธีการและไม่ใช่พิธีการ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดพลังร่วมของกลุ่มในการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ Fiedler (1976) ให้ความหมายว่า ผู้นำ คือ ผู้นำที่บุคคลได้มอบหมายหน้าที่ให้ควบคุมหรือประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจของกลุ่ม สอดคล้องกับ Stogdill (2004) ได้สรุป

แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้นำไว้ คือ ผู้นำเป็นศูนย์กลางของกระบวนการกลุ่ม เป็นผู้มีโอกาสติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากกว่าทุกคนในกลุ่ม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูง มีบุคลิกภาพความสามารถเหนือบุคคลทั่วไป สามารถชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตามที่ต้องการได้ ใช้อิทธิพลหรือกระบวนการใช้ อิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อให้เขามีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตาม จุดมุ่งหมายของกลุ่ม ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมองปัญหา และเผชิญกับสถานการณ์เก่า ๆ ด้วยวิธีการใหม่ ๆ มีการให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชา

Dokthaisong (1992) ได้เสนอว่า ผู้นำ หมายถึง

- 1) ผู้มีอิทธิพล มีศิลปะมีอิทธิพลต่อชุมชน เพื่อให้พวกเขามีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ
- 2) เป็นผู้นำและแนะนำ เพราะผู้นำ ต้องช่วยเหลือกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดตามความสามารถ
- 3) ผู้นำไม่เพียงแต่ยืนอยู่เบื้องหลังกลุ่มที่คอยแต่ วางแผนและผลักดัน แต่ผู้นำจะต้องยืนอยู่ข้างหน้ากลุ่มและนำกลุ่มปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

กล่าวโดยสรุป ผู้นำคือบุคคลที่ได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้า อาจเป็นบุคคลที่ได้รับการมอบหมายโดย การเลือกตั้งหรือแต่งตั้งให้นำกลุ่ม มีอิทธิพลต่อสมาชิกและกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม มีบทบาทสำคัญในการนำกลุ่มให้สามารถดำเนินงานจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และในการเป็นผู้นำได้นั้นจะต้องมีภาวะผู้นำ (พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์, 2564)

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : ความหมายและความสำคัญ

กำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นตำแหน่งในราชการส่วนภูมิภาคที่มีมาเป็นระยะเวลานานมาก ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงที่มา บทบาท และอำนาจหน้าที่ตามยุคสมัย (กรมการปกครอง, 2556) ดังต่อไปนี้

- 1) ยุคกำนันและผู้ใหญ่บ้านในสมัยก่อนสมัยรัตนโกสินทร์

กำนันและผู้ใหญ่บ้านสมัยก่อนสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นตำแหน่งที่ปรากฏให้เห็นเป็นครั้งแรก ในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชการธานี ครอบคลุมเป็นหลักสำคัญในการปกครอง โดยมีการปกครอง แบบพ่อปกครองลูก โดยแต่ละเมืองมีการปกครอง ดังนี้

- ก. เจ้าเมือง ปกครองหลายหมื่นหลังคาเรือน โดยมีปลัดเมือง เป็นผู้ช่วย
- ข. นายแขวง หรือนายอำเภอ ปกครองราวหมื่นหลังคาเรือน ขึ้นตรงต่อเจ้าเมือง
- ค. นายแคว้นหรือกำนัน ปกครองราวพันหลังคาเรือน ขึ้นตรงต่อ นายแขวง
- ง. นายบ้านหรือผู้ใหญ่บ้าน ปกครองหลายร้อยหลังคาเรือน ขึ้นตรงต่อนายแคว้น

2) กำนันและผู้ใหญ่บ้านสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ได้มีการจัดระเบียบการปกครอง ท้องที่แบ่งออกเป็นแขวง ตำบล โดยมีกำนันเป็นหัวหน้า มักได้รับบรรดาศักดิ์เป็นพัน และบ้าน โดยมีผู้ใหญ่บ้านหรือนายบ้าน เป็นหัวหน้า โดยผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย ปกครองดูแลในเขตพื้นที่ หมู่บ้าน และได้รับการแต่งตั้งโดยตรงจากองค์พระมหากษัตริย์ แต่ในยุคต่อมาได้มีการมอบอำนาจ การแต่งตั้งให้แก่ผู้รักษาเมือง ผู้รั้งเมืองมีอำนาจแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้าน โดยดำรงตำแหน่งตลอดชีวิต ส่วน กำนันได้รับการแต่งตั้ง และมีวาระการดำรงตำแหน่งตลอดชีวิต ตำแหน่งกำนันตลาดมีหน้าที่ควบคุม ราคาสินค้าโดยมีบทบาทในการควบคุมตลาดการค้าให้ดำเนินไปในราคาปกติ นอกจากนี้ ยังมีกำนัน มีอำนาจเกี่ยวกับเรื่องนาโดยเฉพาะ นอกจากนี้กำนันยังมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีอากร การค้าเก็บ ภาษีค่านา (เทียบได้กับภาษีบำรุงท้องที่ในปัจจุบัน) โดยไม่ปรากฏหน้าที่อื่น ๆ และไม่ปรากฏว่ามี จำนวนตำบลมากนักน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่ากำนันตามกฎหมายลักษณะอาญาหลวงมิใช่ กำนันซึ่งปกครองตำบลดังเช่นในปัจจุบันซึ่งมีหน้าที่ในการปกครองตำบลในการดูแลความสงบ เรียบร้อยและดูแลราษฎรให้มีความสุข

3) กำนันและผู้ใหญ่บ้านในสมัยรัตนโกสินทร์

กำนันและผู้ใหญ่บ้านในสมัยก่อนการปฏิรูปการปกครองในสมัย รัชกาลที่ 5 ในสมัย รัชกาลที่ 3 ปรากฏหลักฐานว่ากำนันมีอำนาจหน้าที่ในการเก็บค่านาจากราษฎร คิดตามจับกุมผู้ร้าย และในฐานะเป็นผู้ปกครองตำบล ได้มีการแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งตลอดชีวิต ส่วนผู้ใหญ่บ้าน ได้รับการแต่งตั้งโดยเจ้าเมืองและดำรงตำแหน่งตลอดชีวิต โดยมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปกครอง ลูกบ้านและการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องที่ ป้องกันการโจรกรรม นอกจากนี้เมื่อเกิดการ ทะเลาะวิวาทกันเล็กน้อย กำนันมีอำนาจเปรียบเทียบตกลงกันได้ ยกเว้นกรณีที่ไม่ยอมตกลงกันเป็น ความฉกรรจ์ เช่น การปล้นฆ่า การฟันกัน โดยมีผลถึงสาหัส กำนันต้องนำมาส่งหลวงพลตระการ นายแขวงฯ เพื่อให้ตัดสินว่ากล่าวเปรียบเทียบในส่วนชั้นความไม่ฉกรรจ์ ถ้าไม่ตกลงหรือเป็นฉกรรจ์

หลวงตระการจึงบอกส่งกรุงเก่า แต่อย่างไรก็ตามแม้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะเป็นตำแหน่งที่ถือได้ว่าเป็นผู้นำท้องถิ่นแบบเป็นทางการที่ได้รับการรับรองจากอำนาจรัฐก็ตาม แต่การที่อำนาจรัฐมีอยู่อย่างจำกัดและไม่สามารถควบคุมผู้นำท้องถิ่นให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับระบบราชการ ส่งผลให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้มีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐได้อย่างเต็มตัวทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านอ้างอิงกับระบบอุปถัมภ์ภายในท้องถิ่นมากกว่าอ้างอิงจาก อำนาจรัฐส่วนกลางส่งผลให้มีอิสระในการเลี้ยงชีพตนเองนำไปสู่การแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองโดยง่าย

4) กำนันและผู้ใหญ่บ้านสมัยการปฏิรูปการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 5

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงมองเห็นความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขระบบบริหารราชการแผ่นดินให้เหมาะสมแก่กาลสมัย จึงได้ทรงให้มีการปฏิรูปการปกครองโดยจัดการปกครองส่วนภูมิภาค เรียกว่า เทศาภิบาล โดยเป็นการนำเอาอำนาจการปกครองท้องถิ่นเข้ามาสู่ส่วนกลางอย่างเป็นระบบ โดยเขตการปกครองที่ใหญ่ที่สุดคือ มณฑลเทศาภิบาล รองลงมาคือจังหวัดต่าง ๆ โดยแต่ละจังหวัดแบ่งเขตการปกครองออกเป็น อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ตามลำดับและทรงให้มี การฟื้นฟูการปกครองระดับตำบลและหมู่บ้านเป็นครั้งแรกในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2435 ที่อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังได้มีการตรวจสอบสภาพท้องที่ และความเป็นอยู่ของราษฎรนำไปสู่การวางรูปแบบการปกครองระดับตำบลและหมู่บ้าน ซึ่งเรียกว่าการปกครองท้องที่ โดยมีพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม ร.ศ. 116 (พ.ศ. 2440) ซึ่งนับว่าเป็นกฎหมายที่กำหนดการจัดระเบียบตำบลและหมู่บ้านฉบับแรก โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นการเปิดโอกาสให้ราษฎรในหมู่บ้านมีสิทธิในการปกครองตนเองเพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยอีกด้วย

ที่มาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116

สำหรับการจัดรูปแบบการปกครองตำบลและหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 มีดังนี้

1) ที่มาของกำนัน

ใน 1 ตำบลประกอบด้วยประมาณ 10 หมู่บ้าน โดยในตำบลหนึ่ง ๆ จะมีกำนันเป็นหัวหน้าปกครองตำบล มีสารวัตรกำนันเป็นผู้ช่วย 2 คน โดยมีที่มาจากการแต่งตั้งของกำนันภายใต้ความเป็น

ชอบของผู้ว่าราชการเมือง ส่วนแพทย์ประจำตำบล ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ยังไม่ได้กำหนดไว้ สำหรับที่มาของกำนัน มาจากการเลือกตั้งโดยผู้ใหญ่บ้านในตำบลคัดเลือกกันขึ้นมาเอง โดยมีนายอำเภอผู้ปกครองท้องถิ่นเป็นประธานในการเลือก และผู้ว่าราชการเมืองเป็นผู้แต่งตั้ง

2) ที่มาของผู้ใหญ่บ้าน ในหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านจะมีผู้ใหญ่บ้าน 1 คน มีที่มาจากการเลือกตั้งของราษฎร โดยให้ราษฎรชายหญิงซึ่งตั้งบ้านเรือนหรือจอดแพที่อยู่อาศัยประจำในหมู่บ้านประชุมเลือกผู้ที่ตนนับถือขึ้นเป็นผู้ใหญ่บ้าน 1 คน โดยจะเลือกแบบเปิดเผยหรือโดยลับก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเห็นของราษฎรส่วนใหญ่

คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นผู้ใหญ่บ้าน ดังนี้

- 1) ผู้ที่จะถูกเลือกเป็นผู้ใหญ่ต้องเป็นชาย มีอายุไม่ต่ำกว่า 21 ปี
- 2) เป็นคนในบังคับของประเทศสยามตามพระราชกำหนดกฎหมาย
- 3) ไม่เป็นทหารประจำการ

วาระการดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องถิ่น ร.ศ. 116

วาระการดำรงตำแหน่งของกำนัน วาระการดำรงตำแหน่งและการสิ้นสุดของกำนัน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น ร.ศ. 116 มีดังต่อไปนี้

- 1) เมื่อกำนันต้องออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านด้วยเหตุใด ๆ
- 2) เมื่อผู้ใหญ่บ้านส่วนมากในตำบลขอให้เปลี่ยนกำนัน
- 3) เมื่อกำนันมีความผิดหรือไม่มีความสามารถ ผู้ว่าราชการเมือง จะให้เลือกตั้งใหม่ก็ได้

วาระการดำรงตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้าน

วาระการดำรงตำแหน่งและการสิ้นสุดของผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น ร.ศ. 116 มีดังต่อไปนี้

- 1) ไปอยู่เสียพื้นที่หมู่บ้านที่ได้ว่ากล่าว โดยไม่มีกำหนดกลับ หรือกำหนดเกินกว่า 6 เดือนขึ้นไป
- 2) ต้องราชทัณฑ์อย่างหนึ่งอย่างใด นับแต่ต้องถูกจำคุกขึ้นไป
- 3) ไปมียศและตำแหน่งราชการอย่างอื่น ซึ่งจะทำให้การในหน้าที่ ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้
- 4) กระทำการทุจริตในหน้าที่
- 5) ลูกบ้านในหมู่บ้านนั้นโดยมากด้วยกันร้องขอให้เปลี่ยน

6) ลูกบ้านอพยพไปอยู่ที่อื่นเสี่ยงเป็นหมู่บ้านไม่ได้ และ ผู้ว่าราชการเมืองมีคำสั่งให้
ผู้ใหญ่บ้านนั้นออกเสียจากตำแหน่ง

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครอง
ท้องที่ ร.ศ. 116

พระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 ได้กำหนดให้กำนันมีหน้าที่ตามมาตรา
19-20 ดังนี้

- 1) ดูแลรักษาความปกติสุขและความสงบเรียบร้อยในตำบลของตน
- 2) นำประกาศหรือคำสั่งในราชการแจ้งให้ราษฎรลูกบ้านทราบ
- 3) รับคำร้องทุกข์ของราษฎรและรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ เสนอ ต่ออำเภอ
- 4) มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย
- 5) มีอำนาจในการเปรียบเทียบความผิดที่มีเบี้ยปรับหรือทอน ทรัพย์ไม่เกิน 100 บาท
- 6) สำรวจและเก็บรักษาบัญชียอดสำมะโนครัวและสำรวจเก็บภาษี อากร

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 ได้กำหนดให้ กำนันมีหน้าที่ตามมาตรา
12-15 ดังนี้

1) รักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน ช่วยป้องกันความทุกข์และภัยต่าง ๆ โดยเต็ม
ความสามารถ เช่น ถ้าลูกบ้านคนใดประพฤติดูชั่วร้าย ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ต้องเรียกตัวมาอบรมสั่งสอน
ถ้ายังไม่ฟังให้จับตัวส่งกำนัน ถ้ามีโจรผู้ร้ายหรือเกิดสัญญาณไฟไหม้ในหมู่บ้านต้องเรียกลูกบ้าน
ช่วยกันต่อสู้จับผู้ร้ายหรือช่วยกันดับไฟ หากมีเหตุการณ์แปลกประหลาดเกิดขึ้นต้องรีบแจ้งต่อกำนัน
ให้ทราบโดยเร็ว

2) ปรึกษาหารือกับกำนันและผู้ใหญ่บ้านคนอื่น ๆ ภายในตำบล เพื่อช่วยกันจัดธุระและ
การงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน

3) เป็นนายทะเบียนสำมะโนครัวประจำหมู่บ้าน โดยต้องคอยทำให้ถูกต้องอยู่เสมอ

4) มีอำนาจลงโทษลูกบ้าน หากลูกบ้านขัดขืนไม่มาช่วยตามสัญญาณเรียกหรือกรณี
ผู้ใหญ่บ้านบังคับบัญชาตามหน้าที่ราชการและลูกบ้านไม่ปฏิบัติ ตาม หรือล่อลวงอำพราง
ผู้ใหญ่บ้านด้วยประการใด ๆ จากการพิจารณาพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่ากำนัน
ผู้ใหญ่บ้านมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่คอยตรวจตราทุกข์สุขของราษฎรตามพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญ
ในการปกครองบ้านเมืองและเพื่อรักษาพระราชอำนาจตามกำหนดกฎหมาย ให้ประชาชนพึงปฏิบัติ

ตามด้วยความเรียบร้อย โดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 ประกาศใช้มาได้ 17 ปี ก็มีการปรับปรุงใหม่ โดยมีพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ขึ้นใช้บังคับแทนโดยเป็นกฎหมายหลักในการปกครองท้องที่ที่ใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน

กำนันและผู้ใหญ่บ้านในสมัยหลังการปฏิรูปการปกครองในสมัยรัชกาล ที่ 5 จนถึงก่อนปัจจุบัน

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 ได้ทรง ประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 และประกาศใช้ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ใช้บังคับแทนโดยใช้บังคับมาจนถึงปัจจุบัน และมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดหลายครั้งแต่ไม่ได้แก้ไขในสาระสำคัญ ซึ่งในส่วนการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในประเด็นที่มา บทบาท และอำนาจหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แบ่งได้ดังนี้

ที่มาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง ท้องที่ พุทธศักราช 2457

- 1) ที่มาของกำนัน ที่มาของกำนัน ให้ผู้ใหญ่บ้านทั้งปวงในตำบลนั้น เลือกกัน เป็น กำนัน นายตำบลคนหนึ่ง และการเลือกกำนันนี้ นายอำเภอซึ่งได้กล่าวอ้างท้องที่ต้องนั่ง เป็นประธาน เมื่อผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นเห็นพร้อมกันหรือโดยมากเห็นด้วยกันว่าผู้ใหญ่บ้าน คนใดสมควรจะเป็นกำนัน
- 2) ที่มาของผู้ใหญ่บ้าน ที่มาของผู้ใหญ่บ้าน ในหมู่บ้าน 1 หมู่บ้านให้ราษฎรชาย หญิงซึ่งตั้งบ้านเรือนหรือจอดเรือแพประจำอยู่ในหมู่บ้านนั้น ประชุมกันเลือกเจ้าบ้านผู้เป็นที่นับถือของตนเป็นผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งและการที่เลือกผู้ใหญ่บ้าน การเลือกนี้เจ้าพนักงาน ซึ่งได้รับอำนาจอำนาจการ จะได้ถามความเห็นราษฎรให้พร้อมกันเลือกโดยเปิดเผยหรือ โดยลับก็ได้ ถ้าราษฎรที่สมควรเป็นผู้เลือกได้นั้นโดยมากเห็นด้วยกันได้เลือกผู้ใด เป็นผู้ใหญ่บ้าน ให้ถือว่าราษฎรได้เลือกผู้นั้นเป็นผู้ใหญ่บ้านโดยชอบด้วยกฎหมาย

วาระการดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตาม พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2475

- 1) วาระการดำรงตำแหน่งของกำนัน กำนันมีวาระการดำรงตำแหน่งตลอดชีวิต
- 2) วาระการดำรงตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านมีวาระการดำรงตำแหน่งตลอดชีวิต

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510 ได้มีการเพิ่มตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านยังมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในด้านอื่น ๆ ตามอำนาจหน้าที่ที่มีตามกฎหมายอย่างกว้างขวางและผู้ใหญ่บ้านก็มีแต่เพียงผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเท่านั้นที่มีหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านในกิจการต่าง ๆ ตามที่ผู้ใหญ่บ้านจะมอบหมายให้ผู้ใหญ่บ้านยังไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและปราบปรามโจรผู้ร้ายโดยตรง จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในด้านรักษาความสงบเรียบร้อยและปราบปรามโจรผู้ร้ายยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบขึ้น เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับ การรักษาความสงบเรียบร้อยและปราบปรามโจรผู้ร้ายและเพื่อให้เห็นความแตกต่างกับผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านปัจจุบัน จึงได้เปลี่ยนชื่อผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านปัจจุบันเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง โดยให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านร่วมกันพิจารณาคัดเลือกได้ไม่เกิน 5 คน นอกจากนี้ กรรมการหมู่บ้านและกรรมการตำบลตามกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้ยังไม่เป็นการ เหมาะสมและไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานซึ่งเพิ่มเติมขึ้นอย่างรวดเร็วของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่มาวาระการดำรงตำแหน่ง บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแต่อย่างใด

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2516 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2516 ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่มาโดยกำหนดคุณสมบัติผู้ใหญ่บ้านให้มีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาตอนต้นหรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาตอนต้น เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นแต่ปรากฏว่าบางหมู่บ้านซึ่งเป็นท้องที่กันดารชายแดนหรือเป็นท้องถิ่นที่มีชาวเขาอยู่อาศัย ราษฎรยังไม่เลือกผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ดังกล่าวได้ เป็นอุปสรรคแก่การเร่งรัดพัฒนา สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด โดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยที่จะประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นหรือลดหย่อนพื้นความรู้ของผู้ใหญ่บ้านในบางท้องที่ได้

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2525 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2525 ได้เปลี่ยนแปลงที่มาของผู้ใหญ่บ้าน ในส่วนคุณสมบัติเพื่อเปิดโอกาสให้สตรีเป็นผู้ใหญ่บ้าน ได้เนื่องจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบันไม่ต้องรับผิดชอบด้านการปราบปราม อาชญากรรม ทั้งอาจจะแต่งตั้งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้ชายได้อยู่แล้ว เพื่อให้ผู้มีสัญชาติ

ไทยโดยการเกิดเท่านั้นเป็นผู้ใหญ่บ้านได้เพื่อกำหนดมิให้ข้าราชการการเมือง เป็นผู้ใหญ่บ้านให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2536 ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่มาในส่วนคุณสมบัติ และวาระการดำรงตำแหน่งเนื่องจากเดิม กำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับอายุของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไว้ว่าต้องมีอายุตั้งแต่ยี่สิบห้าปี บริบูรณ์ แต่ไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ ซึ่งมีการดำรงตำแหน่งนานที่สุด ถึงสามสิบห้าปี ประกอบกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรกำหนดระยะเวลาการอยู่ในตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านเป็นวาระคราวละห้าปี และกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเพิ่มขึ้นอีก

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 ได้มีการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิลงสมัครเป็นผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากการใช้สิทธิเลือกตั้งบุคคลให้ทำหน้าที่แทนราษฎรควรมีหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 105 บัญญัติให้ผู้มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าวแล้วสมควรแก้ไขอายุของผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญด้วย และโดยมีกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ผู้มีสิทธิจะได้รับคัดเลือกเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองหรือ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ ว่าที่ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนการออกจากตำแหน่งของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายรักษาความสงบ และกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิยังบัญญัติไว้ไม่สอดคล้องกัน รวมทั้ง ยังไม่มีบทบัญญัติให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบต้องออกจากตำแหน่ง เมื่อผู้ใหญ่บ้านต้องออกจากตำแหน่งไว้ด้วย เพื่อให้ผู้ใหญ่บ้านที่เข้ารับตำแหน่งใหม่สามารถคัดเลือกตัวบุคคลมาร่วมปฏิบัติงานในท้องที่ในฐานะผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านได้ตามความต้องการแก่การบริหารและการปกครองท้องที่

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่มา วาระการดำรงตำแหน่ง บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องด้วยปัจจุบันได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปโดยรวดเร็วคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ แต่โดยที่

กระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งและบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 ยังมิได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมทำให้การปฏิบัติงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบกับอำนาจหน้าที่ยังมีความซ้ำซ้อนกับภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมควรที่จะได้มีการปรับปรุงกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่งระยะเวลา การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงบทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับการปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดหลายครั้ง แต่ไม่ได้แก้ไขในสาระสำคัญ โดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 ได้มีการ ปรับปรุงแก้ไขจนถึงปัจจุบัน รวม ทั้งสิ้น 12 ครั้ง คือ

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2486
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2489
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510
 ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 112 ลงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2515
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2516
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2525
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2527
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2532
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2535
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2552

ที่มาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน กำนัน มีที่มาตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2553 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ดังต่อไปนี้

1) ที่มาของกำนันในปัจจุบัน กำนัน มีที่มาจากกรณีที่ให้นายอำเภอเป็นประธานประชุมผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลนั้น เพื่อให้ผู้ใหญ่บ้านในตำบลคัดเลือกผู้ใหญ่บ้าน 1 คน ขึ้นเป็นกำนัน หากมีผู้สมควรได้รับการคัดเลือกเป็นกำนัน มากกว่า 1 คนให้นายอำเภอจัดให้มีการออกเสียง ลงคะแนน เมื่อผู้ใหญ่บ้านคนใดได้รับคะแนนสูงสุดให้นายอำเภอคัดเลือกผู้นั้นเป็นกำนัน ในกรณีที่ได้รับคะแนนเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลาก

2) ที่มาของผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านมีที่มาจากคัดเลือกตั้งโดยตรงจากราษฎรตามที่กฎหมาย กำหนดในหมู่บ้านนั้น ๆ

3) ที่มาของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล ในปัจจุบัน

ที่มาของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีที่มาจากคนที่ผู้ใหญ่บ้านและกำนันท้องถิ่น ร่วมกัน พิจารณาคัดเลือกราษฎรซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ

ที่มาของสารวัตรกำนันในปัจจุบัน ในตำบลหนึ่ง ให้มีสารวัตรสำหรับเป็นผู้ช่วยของกำนันจำนวน 2 คน โดยกำนันเป็นผู้คัดเลือก และต้องได้รับความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด

วาระของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน กำนันมีวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ดังต่อไปนี้

1) วาระของกำนันในปัจจุบัน กำนันมีวาระการดำรงตำแหน่งจนกว่าจะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์

2) วาระของผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านมีวาระการดำรงตำแหน่ง โดยมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี ในวันรับเลือกจนกว่าจะมีอายุครบหกสิบปี

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันในปัจจุบัน กำนัน มีบทบาทและ อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1) บรรดาการที่จะตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในตำบล คือ การที่จะว่ากล่าวราษฎรในตำบลนั้น ให้ประพฤติตามพระราชกำหนดกฎหมายก็ดี หรือการที่จะป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสุขสำราญของราษฎรในตำบลนั้นก็ดี หรือการที่จะรับกิจสุขทุกข์ของราษฎรในตำบลนั้นขึ้นร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการเมือง กรม การอำเภอ และจะรับข้อราชการมาประกาศแก่ราษฎรในตำบลนั้นก็ดีหรือที่จะจัดการตามพระราชกำหนด กฎหมาย เช่น การตรวจและนำเก็บภาษีอากรในตำบลนั้นก็ดี การ ทั้งนี้อยู่ในหน้าที่ของกำนันผู้เป็นนายตำบล ผู้ใหญ่บ้านทั้งปวงในตำบลนั้น

2) นอกจากอำนาจหน้าที่ที่กล่าวโดยเฉพาะให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กำนันให้กำนันมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านด้วย

3) กำหนดหน้าที่และอำนาจในการที่เกี่ยวกับความอาญาดังต่อไปนี้ ข้อ 1 เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นหรือสงสัยว่า ได้เกิดขึ้นในตำบลของตนต้องแจ้งความต่อกรรมการอำเภอให้ทราบ ข้อ 2 เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นหรือสงสัยว่า ได้เกิดขึ้นในตำบลที่ใกล้เคียงต้องแจ้งความต่อกำนันนายตำบลนั้นให้ทราบ ข้อ 3 เมื่อปรากฏว่า ผู้ใดกำลังกระทำความผิดกฎหมายก็ดี หรือมีเหตุควรสงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำความผิดกฎหมายก็ดี ให้จับผู้นั้นไว้ และรีบนำส่งต่อกรรมการอำเภอ ข้อ 4 ถ้ามีหมายหรือมีคำสั่งตามหน้าที่ราชการให้จับผู้ใดในตำบลนั้น เป็นหน้าที่ของกำนันที่จะจับผู้นั้นแล้วรีบส่งต่อกรรมการอำเภอตามสมควร ข้อ 5 เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้นหรือให้ยึด กำนัน ต้องจัดการให้เป็นไปตามหมาย ข้อ 6 ถ้ามีผู้มาขออายัดตัวคนหรือสิ่งของก็ดี หรือผู้ต้องโจรกรรม จะทำกฎหมายตราดิน หรือมีผู้จะขอทำชันสูตรบาดแผลก็ดี ทั้งนี้ให้กำนันสืบสวนฟัง ข้อความแล้วรีบนำตัวผู้ขอและผู้ต้องอายัด และทรัพย์สินของบรรดาที่จะพาไปด้วยนั้น ไปยังกรมการอำเภอ ถ้าสิ่งของอย่างใดจะพาไปไม่ได้ ก็ให้กำนันชันสูตรให้รู้เห็นแล้วนำความไปแจ้งต่อกรรมการอำเภอในขณะนั้น

4) ถ้ากำนันรู้เห็นเหตุทุกขร้อนของราษฎร หรือการแปลกประหลาด เกิดขึ้นใน ตำบลต้องรีบรายงานต่อกรรมการอำเภอให้ทราบ

5) ถ้าเกิดจลาจลก็ดี ฆ่ากันตายก็ดี ชิงทรัพย์ก็ดี ปล้นทรัพย์ก็ดี ไฟไหม้ ก็ดี หรือเหตุร้ายสำคัญอย่างใด ๆ ในตำบลของตนหรือในตำบลที่ใกล้เคียงอันสมควรจะช่วยได้ก็ดี หรือมีผู้ร้ายจากที่อื่นมาฆ่าตัวในตำบลนั้นก็ดี หรือมีเหตุควรสงสัยว่าลูกบ้านในตำบลนั้นบางคนจะเกี่ยวข้องเป็นโจรผู้ร้ายก็ดี เป็นหน้าที่ของกำนันจะต้องเรียกผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านในตำบลออกช่วยต่อสู้ติดตามจับผู้ร้ายหรือติดตามเอาของกลางคืน หรือดับไฟ หรือช่วยอย่างอื่นตามควรแก่การโดยเต็มกำลัง

6) ให้กำนันดูแลคนเดินทาง ซึ่งไม่มีเหตุควรสงสัยว่าจะเป็นผู้ร้าย ให้ได้มี ที่พักตามควร

7) ถ้าผู้เดินทางด้วยราชการจะต้องการคนนำทาง หรือขาดแคลนพาหนะ เสบียงอาหารลงในระหว่างทาง และจะร้องขอต่อกำนันให้ช่วยสงเคราะห์ กำนันต้องช่วยจัดหาให้ตามที่จะทำได้ ถ้าหากว่าการที่จะช่วยเหลือนั้นจะต้องออกราคาค่าจ้างเพียงใดให้กำนันเรียกเอาแก่ผู้เดินทางนั้น

8) กำนันต้องร่วมมือและช่วยเหลือนายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน และสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ อันอันอยู่ในตำบลนั้น

9) กำนันต้องรักษาบัญชีสำมะโนครัว และทะเบียนบัญชีของรัฐบาล ในตำบล นั้นและคอยแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องกับบัญชีของผู้ใหญ่บ้าน

10) กำนันต้องทำบัญชีสิ่งของ ซึ่งต้องภาษีอากรในแขวงนั้นยื่นต่อกรรมการอำเภอและนำราษฎรไปเสียภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีอากร

11) กำหนดกระทำการตามหน้าที่ที่จะเรียกผู้ใดมาหาหรือให้ช่วยก็ได้

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 คือ ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

1) อำนวยความเป็นธรรมและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและ ความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน

2) สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน รวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น

3) ประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้านในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4) รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้าน แจ้งต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือ

5) ให้การสนับสนุนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการให้บริการของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6) ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือ ระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำ

7) อบรมหรือชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ ในการนี้สามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร

8) แจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์ เพื่อบำบัดป้องกันภัยอันตรายสาธารณะอันมีมาโดยฉุกเฉิน รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือ บรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย

9) จัดให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

10) ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงาน เหตุการณ์ที่ไม่ปกติซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบ พร้อมทั้งรายงานต่อนายอำเภอด้วย

11) ปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบ แผนของทางราชการ หรือตามที่กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ว่าราชการ จังหวัด หรือนายอำเภอมอบหมาย

นอกจากนี้ ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่และอำนาจในการที่เกี่ยวกับความ อาญา ดังต่อไปนี้ คือ ข้อ 1 เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้นหรือสงสัยว่าได้ เกิดขึ้นในหมู่บ้านของตน ต้องแจ้งความต่อกำนันนายตำบลให้ทราบ ข้อ 2 เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำความผิดกฎหมายเกิดขึ้นหรือสงสัยว่า ได้เกิดขึ้นในหมู่บ้านที่ใกล้เคียง ต้องแจ้งความต่อผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านนั้นให้ทราบ ข้อ 3 เมื่อตรวจพบของกลางที่ผู้กระทำความผิดกฎหมายมีอยู่ก็ดี หรือ สิ่งของที่สงสัยว่าได้มาโดยการกระทำความผิดกฎหมาย หรือเป็นสิ่งของสำหรับใช้ในการกระทำความผิดกฎหมายโดยให้รับสิ่งของนั้นไว้และรับนำส่งต่อกำนันนายตำบล ข้อ 4 เมื่อปรากฏว่าผู้ใดกำลังกระทำความผิดกฎหมายก็ดี หรือมีเหตุควร สงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำความผิดกฎหมายก็ดี ให้จับตัวผู้นั้นไว้และรับนำส่งต่อกำนันนายตำบล ข้อ 5 ถ้ามีหมายหรือคำสั่งตามหน้าที่ราชการ ให้จับผู้ใดในหมู่บ้านนั้น เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะจับผู้นั้นและรับส่งต่อกำนันหรือกรรมการอำเภอตามสมควร ข้อ 6 เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้น หรือให้ยึด ผู้ใหญ่บ้านต้องจัดการให้เป็นไปตามหมาย

จากการพิจารณาอำนาจหน้าที่หลักของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 และตามกฎหมายอื่น ๆ ที่สำคัญพอสรุป อำนาจบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในภาพรวมได้ดังนี้

1) ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457

อำนาจหน้าที่ในทางปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

หน้าที่ต้องรายงานต่อทางราชการ เช่น รายงานความเดือดร้อนของราษฎรให้ทางราชการทราบเพื่อขอความช่วยเหลือปฏิบัติตามคำสั่งของทางราชการ

การจัดทำทะเบียน เช่น การปรับปรุงทะเบียนท้องที่ ข้อมูลจำนวนราษฎร

การนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร

การฝึกอบรมราษฎรให้รู้จักกระทำการในยามรบ

การบำรุงและส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎร

การจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

การอันเกี่ยวกับความอาญา เช่น อำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิด กฎหมายส่งพนักงานเจ้าหน้าที่

2) ตามกฎหมายและระเบียบอื่น ๆ

2.1) ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร เช่น ผู้ใหญ่บ้านเป็นนายทะเบียน ผู้รับแจ้งเกิด แจ้งตาย แจ้งย้ายที่อยู่ และส่งต่อนายทะเบียน

2.2) ตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน เช่น เป็นเจ้าพนักงานในการตรวจบัตร

2.3) ตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว เช่น ผู้ใหญ่บ้านอาจต้องไปเป็นพยานบุคคลรับรองบุคคลที่ประสงค์จะจดทะเบียนสมรส ทะเบียนรับบุตรบุญธรรม

2.4) ตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ เช่น ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ไปกับเจ้าของ หรือตัวแทนนำสัตว์ที่ต้องจดทะเบียนรูปพรรณไปจดทะเบียนรูปพรรณ

2.5) ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เช่น ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ให้คำรับรอง เกี่ยวกับความปลอดภัยและหลักฐานของผู้ขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืน

2.6) ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 เช่น ต้องนำราษฎรไปแสดงตน เพื่อคัดเลือกทหาร

2.7) ตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่จับกุม ผู้กระทำความผิด หรือจัดการให้เป็นไปตามหมายจับหรือหมายค้น ผู้ใหญ่บ้านและกำนัน เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง เมื่อกระทำการตามอำนาจหน้าที่ ผู้ใดดูหมิ่นหรือขัดขวางย่อมมีความผิดต่อเจ้าพนักงาน จะได้รับโทษหนักขึ้นกว่าความผิดต่อบุคคลธรรมดา

อำนาจหน้าที่และบทบาทผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ ประจำตำบลในปัจจุบัน (1) บทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน ก. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติกิจการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านเท่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ใหญ่บ้านให้กระทำ (2) เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้าน กิจการที่ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ ข. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) ตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน (2) ให้นำความแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้านถ้ารู้เห็นหรือทราบว่าจะเกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านหรือในหมู่บ้านใกล้เคียง เกี่ยวกับความสงบ เรียบร้อย (3) นำตัวคนจรซึ่งเข้ามาในหมู่บ้านและสงสัยว่าไม่ได้มาโดยสุจริตส่งต่อผู้ใหญ่บ้าน (4) เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ต้องระงับเหตุ ปรามปราม ติดตามจับผู้ร้ายโดยเต็มกำลัง (5) เมื่อตรวจพบหรือตามจับได้สิ่งของใดที่มีไว้เป็นความผิด หรือได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือได้มาโดยกระทำความผิด ให้รับนำส่ง ผู้ใหญ่บ้าน (6) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดได้กระทำความผิดและ กำลังจะหลบหนีให้ควบคุมตัวส่งต่อผู้ใหญ่บ้าน (7) ตามคำสั่งของผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งสั่งการโดยชอบด้วย กฎหมาย (2) บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสารวัตรกำนันในปัจจุบัน สารวัตรกำนันมีหน้าที่ช่วยงานกำนันในตำบลนั้น ๆ โดยกำนัน มีอำนาจเปลี่ยนสารวัตรได้

การเปลี่ยนแปลงที่มาอำนาจหน้าที่และบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายปัจจุบัน จากการที่พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขมาหลายครั้ง ซึ่งสามารถวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงข้อกฎหมาย เกี่ยวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในประเด็นที่มา วาระการดำรงตำแหน่ง และบทบาทและอำนาจ หน้าที่ดังต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงที่มาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

1) การเปลี่ยนแปลงที่มาของกำนัน ตำแหน่งกำนันมีการเปลี่ยนแปลง ที่มาดังต่อไปนี้ (1) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 กำหนดให้กำนันได้รับการเลือกโดยให้ผู้ใหญ่บ้านทั้งหมดในตำบลนั้น เลือกกันเองโดยเสียง ข้างมาก (2) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2486 ให้กรรมการอำเภอตั้งคณะกรรมการโดยนายอำเภอเป็นประธาน มีหน้าที่สอบสวนคัดเลือก ผู้ใหญ่บ้านในตำบลเพื่อเป็นกำนัน (3) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2489 ให้กรรมการอำเภอเป็นประธาน ประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลเลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งเป็นตำบล ขึ้นเป็นกำนัน (4) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 364 กำหนดให้นายอำเภอจัดให้มีการเลือกกำนัน โดยรับสมัครจากผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น โดยคะแนนเสียงส่วนมากของราษฎร หากมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้จับฉลาก (5) สมัยที่มีการแก้ไขกฎหมายตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครอง ท้องที่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 เลือกตั้งโดยคะแนนเสียงส่วนมากของราษฎร (6) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 กำหนดการเลือกกำนันโดยให้นายอำเภอเป็นประธานประชุมผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้น เพื่อปรึกษาหารือคัดเลือกผู้ใหญ่บ้าน คนหนึ่งในตำบลนั้นเป็นกำนัน เมื่อผู้ใหญ่บ้านที่มาประชุมเห็นชอบคัดเลือกผู้ใดแล้วให้นายอำเภอคัดเลือกผู้นั้นเป็นกำนัน ในกรณีที่มิได้ผู้สมควร ได้รับการคัดเลือกเป็นกำนันมากกว่าหนึ่งคนให้นายอำเภอจัดให้มีการออกเสียงลงคะแนน เมื่อผู้ใหญ่บ้านคนใดได้รับคะแนนสูงสุดให้นายอำเภอคัดเลือกผู้นั้นเป็นกำนัน ในกรณีที่ ได้รับคะแนน เท่ากันให้ใช้วิธีจับสลาก การลงคะแนนต้องเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และให้กระทำโดยวิธีลับ

2) การเปลี่ยนแปลงที่มาของผู้ใหญ่บ้าน ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมีการเปลี่ยนแปลงที่มาดังต่อไปนี้ (1) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 กำหนดให้ราษฎรชายหญิง ซึ่งตั้งบ้านเรือน หรือจอดเรือแพประจำอยู่ในหมู่บ้านนั้น ประชุม กันเลือกเจ้าบ้านผู้เป็นที่นับถือของตนเป็นผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 1 คน โดยใช้เสียงข้างมาก โดยวิธีเปิดเผยหรือวิธีลับ (2) พระราชบัญญัติ

ลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 กำหนดการเลือกผู้ใหญ่บ้าน โดยราษฎรที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด โดยวิธีลับ 3.2 การเปลี่ยนแปลงวาระการดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

3) การเปลี่ยนแปลงวาระการดำรงตำแหน่งของกำนัน วาระการดำรงตำแหน่งของกำนันมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ (1) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 กำหนดให้กำนันมีวาระการดำรงตำแหน่งตลอดชีวิต (2) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2486 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ และมีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ ดังนั้นเมื่อกฎหมายกำหนดให้กำนันต้องดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านด้วย ส่งผลให้กำนัน ต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ และมีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ (3) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 364 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ ดังนั้นเมื่อกฎหมายกำหนดให้กำนันต้องดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านด้วย ส่งผลให้กำนันต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ (4) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี นับแต่วันที่ราษฎร เลือก ดังนั้นเมื่อกฎหมายกำหนดให้กำนันต้องดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านด้วย ส่งผลให้ กำนันมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละห้าปี (5) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านมีวาระการดำรงตำแหน่งจนกว่าจะมีอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์ ดังนั้นเมื่อกฎหมายกำหนดให้กำนันต้องดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านด้วย ส่งผลให้ กำนันต้องดำรงตำแหน่งถึงอายุครบหกสิบปี

4) การเปลี่ยนแปลงวาระการดำรงตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้าน วาระการดำรงตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้านมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้ (1) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านมีวาระการดำรงตำแหน่งตลอดชีวิต (2) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2486 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ และมีอายุไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ (3) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 364 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์ (4) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านอยู่ในตำแหน่งคราวละห้าปีนับแต่วันที่ราษฎรเลือก (5) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่ง เมื่อมีอายุครบหกสิบปี บทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำนาจหน้าที่ในทางปกครองและรักษา ความสงบเรียบร้อย (กรมการปกครอง, 2555) ได้แก่ เป็นหัวหน้าของราษฎรในหมู่บ้านของตน การตรวจตราดูแล รักษาความสงบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน การป้องกันและระงับทุกข์ภัยที่เกิดขึ้นแก่ราษฎร ควบคุม ดูแล แนะนำ ตักเตือนราษฎรให้ปฏิบัติตามกฎหมาย กระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่

ราษฎร การรายงานต่อทางราชการ ได้แก่ การรายงานความเดือดร้อนของราษฎรให้ทางราชการทราบเพื่อขอรับ ความช่วยเหลือ รายงานเหตุผิดปกติ หรือบุคคลต้องสงสัย หรือคนแปลกหน้าซึ่งเข้ามาในตำบล หมู่บ้านต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติตามคำสั่งและรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อทางราชการ การนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร ได้แก่ ประชุมราษฎรเพื่อชี้แจงข้อราชการ แจ้งราษฎรให้ทราบถึง นโยบายหรือข้อสั่งการของรัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของราษฎร การจัดทำทะเบียน ได้แก่ -จัดทำ เก็บรักษา และปรับปรุงทะเบียนท้องที่ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐาน ทางกรปกครองให้เป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลจำนวนราษฎร จำนวนครัวเรือน แหล่งน้ำ ฯลฯ กิจกรรมสาธารณประโยชน์ ได้แก่ ตรวจตรา จัดการรักษาสสิ่งซึ่งเป็นสาธารณะประโยชน์ในตำบล หมู่บ้านของตน ขอความร่วมมือให้ราษฎรช่วยเหลือในการสาธารณประโยชน์เพื่อบำบัด ป้องกันภัยอันตรายสาธารณะ และเหตุภัยพิบัติทางธรรมชาติต่าง ๆ ส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎร การป้องกันโรคติดต่อ ได้แก่ จัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดซึ่งเกิดหรือที่จะเกิดขึ้นไม่ให้ลุกลามต่อไป สังเกต ตรวจตราความเจ็บไข้ที่เกิดแก่ราษฎร และจัดการป้องกันรักษา จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ได้แก่ จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยด้วยสัญลักษณ์ คูแลราษฎรไม่ให้ปล่อยบ้านเรือนชำรุด รุงรัง หรือปล่อยให้โสโครกโสมน งานที่เกี่ยวข้องกับความอาญา ได้แก่ – แจ้งข่าวการกระทำผิดกฎหมายต่อทางราชการ หากการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้านข้างเคียงให้แจ้ง กำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบล หมู่บ้านนั้นทราบ จับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ความร่วมมือจัดการให้เป็นไปตามหมายของทางราชการ

สรุป พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นหัวหน้าราษฎร ในหมู่บ้านของตน และมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน สร้างความสามัคคีและความ สำนึกดีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้านรวมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องที่ประสานหรือ อำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในหมู่บ้าน ในการติดต่อหรือรับบริการกับภาครัฐ รับฟัง ปัญหาและนำความเดือดร้อน ทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในหมู่บ้านแจ้ง ต่อภาครัฐ เพื่อให้การแก้ไขหรือช่วยเหลือให้การสนับสนุน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของภาครัฐ ควบคุมดูแลราษฎรในหมู่บ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยผู้ใหญ่บ้านจะต้องทำเป็นตัวอย่างแก่ราษฎรด้วยอบรมและชี้แจง ให้ราษฎรมีความรู้ ความเข้าใจในข้อราชการและกฎหมาย ในการนี้สามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร แจ้งให้ราษฎรให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์ เพื่อบำบัดป้องกันภัย

สาธารณะ อันมาโดยฉุกเฉิน รวมทั้งช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ผู้ประสบภัยจัดให้มีการประชุมราษฎร และคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำอย่างน้อย เดือนละหนึ่งครั้ง ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ ปกติ ซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันและนายอำเภอทราบ และปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่น ตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนภาครัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมอบหมาย

ซึ่งในการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน อันได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดย มุ่งเน้นศึกษาถึงความพร้อม ความรู้และทักษะของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตาม นโยบายด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี มาประยุกต์ บูรณาการ และ กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ที่ได้กำหนดไว้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล (คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2559) โดยหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และนายกรัฐมนตรีให้ทุก ส่วน ราชการ หน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้

1) การแก้ไขปัญหายาในระดับพื้นที่ผ่านกลไก “ประชารัฐ” ดำเนินการบน หลักการทำงาน เจริญรุก โดยให้ผู้ปฏิบัติทุกระดับในสังกัดเข้าใจปัญหาที่แท้จริง และลงพื้นที่ เป็นระยะเพื่อไม่ให้เกิด ความขัดแย้งในการดำเนินงานของรัฐ เพื่อแก้ไขปัญหายาและการบังคับ ใช้กฎหมาย รวมทั้งต้อง ติดตาม ประเมินผลและรายงานความคืบหน้าในการทำงาน เป็นระยะ

2) การบูรณาการการทำงานทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ผ่าน กลไก “ประชารัฐ” ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ดำเนินการ บนหลักการความมีเอกภาพ โดยการดำเนินการหรือการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ จะต้องมีการประสาน เพื่อหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ให้มีความ ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องไปใน ทิศทางเดียวกันและการบังคับใช้กฎหมาย ต้องมีการบูรณาการ มิใช่ต่างคนต่างถือกฎหมายของ ตนเองเป็นหลัก

โดยคณะรัฐมนตรีประชุมเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 ลงมติรับทราบและเห็นชอบทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ โดยให้พิจารณาปรับปรุงรูปแบบและแนวทางการจัดทำแผน ระบุกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะกลไกทางกฎหมาย และ “กลไกประชารัฐ” ที่จะช่วยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน ดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ทั้งนี้ให้ สศช. เสนอกลไกดังกล่าวให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี และต่อมา การประชุมคณะรัฐมนตรีประชุมเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2559 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายการปราบปรามยาเสพติด เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะต้องดำเนินการสร้างความเข้าใจถึงเครือข่ายระดับชุมชนให้มีส่วนร่วมมากขึ้นไป โดยจะขอความร่วมมือกับฝ่ายความมั่นคง กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบให้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ร่วมกับหน่วยงานฝ่ายความมั่นคงบูรณาการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยให้มีการสร้างการรับรู้และดำเนินกิจกรรม ที่มีความเชื่อมโยง ทั้งด้านการป้องกัน ปราบปรามยาเสพติด และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

โดยมีศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปี 2559 ประกอบด้วย 4 แผน ได้แก่

- 1) แผนการป้องกันยาเสพติด
- 2) แผนการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด
- 3) แผนการปราบปรามยาเสพติด และ

4) แผนบริหารจัดการแบบบูรณาการ โดยแผนงานการป้องกันและสร้างการมีส่วนร่วมกลุ่มประชาชนทั่วไปเป็นส่วนหนึ่งในแผนการป้องกัน ยาเสพติด กำหนดเป้าหมาย สร้างกระบวนการและพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านชุมชนกว่า 81,905 แห่งทั่วประเทศ

แผนประชารัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ. 2561

แผนประชารัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 4 แผน คือ แผนป้องกันยาเสพติด แผนปราบปรามยาเสพติด แผนบำบัดรักษายาเสพติด และแผนบริหารจัดการอย่าง

บูรณาการ ซึ่งการดำเนินงานตามมาตรการต้องเป็นไปอย่าง ประสานสอดคล้องในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ อำเภอ จังหวัด ภาค และส่วนกลาง เพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีกรอบ กิจกรรมหลักในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการ แก้ไขปัญหาเสพติด ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2561)

แผนป้องกันยาเสพติด แนวทางการดำเนินงาน การสร้างภูมิคุ้มกันในกลุ่มเด็กปฐมวัย เป็นวิสัยทัศน์ทางยุทธศาสตร์ ที่ต้องการสร้างเด็กและเยาวชนทุกคนให้มีภูมิคุ้มกันยาเสพติด ดังนั้น จึงต้องมีการวาง ระบบการป้องกันยาเสพติดในระยะยาว มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยการเสริมกระบวนการพัฒนาทักษะสมอง เพื่อฝังรากลึกภูมิคุ้มกันให้เด็ก ให้มีความพร้อมก่อนเข้าสู่ ระบบการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดในกลุ่มเด็กปฐมวัย ดำเนินการ ดังนี้

1) วางระบบการพัฒนาทักษะสมองของเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดระยะยาว

2) ผลักดันการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเด็กปฐมวัย โดยให้ กระทรวงมหาดไทยขยายการดำเนินงานให้ครอบคลุมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่ง กระทรวงศึกษาธิการขยายการดำเนินงานให้ครอบคลุมโรงเรียนที่มีการสอนระดับชั้น ปฐมวัยทุกแห่ง และสำนักงาน ป.ป.ส. สนับสนุนคู่มือและสื่อการเรียนการสอนเพื่อรองรับ การขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่

3) พัฒนา สนับสนุนครูผู้สอนและครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดด้วยการพัฒนาทักษะทางสมองของเด็กปฐมวัย ให้ครอบคลุม โดยให้สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย/กรุงเทพมหานคร ดำเนินการให้ครอบคลุมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่ง และกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการให้ครอบคลุมโรงเรียนที่มีการสอนระดับชั้นปฐมวัยครบทุกแห่ง

4) พัฒนา จัดการองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ในเด็กปฐมวัย เน้นการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เพื่อให้เกิดความยั่งยืน และสอดคล้องกับวิถี ท้องถิ่น

5) ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทาง ในการกำกับติดตามการขับเคลื่อนงานและประเมินผลความสำเร็จ

6) ให้สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเมินผล การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดของเด็กปฐมวัย

การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันโดยการสร้างเสริมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติดควบคู่การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยให้กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการดังนี้

- 1) ให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแนวทางจัดการเรียนการสอนและ จัดหลักสูตรในโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด
- 2) ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้นักเรียน ผ่านการเรียนการสอนจากครูผู้สอนและวิทยากรเพื่อสร้างความรู้และเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด
- 3) ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมทางเลือกเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ และการสร้างคุณค่าและเป้าหมายในชีวิต โดยใช้กิจกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรม ทางเลือกอื่น สำหรับเป็นเกราะป้องกันที่เข้มแข็งจะอยู่ร่วมกับภัยยาเสพติดได้อย่าง ปลอดภัย
- 4) ให้สถานศึกษาร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ วางแผนผลิตครู ตำรวจแดร์ (D.A.R.E.) และจัดระบบการเข้าสอนให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้ครอบคลุมอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนนำรูปแบบครูตำรวจแดร์ (O.A.R.E) เป็นต้นแบบ ขยายการดำเนินงานให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนในระดับมัธยมศึกษา โดยการสอดแทรกการส่งเสริมทักษะชีวิต เพื่อการป้องกันยาเสพติดไว้ในกิจกรรมการเรียน การสอนในหลักสูตร เช่น วิชาสุขศึกษาพลศึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ลูกเสือด้าน ภัยยาเสพติด และกิจกรรมทางเลือกในลักษณะกลุ่ม/ชมรม ตามความสนใจของนักเรียน

การค้นหา การรักษา และการเฝ้าระวังในสถานศึกษา โดยหน่วยงานและ สถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรม หรือจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ยาเสพติดให้นักเรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือใน โรงเรียน กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมจิตอาสา การจัดการเรียนรู้เสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติดในแผนการสอน ฯลฯ
- 2) ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมทางเลือกเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ และการสร้างคุณค่าและเป้าหมายในชีวิต โดยใช้กิจกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรม ทางเลือกอื่นสำหรับเป็นเกราะป้องกันที่เข้มแข็ง ที่จะอยู่ร่วมกับภัยยาเสพติดได้อย่าง ปลอดภัย
- 3) ให้สถานศึกษา สร้างการมีส่วนร่วมของกลไก/เครือข่ายผู้ปกครอง ระดับ โรงเรียน ระดับชั้นเรียนระดับห้องเรียน เพื่อร่วมกันสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักเรียน

4) ให้สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน และขับเคลื่อน โครงการ TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษา

5) ให้สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน การจัดตั้งชมรม เครือข่าย/กลุ่ม/ องค์กรเยาวชน ฯลฯ ในสถานศึกษา เช่น เครือข่ายเยาวชน ศูนย์อำนวยการประสานงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภาคเยาวชน (ศอ.ปส.ย.) ชมรม TO BE NUMBER ONE กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ฯลฯ และมอบบทบาทให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมป้องกันและ เฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ตามความเหมาะสม

6) ให้สถานศึกษา สำรวจ คัดกรอง นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม หากพบให้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือ ให้โอกาสในการศึกษาต่อ ตามปกติ ดังนี้

1) กลุ่มเสี่ยง ให้กระทรวงศึกษาธิการ จัดค่ายหลักสูตรทักษะชีวิตรวม พลังเด็ก และเยาวชน เพื่อปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม ส่วนสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ ให้หน่วยงานต้นสังกัดพิจารณาใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกัน

2) กลุ่มเสพให้สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสาธารณสุขในพื้นที่ ร่วมกัน พิจารณาหาแนวทางบำบัดรักษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยขอให้เน้นการทำจิต สังคมบำบัดในสถานศึกษาเป็นลำดับแรกสุด

ทั้งนี้ ให้สถานศึกษาจัดทำ รวบรวม ข้อมูล ให้เป็นระบบ (ระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา (Care And Trace Addiction in School System: CATAS) เพื่อใช้ประโยชน์ในการติดตาม ดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพ กลุ่มเยาวชนในโรงเรียนระดับอาชีวศึกษา เยาวชนในสถาบันอาชีวศึกษา เป็นกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการเตรียมความพร้อมด้านทักษะอาชีพที่สามารถนำความรู้และทักษะอาชีพสร้างคุณค่าให้แก่ตนเอง ชุมชน และสังคม เพื่อลดโอกาสในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ มุ่งมั่นการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ การมีจิตอาสา ควบคู่กิจกรรมทางเลือกตามความสนใจของผู้เรียน และเสริมด้วยการค้นหาการรักษา และการเฝ้าระวังในชุมชน โดยให้หน่วยงานและสถานศึกษาต่างๆ ในชุมชนได้ร่วมดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนให้สำเร็จอย่างยั่งยืน

แนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในกลุ่มประชาชนทั่วไป ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนทุกแห่งทั่วประเทศ ใน 878 อำเภอ และ 50 เขต

1) ธรรมนูญประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชน โดยไม่ต้องจำแนกสถานะ กลุ่มเป้าหมาย ด้วยการใช้ช่องทางสื่อสารมวลชนทุกรูปแบบที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้อง กับการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดทำเนื้อหาสาระที่เน้นการให้ความคิด ให้ความรู้ ความเข้าใจต่ออันตราย ผลกระทบจากปัญหาเสพติด การทำอะไรให้สามารถ ป้องกันยาเสพติดในชุมชน หรือที่พักอาศัยอยู่ได้ ตลอดจนสร้างการรับรู้ในเชิงป้องกันยาเสพติดให้มากยิ่งขึ้น

2) จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันยาเสพติด เนื่องใน โอกาสและวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการ ป้องกันยาเสพติด

3) พัฒนา และส่งเสริมสนับสนุน รวมทั้งดำรงรักษาศรัทธาที่ประชาชน มีต่อบุคลากรและ องค์กรทางศาสนา ทั้งพุทธศาสนา และศาสนาอื่น ๆ เพื่อให้เป็นกลไก

การสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้แก่ประชาชน โดย

1) ถวายเป็นความรู้เพื่อป้องกันยาเสพติดแก่บุคลากรทางศาสนา

2) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรและองค์กรทางศาสนามีบทบาท ในการช่วยเผยแผ่พระ ศาสนา และจัดกิจกรรมทางศาสนา ควบคู่กับสร้างมโนธรรม เพื่อป้องกันยาเสพติดในกลุ่ม ประชาชน

3) ตรวจตรา สอดส่อง และดำเนินการเพื่อป้องปรามไม่ให้เกิดปัญหา ยาเสพติดในบุคลากร และองค์กรทางศาสนา เพื่อรักษาศรัทธาของประชาชนที่มีต่อ พระศาสนา

แนวทางการสร้างสภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดให้กับ ชุมชน กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดใน หมู่บ้าน/ชุมชน 878 อำเภอ และ 50 เขตทั่วประเทศ ดำเนินการ ดังนี้

1) กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง ดำเนินการ ประเมินสถานะ หมู่บ้าน/ชุมชน ปีละ

2 รอบ ตามระบบการจำแนกสถานะปัญหาเสพติด

2) ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด (ศอ.ปส.จ.) ศูนย์ปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอ (ศป.ปส.อ.) ศูนย์ปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศป.ปส.อปท.) และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานเพื่อลดปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ ชุมชนที่มีปัญหา ยาเสพติดไว้ในแผนแต่ละระดับ

1) ดำเนินการตามกระบวนการ ขั้นตอนการสร้างหมู่บ้าน/ชุมชน เข้มแข็งด้วยแนวทาง ประชากรรัฐ

2) จัดระบบเฝ้าระวัง รักษาสถานะหมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่มีปัญหายาเสพติด ให้คงสถานะเดิม หรือดีขึ้น

3) สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย พัฒนาเสริมสร้างเครือข่ายเดิม และเครือข่ายใหม่ให้มีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เสริมสร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวชายแดน โดยจัดตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชายแดน จัดตั้งแกนนำ ศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายผู้นำ และรณรงค์ทางปฏิบัติการจิตวิทยา/ประชาสัมพันธ์ในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสร้างกลไกความร่วมมือกับ ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้มีส่วนร่วมในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน แนวทางการดำเนินงาน

1) กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร (กอ.รมน.) บูรณาการงาน ขยายหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินในพื้นที่ชนบท ชายแดน และพื้นที่เขตเมืองที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะ ชุมชนในเขตเทศบาลนครและเทศบาลเมือง ซึ่งอาจพิจารณาดำเนินการต่อยอดหมู่บ้าน/ชุมชนที่ผ่าน การสร้างความเข้มแข็งแก่หมู่บ้าน/ชุมชน ตามแผนประชารัฐร่วมใจสร้างหมู่บ้าน/ชุมชน มั่นคง ปลอดภัยยาเสพติด เพื่อยกระดับเป็น หมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน

2) ซ่อมเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ เพื่อยกระดับให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น รวมทั้งดำรงรักษาความเข้มแข็งไว้ให้ยั่งยืน โดยพัฒนาศักยภาพผู้นำและแกนนำกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้สามารถจัดการแก้ไข และควบคุมปัญหาภายในหมู่บ้าน/ชุมชนบนพื้นฐานการพึ่งตนเองได้

3) ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับ ภาค จังหวัด และอำเภอ เพื่อเชื่อมโยงและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโดยภาคประชาชน ทั้งนี้ ในระดับ เครือข่ายควรมีการจัดทำสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันยาเสพติด

แนวทางการดำเนินงานให้กระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการ ดังนี้

1) จัดทำแผนเป้าหมายพื้นที่ในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบการกระทำผิดที่เสี่ยงต่อปัญหายาเสพติด

2) ดำเนินการออกตรวจ จัดระเบียบสังคม และควบคุมพื้นที่เสี่ยง ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษา ความสงบแห่งชาติ ที่ 22/2558 เรื่อง การจัดระเบียบสังคมสถาน บริการและสถานประกอบการที่เปิด ให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ

3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณและเสริมสร้าง กิจกรรมเสริมสร้างสภาพแวดล้อมโดยท้องถิ่น เช่น ศูนย์เยาวชนในระดับพื้นที่ พื้นที่สร้างสรรค์/พื้นที่เชิงบวกให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น

แผนปราบปรามยาเสพติดในชุมชน แนวทางการดำเนินงานตามแผนปราบปรามยาเสพติดในชุมชน ประกอบด้วย

1) บูรณาการหน่วยงานร่วมสกัดกั้นยาเสพติดพื้นที่ชายแดนและตอนใน เพื่อควบคุมการลักลอบลำเลียง และนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ตลอดจนเส้นทาง คมนาคมและระบบขนส่งที่เข้าสู่พื้นที่ตอนใน ดังนี้ 1) สกัดกั้นและปราบปรามยาเสพติด โดยกองกำลังป้องกันชายแดน ทั้งทางบก ทางน้ำ ชายฝั่ง ทะเล และเกาะแก่ง ดังนี้ (1) ใช้กองกำลังป้องกันชายแดนทั้งทางบก ทางน้ำ และทางทะเล เพื่อสกัดกั้นการนำเข้าส่งออกยาเสพติด เคมีภัณฑ์ สารตั้งต้น และอุปกรณ์การผลิตยาเสพติด (2) จัดตั้งชุดปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติด เพื่อลาดตระเวนตาม ชายแดนพื้นที่นำเข้า ส่งออก (3) จัดตั้งชุดปฏิบัติการข่าว เพื่อสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด และติดตามการเคลื่อนไหวของนักค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน

2) สกัดกั้นยาเสพติดตามเส้นทางคมนาคมที่เป็นเส้นทางผ่านของการลำเลียงยาเสพติด โดยบูรณาการการตั้งด่านถาวร จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่อนปรน จุดตรวจ จุดสกัด ที่อยู่ในเส้นทางคมนาคมสายหลัก และสาขารอง รวมทั้งการดำเนินการตั้งจุดตรวจ โดยปรับเปลี่ยนช่วงเวลาตามสถานการณ์และข้อมูลการข่าวที่เหมาะสม

3) ตรวจสอบการลักลอบลำเลียงยาเสพติดที่แฝงมากับระบบคมนาคมขนส่ง ทุกประเภท 1) พัฒนารูปแบบและมาตรการสกัดกั้นยาเสพติดตามสถานีขนส่งรถโดยสารประจำทางรถไฟ พัสตุ และไปรษณีย์และท่าอากาศยาน 2) จัดทำแผนตรวจค้นระบบขนส่งรถโดยสารประจำทาง โดยร่วมกับ กรมขนส่งทางบก บริษัท ขนส่ง จำกัด เพื่อประสานงานในการร่วมตรวจการลักลอบลำเลียงยาเสพติด

4) จัดทำแผนตรวจค้นระบบขนส่งพัสดุภัณฑ์ โดยร่วมกับ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานงานในการร่วมตรวจการลักลอบลำเลียงยาเสพติด

5) จัดทำแผนตรวจค้นรถไฟ โดยกองบังคับการตำรวจรถไฟและ การรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อตรวจค้นการลักลอบลำเลียงยาเสพติดตามเส้นทางสายหลัก และประสานงานเพื่อร่วมตรวจยาเสพติด ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6) นำเทคโนโลยีเครื่อง X-Ray ตรวจสอบสิ่งของและสัมภาระ มาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบสิ่งของและสัมภาระต้องสงสัยเกี่ยวกับยาเสพติดของ ผู้โดยสารสถานีขนส่งรถโดยสารประจำทาง ผู้โดยสาร สถานีรถไฟสายหลัก การขนส่ง พัสดุภัณฑ์ ในแต่ละที่ทำการรับ-ส่ง รวมทั้งเครื่อง X-Ray ขนาดใหญ่ เพื่อตรวจรถยนต์ ขนาดใหญ่

7) นำเทคโนโลยีเครื่องตรวจหาสารเสพติด ใช้ในการตรวจสอบตามด่าน ตรวจ จุดตรวจ สถานีขนส่งรถโดยสารประจำทาง รวมทั้งบริษัทขนส่งสินค้า

8) สกัดกั้นยาเสพติด ณ ด่านศุลกากร ท่าอากาศยานนานาชาติ และท่าเรือระหว่างประเทศ โดยเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจค้นการลักลอบนำเข้าและส่งออกยาเสพติด เคมีภัณฑ์สารตั้งต้น ณ ด่านศุลกากร ท่าอากาศยานนานาชาติ และท่าเทียบเรือระหว่างประเทศ ประสานงานด้านการข่าวระหว่างประเทศ และจัดทำระบบข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบนำเข้าและส่งออกยาเสพติดระหว่างประเทศ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อช่วยในการตรวจค้นยาเสพติด

9) ฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการซุกซ่อนยาเสพติด และตัวยาเสพติด ชนิดต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

10) สกัดกั้นยาเสพติดตามท่าอากาศยานนานาชาติภายใต้โครงการ ASEAN Airport Interdiction Task Force (AATTF) เพื่อมุ่งหมายให้มีความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติดระหว่างท่าอากาศยานนานาชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน

การเสริมสร้างศักยภาพในการสกัดกั้นยาเสพติด โดย

1) เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการสกัดกั้นยาเสพติด ชายแดนภาคเหนือ (ศอ.ปส.ชน.) ศูนย์อำนวยการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศอ.ปส.ขอนแก่น.) โดยสนับสนุนเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น เครื่องมือเฝ้า ตรวจตามแนวชายแดน ระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) รวมทั้งบูรณาการการใช้ประโยชน์ของ ระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) บูรณาการการใช้เทคโนโลยี เพื่อการสืบสวนขยายผลในจุดตรวจ/ จุดสกัด ที่มุงมั่นพิเศษ

3) พัฒนาประสิทธิภาพจุดตรวจ/จุดสกัดบริเวณพื้นที่ตอนใน โดยสนับสนุนข้อมูลทางการข่าว อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยประจำด่านตรวจ และพัฒนาทักษะบุคลากร

4) พัฒนาระบบการควบคุมการลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านระบบ คมนาคมขนส่ง และระบบโลจิสติกส์ (Border Logistics) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลักลอบลำเลียงยาเสพติดที่ข้ามแดนมากับบุคคลและยานพาหนะ

การขับเคลื่อนกลไกคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการศูนย์อำนวยการสกัดกั้นยาเสพติด อย่างบูรณาการ ทั้งในระดับส่วนกลางและระดับภูมิภาค แผนงานปราบปรามยาเสพติด แนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) ปราบปราม ทำลายศักยภาพกลุ่ม/เครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญ โดยจัดชุดปฏิบัติการขยายผลการบังคับใช้กฎหมายตาม มาตรา 6 และ มาตรา 8 ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534

2) ดำเนินการในพื้นที่ที่เป็นแหล่งพักยาเสพติด โดยเฉพาะพื้นที่ตอนใน เพื่อทำลายเครือข่ายการค้ายาเสพติดก่อนที่จะแพร่ระบาดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยการพิสูจน์ทราบแหล่งพักยา ปิดล้อม ตรวจค้น กดดันเป้าหมาย รวมทั้งรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ช่วยกัน สอดส่องดูแล

3) สืบสวนทางการเงินเครือข่ายนักค้ายาเสพติดรายสำคัญ เพื่อขยายผลเครือข่ายและตัดวงจรทางการเงินของกลุ่มการค้ายาเสพติด โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีการจัดตั้งกลไกแบบบูรณาการ ทั้งระดับภาค/จังหวัด โดยจัดตั้งชุดปฏิบัติการสืบสวนทางการเงินในระดับภาค และจังหวัดและกำหนดเป้าหมายสืบสวนปฏิบัติการ

4) สืบสวน ติดตามกลุ่มคนต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทย ทุกกลุ่ม ทุกสัญชาติ เพื่อเฝ้าระวังการค้ายาเสพติดข้ามชาติ และปราบปรามทำลายองค์กรการค้า ยาเสพติดข้ามชาติ

5) เฝ้าระวัง สืบสวน ติดตาม ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media)

6) บูรณาการกฎหมายที่มีอยู่ให้สามารถทำลายเครือข่ายนักค้ายาเสพติดได้อย่างครอบคลุม และไม่ซ้ำซ้อน เช่น พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย เพื่อดำเนินการกับทรัพย์สิน ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

7) ใช้แนวทางนิติวิทยาศาสตร์ การตรวจพิสูจน์และวิเคราะห์ด้วยยา เพื่อเชื่อมโยงการจับกุมคดีรายสำคัญ และการลักลอบลำเลียงยาเสพติด

8) ตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติดรายสำคัญทุกราย โดยบูรณาการกฎหมายที่มีอยู่และเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สิน ได้แก่ พระราชบัญญัติมาตรการ ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 พระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย เพื่อดำเนินการ กับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

9) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการแลกเปลี่ยนสกุลเงินในรูปแบบดิจิทัล (Cryptocurrency)

การปราบปรามนักค้ายาเสพติดในพื้นที่แพร่ระบาด เพื่อดำเนินการต่อกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในหมู่บ้าน/ชุมชน มิให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการต่อซื้อโรงเรียนของประชาชน

1) รับเรื่องร้องเรียนของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผ่านช่องทาง ต่าง ๆ เช่น สายด่วนสำนักงาน ป.ป.ส. 1386 ตู้ ปณ. 123 เว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส. ประชาชนแจ้งข่าวด้วยตนเอง และศูนย์ดำรงธรรมของกระทรวงมหาดไทย

2) ตรวจสอบข้อมูลผู้ถูกร้องเรียน และแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน ตลอดจน รายงานผลการดำเนินการ โดยให้สำนักงาน ปปส.ภาค/กทม. ตรวจสอบเรื่อง ร้องเรียนประจำวันจากระบบการข่าวยาเสพติด (Orugs News) ทุกวันทำการ และจัดส่งให้ กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค (บชช.ภ.) กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น) หรือระดับ กองบังคับการ (บก.) เพื่อส่งให้หน่วยปฏิบัติระดับสถานีตำรวจภูธร (สภ.) สถานีตำรวจนครบาล (สน.) นำเรื่องร้องเรียนไปตรวจสอบข้อเท็จจริง และดำเนินการให้ได้ข้อยุติโดยเร็ว และรายงานผลการปฏิบัติให้สำนักงาน ป.ป.ส. ทราบ 3) ปฏิบัติการปิดล้อมตรวจค้นยาเสพติดหมู่บ้าน/ชุมชน หรือพื้นที่เสี่ยง ตามเรื่องร้องเรียนในโครงการ 1386 ทั่วประเทศ ประชาชนปลอดภัยจากยาเสพติด เพื่อลดความเดือดร้อนของประชาชน

แผนบริหารจัดการการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหา ยาเสพติดอย่างบูรณาการ

แนวทางการดำเนินงานพัฒนาการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดเชิงรุกแบบ บูรณาการ ตามแนวทางของร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2573) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนยุทธศาสตร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนยุทธศาสตร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564) ประเทศไทย 4.0 ศาสตร์พระราชาในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางประชารัฐ ด้วยการพัฒนาระบบการบูรณาการงบประมาณและแผนปฏิบัติการป้องกันและ แก้ไขปัญหา ยาเสพติด ปี 2561 ทั้งในระดับส่วนกลาง ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ให้มีความ สอดคล้องตามสถานการณ์ของพื้นที่ที่มีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน รวมถึงพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศยาเสพติดในระดับส่วนกลางและพื้นที่ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการบูรณาการข้อมูล และผลักดันการเป็น ศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารที่จะสามารถ

สนับสนุนการบ่งชี้สถานการณ์ปัญหาเสพติด การจัดทำแผนในแต่ละระดับ การขับเคลื่อนการดำเนินงาน การรายงานผลการดำเนินงาน การกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การกำกับติดตามผลการเบิกจ่าย งบประมาณ การอำนวยการบริหารจัดการด้านกำลังพลยาเสพติด รวมทั้งการเป็น ศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานเร่งด่วนในระดับพื้นที่

การพัฒนาปรับปรุงระบบการอำนวยการบริหารจัดการของศูนย์อำนวยการ/ ปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในทุกระดับให้มีความเชื่อมโยงและสามารถสนับสนุนการดำเนินงาน ขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปสู่ การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรด้านการข่าว การสืบสวน การปราบปราม การป้องกัน การ บำบัดรักษา การอำนวยการด้านยุทธศาสตร์ (นโยบาย แผนงาน งบประมาณ กำกับ ติดตาม ประเมินผล) และการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนในทุกมิติ เพื่อรองรับ นโยบายการขับเคลื่อนการ ดำเนินงานตามแนวทางประเทศไทย 4.0 การสร้างนวัตกรรมและพัฒนาช่องทางและแนวทางการ สื่อสารเพื่อสร้างการ รับรู้ให้แก่ประชาชนอย่างเหมาะสม การสร้างนวัตกรรมและพัฒนาเทคโนโลยี สนับสนุนการขับเคลื่อนการ ดำเนินงานในทุกมิติ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ยืดหยุ่น ประหยัด ทนต่อ สถานการณ์ และลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานรองรับแนวทางประเทศไทย 4.0 การจัดระบบและ กลไกการจัดการภัยคุกคามทางออนไลน์ เพื่อรองรับ การกระทำความผิดทางข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง กับยาเสพติด และการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสื่อออนไลน์ 5 ocial Media ฯลฯ การดำเนินงาน วิจัยและพัฒนางานวิชาการ และองค์ความรู้ด้านยาเสพติด เพื่อสนับสนุนการปรับระบบการควบคุมตัว ยาการปรับทิศทางนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเหมาะสม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการในการป้องกันใน การแก้ไข ปัญหานั้นหลัก ๆ มีด้วยการ 4 ด้าน อันประกอบด้วย

- 1) การป้องกัน
- 2) การปราบปราม
- 3) การบำบัดฟื้นฟู และ
- 4) การบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานประกอบการ และสังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด และสร้าง ความเข้มแข็งและความยั่งยืนในระยะยาว มีกลยุทธ์สำคัญคือ

1) สร้างกระบวนการและศักยภาพการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนด้าน การป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด

2) สร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนในการควบคุมปัญหายาเสพติดระดับพื้นที่ในระยะยาว

เป้าหมายยุทธศาสตร์

1) ทุกหมู่บ้าน/ชุมชนมีความเข้มแข็งเอาชนะปัญหายาเสพติดและมีกลไก ในการเฝ้าระวัง
ปัญหา (81,909 หมู่บ้าน/ชุมชน)

2) หมู่บ้าน/ชุมชนเข้มแข็งพัฒนาสู่กองทุนแม่ของแผ่นดิน พัฒนาเป็นศูนย์ เรียนรู้กองทุน
แม่ของแผ่นดิน บูรณาการสู่เศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์

1) ดำเนินการตามยุทธศาสตร์พระราชทาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

2) ระเบิดมาจากข้างใน

3) ทำให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา

4) เชื่อมบน ประสานล่าง

แนวทาง

1) สร้างกระบวนการและศักยภาพการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ด้านการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด

2) สร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนในการควบคุมปัญหายาเสพติดระดับพื้นที่ในระยะยาว

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการอย่างบูรณาการ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพ และเอกภาพการบริหาร จัดการเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ประเด็นยุทธศาสตร์

1) จัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสม ลดความซ้ำซ้อน และสามารถแก้ไข
ปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) บูรณาการประสานเชื่อมโยงระหว่างแผนแม่บทแผนยุทธศาสตร์ ด้านยาเสพติดกับทุก
แผนที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น

- 3) พัฒนาระบบข้อมูลยาเสพติดทุกระบบให้มีความเชื่อมโยงและสนับสนุน การบริหารจัดการเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) พัฒนาระบบอำนาจการและระบบสนับสนุนที่มีเอกภาพ

เป้าหมายยุทธศาสตร์

- 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรทุกระดับให้เกิดประสิทธิภาพและ มีเอกภาพในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
- 2) พัฒนาระบบแผนงานและงบประมาณให้มีความเชื่อมโยงกันทุกระบบ และบูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่ง
- 3) พัฒนาระบบข้อมูลและการเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดให้สามารถบ่งชี้สถานการณ์ปัญหายาเสพติดติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์ปัญหายาเสพติด และนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการกำหนดมาตรการและเป้าหมายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) พัฒนานวัตกรรมด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อเตรียมคนสำหรับอนาคต และสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันไปสู่ขีดความสามารถในระดับที่เป็นสากล
- 5) พัฒนาระบบกำกับ ติดตาม และประเมินผล
- 6) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านยาเสพติดเพื่อสนับสนุน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 7) พัฒนาการวิจัยและพัฒนา วิชาการ และองค์ความรู้ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 8) พัฒนาการปฏิบัติการจัดวิทยาและประชาสัมพันธ์เชิงรุก

กลยุทธ์

- 1) จัดทำโครงสร้างนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านยาเสพติดเพื่อเป็นทิศทางการพัฒนาในระยะยาว
- 2) กำหนดบทบาทภารกิจและจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างราชการ บริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

3) ใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบแนวทางในการพิจารณาจัดสรร งบประมาณเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4) จัดทำตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Joint KPI)

แนวทาง

- 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์การ
- 2) พัฒนาระบบแผนงานและงบประมาณ
- 3) พัฒนาระบบข้อมูลและเฝ้าระวังยาเสพติด
- 4) พัฒนาศักยภาพด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 5) พัฒนาระบบกำกับ ติดตาม และประเมินผล
- 6) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 7) พัฒนาการวิจัยและพัฒนา วิชาการ และองค์ความรู้ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด
- 8) พัฒนาการปฏิบัติการจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์เชิงรุก

การดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

ปัจจุบันนายกรัฐมนตรี นายเศรษฐา ทวีสิน ได้กำหนดให้การขจัดวงจรยาเสพติดเป็นวาระแห่งชาติ ผนึกกำลังทุกแผนเร่งด่วน ย้ำนโยบายรัฐบาลให้หน่วยงานราชการบูรณาการและเป็นเสาหลักในการแก้ปัญหายาเสพติดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ร่วมกับการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ยึดหลักการเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย ในขณะที่ผู้ค้าต้องปราบปรามอย่างเข้มข้นและยึดทรัพย์ พร้อมลดแผน 3 ระยะ เพื่อลดปัญหายาเสพติดในสังคม และให้ประเทศไทยกลับมาเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งโดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าภาพหลักในการแก้ปัญหายาเสพติด ในพื้นที่อย่างจริงจัง มีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่วัดผลได้ตั้งเป้าหมายใน 1 ปี ยาเสพติดหมดไป ซึ่งขณะนี้นายกฯ ได้ตั้งคณะทำงานแก้ปัญหายาเสพติดแล้ว โดยให้ทหารเข้าร่วมงานเพื่อตรึงกำลังพื้นที่ชายแดนที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติด และ นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินงานเชิงรุกกำชับในการดูแลชุมชน เพื่อลดปัญหายาเสพติดในพื้นที่ โดยเร่งรัดปราบปรามในระดับจังหวัด ซึ่งจะดำเนินการโดยเร็วที่สุด เพราะปัญหายาเสพติดไม่มีวันจบสิ้น โดยจะต้องเป้าหมายให้ถูกต้อง เพื่อลดความลำบากอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น

ปัจจุบันผู้เสพยามีการประยุกต์ใช้ยาเสพติดรูปแบบใหม่ โดยนำมาผสมกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อเพิ่มความสนุกสนานในการท่องเที่ยว ที่มีชื่อ Happy Water แพร่ระบาดในสถานบันเทิงทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดอย่างหนัก นอกจากนี้ยังมีการดัดแปลงนำผลิตภัณฑ์ชนิดผงไปใช้ในส่วนผสมของบุหรี่ หรือใช้การเผาเพื่อใช้ในการสูดดมให้มึนเมา ทำให้เกิดการเคลิบเคลิ้ม ตื่นตัว และคึกคัก โดยการที่นำสารเสพติดแต่ละประเภทมาผสมกันนั้น ยังส่งผลต่อร่างกายรุนแรงมากขึ้น ช่วงแรกอาจสนุกแต่ถ้าใช้เป็นเวลานานส่งผลต่อร่างกาย ซึ่งพฤติกรรมของผู้เสพดังกล่าวจะมีความรุนแรงมากขึ้น และสร้างปัญหาให้สังคมมากขึ้นตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ปัญหายาเสพติดถือเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อสังคมที่ต้องรีบแก้ไข ซึ่งในปัจจุบัน สำนักงาน ป.ป.ส. พบว่ามีการลักลอบจำหน่ายยาเสพติดและสารเสพติดในโลกออนไลน์มากขึ้น เช่น ไลน์ ทวิตเตอร์ หรือ เฟซบุ๊ก ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้น อีกทั้งพบพฤติกรรมการเสพยา หรือสารเสพติดหลายชนิดผสมกันกำลังเป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่น โดยอ้างว่าทำให้เกิดอาการมึนเมา ทำให้สนุก และตอบสนองความต้องการที่หลากหลายได้มากกว่าการเสพยาเสพติดเพียงชนิดเดียว จากข้อมูลแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565 โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) มีการจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมด 337,186 คดี โดยยาเสพติดที่แพร่หลายมากที่สุดยังคงเป็นยาบ้า ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 79.2 ตามมาด้วยยาไอซ์ (ร้อยละ 8.3) โดยจำแนกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

- 1) ยาบ้าจำนวน 555.7 ล้านเม็ด
- 2) ยาไอซ์ 26,662 กิโลกรัม
- 3) เฮโรอีน 4,520 กิโลกรัม
- 4) เคตามีน 1,350 กิโลกรัม
- 5) โคเคน 45 กิโลกรัม
- 6) เอ็กซ์ตาซี 447,213 เม็ด
- 7) กัญชา 41,573 กิโลกรัม

แนวทางการแก้ไขปัญหา ประเทศไทยมีการปรับแผนการแก้ไขปัญหาเสพติดให้สอดคล้อง กับที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดโลก ค.ศ. 2016 โดยมีแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2566 ที่เน้นการแก้ไขปัญหา ตั้งแต่ต้นทาง จนถึงปลายทางซึ่งแบ่งออกเป็นมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการป้องกันและปราบปราม

- 1) เน้นการสร้างกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติด สร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสมด้วยการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกิจกรรมด้านการสักระกักกัน
- 2) เพิ่มมาตรการและความเข้มข้นเฝ้าระวังการลักลอบขนส่งยาเสพติด ตามแนวบริเวณชายแดน มุ่งเน้นการร่วมมือกับหน่วยงานด้าน ยาเสพติดทั้งในไทย-ต่างประเทศ เพื่อปราบปรามเครือข่ายค้า ยาเสพติดอาชญากรรมข้ามชาติด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ
- 3) เพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเพื่อสกัดกั้นขบวนการค้ายาเสพติดแล้ว ยังสนับสนุนความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านการบำบัดรักษา
- 4) คัดกรองผู้เสพยา-ผู้ติดยาเสพติด แล้วนำเข้าสู่กระบวนการบำบัดอย่างเหมาะสมเน้นสร้างระบบบำบัดฟื้นฟูแบบชุมชนเป็นฐานหรือ Community Based Treatment (CBTx) ที่เป็นแนวคิดการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

สถานการณ์ยาเสพติดในจังหวัดสระบุรี

จากข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่กระทำความผิดคดียาเสพติด ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2564 พบคดีการจับกุมสูงสุดในพื้นที่ภาค 9 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อหาเสพยาและครอบครองเพื่อ จำหน่ายยาบ้า รองลงมาในพื้นที่ภาค 4 แต่เมื่อพิจารณาถึงคดีการจับกุมที่มีปริมาณของกลางจำนวนมาก อาทิ ยาบ้า พบมากในพื้นที่ ภาค 5 (จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และแพร่) รองลงมาคือ ภาค 4 (จังหวัดหนองคาย บึงกาฬ และเลย) เฮโรอีนพบมากในพื้นที่ ภาค 4 (จังหวัดนครพนม บึงกาฬ และมุกดาหาร) รองลงมาคือ ภาค 5 (จังหวัดแพร่ เชียงใหม่ และเชียงราย) ไอซ์ พบมากในพื้นที่ ภาค 4 (จังหวัดหนองคาย บึงกาฬ และกาฬสินธุ์) รองลงมาคือ ภาค 9 (จังหวัดสงขลา ปัตตานี และนราธิวาส) กัญชาแห้ง พบมากในพื้นที่ภาค 4 (จังหวัดนครพนม มุกดาหาร และขอนแก่น) รองลงมาคือ ภาค 1 (จังหวัดสระบุรี นนทบุรีและสมุทรปราการ) ซึ่งมีจำนวนคดีถึง 3,905 คดี และมีจำนวนผู้ต้องหา 3,400 ราย และเมื่อจำแนกเฉพาะจังหวัดสระบุรี พบว่า มีจำนวนคดีรวม 198 คดี มีผู้ต้องหาจำนวน 227 คน และมีน้ำหนักของยาเสพติด จำพวก กัญชาแห้ง เมทแอฟเฟตามีน (เม็ด) และ ไอซ์ รวมประมาณ 4,329,532 กิโลกรัม (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565) เมื่อวันที่ 29 พ.ค. 2566 นายสมภพ สมิตะสิริ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดสระบุรี เพื่อติดตามผลการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของแต่ละหน่วยงาน และสถานการณ์การแพร่ระบาดในพื้นที่จังหวัดสระบุรี ยังคงมีปัญหาค้าแพร่ระบาดในทุกอำเภอ โดยเฉพาะอำเภอเมืองสระบุรีและอำเภอแก่งคอย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และยังเป็นพื้นที่ลำเลียงผ่านยาเสพติดให้แก่ผู้รับมอบยาเสพติด ในช่วง

เดือนเมษายน ที่ผ่านมาสามารถจับกุมยาบ้าได้มากถึง 8.8 ล้านเม็ด พบความเชื่อมโยงการซื้อขายทั้งในและนอกพื้นที่และพบว่าคนสระบุรีเข้าไปมีส่วนในการลำเลียงให้กับกลุ่มการค้าในพื้นที่ภาคใต้ มีตัวยาที่ระบาดในพื้นที่ได้แก่ ยาบ้า ไอซ์ ยาอี และเคตามีน

รวมถึงรายงานของตำรวจภูธรจังหวัดสระบุรี รายงานผลการจับกุม ปี พ.ศ.2566 จับกุมได้จำนวน 1,907 รายการ ได้ผู้ต้องหา จำนวน 1,940 ราย และยึดของกลางได้เป็น ยาบ้าจำนวน 13,907,630 เม็ด ไอซ์ จำนวน 900,124.09 กรัม เคตามีน 12.07 กรัม เอ็กซ์ตาซี 18 เม็ด ตรวจยึดทรัพย์สิน มูลค่าประมาณ 12,383,020 บาท ส่วนการป้องกันและแก้ไขในกลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา หน่วยงานสถานศึกษาได้ร่วมกันวางแผนการป้องกันและแก้ไขโดยเน้นย้ำให้กำกับดูแลพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและบริเวณจุดเสี่ยงต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ให้ทุกหน่วยกำกับแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับกัญชาหรือกัญชงในสถานศึกษาอย่างเข้มงวด จากข้อมูลในเดือนตุลาคม 2565 ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดสระบุรี พบว่าพื้นที่ที่มีการระบาดมากได้แก่ อำเภอเมืองสระบุรี บริเวณชุมชนเขาภูบา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอหนองแค อำเภอแก่งคอย อำเภอพระพุทธบาท และอำเภอบ้านหมอ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มใช้แรงงาน ราคาขายเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ เม็ดละ 30 บาทและได้ขยายผลจับกุมยังพบว่า สถานการณ์ในพื้นที่คาดการณ์ว่ายังมียาเสพติดอีกเป็นจำนวนมาก

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อศวิน หนูจ้อย ชไมพร ดิษฐาพร และ สอนง โลหิตวิเศษ (2560) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) พัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ 3) ประเมินผลการเป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษากระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้นำชุมชนจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับจากผลงานการพัฒนาจากทั่วประเทศและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ทางด้านการพัฒนาชุมชนและด้านการพัฒนาผู้นำชุมชน จำนวน 12 คน เพื่อศึกษาหาต้นแบบการพัฒนาผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ และจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้นำชุมชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ทดลองในชุมชนที่อยู่ระหว่างการพัฒนา 1 ชุมชน จำนวน 20 คน เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน 2)

การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยการสร้างหลักสูตรการพัฒนา ศักยภาพผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ และดำเนินการ ฝึกอบรมตามหลักสูตรการพัฒนา ศักยภาพผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ 3) ประเมินผลหลักสูตรการ พัฒนา ศักยภาพผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านการวัดความรู้ความเข้าใจ ด้านการพัฒนาทักษะ และ ด้านการพัฒนาเจตคติ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประเมินผลการวัดความรู้ความเข้าใจการพัฒนา ศักยภาพผู้นำชุมชน ให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่าความรู้ความเข้าใจหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 แสดงว่าหลักสูตรการพัฒนา ศักยภาพผู้นำชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทำให้ผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น 2) ประเมินผลด้านทักษะการพัฒนา ศักยภาพผู้นำ ชุมชนให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยการประเมินหลังการฝึกอบรมตามหลักสูตร พบว่า ผล การประเมินอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.90 – 4.80 แสดงว่าหลักสูตรการพัฒนา ศักยภาพผู้นำ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทำให้ผู้นำชุมชนมีทักษะมากขึ้น 3) ประเมินผลด้านเจตคติการพัฒนา ศักยภาพ ผู้นำชุมชนให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า ผลเปรียบเทียบการพัฒนา ด้านเจตคติหลังการ ฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 แสดงว่าหลักสูตรการพัฒนา ศักยภาพผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทำให้ผู้นำชุมชนมีเจตคติที่ดีขึ้น

พระมหาจักรเพชร สมาชิกโร (พื้นต้นเทียน) (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำ ชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ตำบลหูลุบ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ตำบลหูลุบ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่าง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 400 คน เครื่องมือใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ตำบลหูลุบ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีอายุ อาชีพ ระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกัน จำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารในการเข้าร่วมกิจกรรมใน การป้องกัน มีความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด อย่าง นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

มะพริ กะมูนิง มารูยูกิ รานิง และ ตายูคิน อูสมาน (2556) ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเสพติดของกลุ่มเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเสพติดของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเสพติดของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อ ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการแสดงบทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเสพติดของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้วิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพจากการระดมความคิดเห็นการสนทนากลุ่ม(Focus Group)และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้นำชุมชน การศึกษาเชิงปริมาณเป็นการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาเสพติดและการป้องกันบทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเสพติด จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คนทั้ง 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานีและ และการจัดประชุมระดม ความคิดเห็นในแต่ละจังหวัด จำนวน 3 ครั้ง และ จัดประชุมสรุปภาพรวม 3 จังหวัดอีก 1 ครั้ง

ผลการศึกษาพบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาเสพติดและการป้องกันจากผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ ความเข้าใจมากที่สุดคือการควบคุมแหล่งอบายมุขในหมู่บ้านเป็นการลดปัจจัยเสี่ยงที่จะนำไปสู่ปัญหาเสพติดในชุมชน รองลงมาคือผู้เสพยาเสพติดคือผู้ป่วยที่ต้องให้โอกาสและได้รับการบำบัดรักษาอย่างถูกต้อง การจัดให้มีสวนสาธารณะสนามเด็กเล่น สนามกีฬาและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเป็นการสร้างปัจจัยหลักเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด การเสพยาเสพติดทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าวและทำให้สมองถูกทำลาย ตัวชี้วัดที่สำคัญในการเอาชนะยาเสพติดคือการทำชุมชนตระหนักถึงปัญหาและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาการเสพยาเสพติดโดยใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเป็นสาเหตุทำให้ติดเชื้อเอดส์ได้ การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายหรือหอกระจายข่าวเป็นวิธีหนึ่งในการสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่เยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติด การแก้ไขปัญหาเสพติดจะต้องมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ องค์กรประชาชนและเอกชนภายนอกเพื่อระดมความร่วมมือมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การรวมพลังทุกภาคส่วน สามารถทำให้ยาเสพติดหมดสิ้นไปอย่างยั่งยืน หากครอบครัวเข้มแข็งยาเสพติดก็จะไม่เข้าสู่ครอบครัวนั้นได้การลองใช้ยาเสพติดเพียงครั้งเดียวมีโอกาสทำให้ติดยาเสพติดได้ การสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัวเป็นการป้องกันกลุ่มเสี่ยงทางหนึ่ง ยาเสพติดหมายถึงสารหรือยาที่เป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ ผู้เสพยาเสพติดควรได้รับการลงโทษตามกฎหมายเพื่อไม่ให้เป็นอย่างยิ่งและประชาชนไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดควรปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บทบาทผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดของกลุ่มเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.41 เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่า 1) ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุ บทบาทผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดของกลุ่มเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือการมีส่วนร่วมในการสำรวจสภาพปัญหายาเสพติดในชุมชน รองลงมามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหายาเสพติด และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลผู้เสพ ผู้คิด ผู้ค้ายาเสพติดในชุมชน 2) ด้านการวางแผนดำเนินงาน บทบาทผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดของกลุ่มเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง หรือวิธีการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน รองลงมามีส่วนร่วมในการเสนอแนะแผนงานหรือโครงการ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหายา และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนงานหรือกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 3) ด้านการดำเนินงาน บทบาทผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดของกลุ่มเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ เคยเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน รองลงมาเคยร่วมประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในและเคยร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการติดตามสอดส่องบุคคล พาหนะหรือสถานที่น่าสงสัยในชุมชน 4) ด้านการติดตามประเมินผล บทบาทผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดของกลุ่มเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดคือ เคยมีส่วนร่วมในการติดตามพฤติกรรมและ ช่วยเหลือผู้ที่เคยเสพ/ติดยาเสพติดไม่ให้วนกลับไปใช้ยาเสพติด รองลงมามีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการป้องกันกลุ่มผู้มีโอกาสเข้ามาเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติด และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือมีส่วนร่วมในการประเมินผลพฤติกรรม ผู้เสพยาเสพติด/ผู้เคยติด

สุชาติ พันธุ์จิต นฤมล สักดิ์ปริญญ์กานต์ และ รัตนา รุจิรกุล (2553) ทำการศึกษายบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดนครราชสีมา ในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 4 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน

ด้านการปราบปราม ด้านการบำบัดรักษา และ ด้านการบริหารจัดการ วิเคราะห์ข้อมูลด้านการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้นำหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกัน สำหรับผู้นำหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่างกันมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุพบว่าอายุที่ต่างกันมีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการปราบปราม ด้านการบำบัดรักษา และ ด้านการบริหารจัดการ

เกรียงศักดิ์ จอดนอก จิตติ กิตติเลิศไพศาล และ ละมัย ร่มเย็น (2559) ศึกษาเรื่องบทบาทในการสร้างหมู่บ้านปลอดยาเสพติด ของกำนันผู้นำหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทในการสร้างหมู่บ้านปลอดยาเสพติด ของกำนันผู้นำหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาความแตกต่างของระดับความคิดเห็นต่อบทบาทของกำนันผู้นำหมู่บ้านในการสร้างหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร แตกต่างกันตามคุณลักษณะส่วนบุคคล กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่อยู่อาศัยในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำนวน 395 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ค่าความเชื่อมั่น .95 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของกำนันผู้นำหมู่บ้านในการสร้างหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการเป็นผู้วางแผนโครงการ, ด้านการเป็นผู้กระตุ้น, ด้านการเป็นผู้ประสานงาน, ด้านการเป็นสื่อของการพัฒนา, ด้านการเป็นผู้ติดต่อหรือเป็นตัวแทน และด้านการเป็นผู้ให้ความรู้และชี้แนะแก้ไขปัญหา ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้นำหมู่บ้านในการสร้างหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล สามารถสรุปผลได้ดังนี้ 2.1 จำแนกตามคุณลักษณะด้านเพศ พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้นำหมู่บ้านในการสร้างหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเป็นผู้วางแผนโครงการ 2) ด้านการเป็นผู้กระตุ้น และ 3) ด้านการเป็นผู้

ประสานงาน 2.2 จำแนกตามคุณลักษณะด้านอายุ และด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการสร้างหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และ 2) ด้านการเป็นผู้ติดต่อหรือเป็นตัวแทน 2.3 จำแนกตามคุณลักษณะด้านอาชีพ ระดับการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการสร้างหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเป็นผู้วางแผนโครงการ 2) ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และ 3) ด้านการเป็นผู้ติดต่อหรือเป็นตัวแทน 2.4 จำแนกตามคุณลักษณะด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการสร้างหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเป็นผู้กระตุ้น 2) ด้านการเป็นผู้ประสานงาน และ 3) ด้านการเป็นผู้ติดต่อหรือเป็นตัวแทน 2.5 จำแนกตามคุณลักษณะด้านเขตพื้นที่อยู่อาศัย พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการสร้างหมู่บ้านปลอดยาเสพติดในพื้นที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการเป็นผู้กระตุ้น

พงษ์ศักดิ์ มุกดาบ่วง (2563) ศึกษาเรื่อง บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อประสิทธิภาพตามนโยบายด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านและประสิทธิภาพตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอธาตุพนม จำนวน 224 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านในการดำเนินงานตามนโยบายด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.00$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีบทบาทในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการป้องกัน ($X = 4.08$) รองลงมาคือ ด้านการบูรณาการ ($X = 4.02$) ด้านการปราบปราม ($X = 3.96$) และด้านการบำบัดรักษา ($X = 3.87$) ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ อำเภอธาตุพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.00$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีประสิทธิภาพในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการป้องกัน กลุ่ม ผู้มีโอกาเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ($X = 4.00$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วม ภาคประชาชน ($X = 3.99$) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ($X = 3.92$) ด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติดผู้ติดยาเสพติด ($X = 3.89$) และด้านการสร้างและ พัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม ($X = 3.84$) ตามลำดับ 3) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อายุงาน และที่ตั้งของหมู่บ้าน พบว่า ประสิทธิภาพตามนโยบาย ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม โดยภาพรวม ไม่มีความ แตกต่างกัน เมื่อตามคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านตำแหน่ง พบว่า ประสิทธิภาพตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม โดยภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลตามนโยบายด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .000 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ = .646 ซึ่งบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้าน สามารถ ร่วมกันทำนายประสิทธิผลตามนโยบายด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ อำเภอธาตุพนม ได้ร้อยละ 64.60

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามระเบียบและวิธีการศึกษา ดังนี้

- 3.1 รูปแบบงานวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- 3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รูปแบบงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเริ่มทำการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) เป็นขั้นตอนแรกเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานแนวคิดและทฤษฎีสำหรับนำมาพัฒนาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยเบื้องต้น ด้วยการดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารวิชาการ ผลงานวิจัย วารสารที่เกี่ยวกับงานวิจัย วารสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในรูปแบบต่างๆ และ ในเขตพื้นที่ที่หลากหลาย

2) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎี ที่นำมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรี

3) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม จากการสังเคราะห์เอกสารที่ได้ทบทวนวรรณกรรม แล้วตรวจสอบความสอดคล้อง (Method of Agreement) และการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้มาด้านความน่าเชื่อถือเชิงแนวคิดทฤษฎี ความเที่ยงตรง และความทันสมัยของเนื้อหา นำมาสร้างเครื่องมือ หรือแบบสอบถาม เพื่อนำไปจัดเก็บจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

4) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้มาจากผู้ตอบแบบสอบถาม / กลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้วิจัยได้จัดเก็บและรวบรวมจากแบบสอบถามมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องก่อนนำไปวิเคราะห์ต่อไป

5) สรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ โดยสรุปประเด็นของข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดต่อไป

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวข้องกับการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในธรรมชาติที่เป็นจริงในการศึกษาผลกระทบของตัวแปรอิสระต่อตัวแปรตามและมีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ในระดับบุคคล (Individual Level) ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพียงครั้งเดียว ซึ่งจะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อหาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ซึ่งการศึกษาเชิงปริมาณ ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินงานดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี จำนวน 13 อำเภอ มีกำนันจำนวน 106 คน และ ผู้ใหญ่บ้านจำนวน 867 คน (สำนักงานบริหารปกครองท้องถิ่น, 2566) จำนวนรวม 973 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ผู้วิจัยใช้เก็บข้อมูลด้วยการให้ตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยมาตราประมาณค่าหรือ Rating Scale ของลิเคิร์ต (1-5 Likert Scales) ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้คือ ผู้นำชุมชนในพื้นที่จังหวัดสระบุรี โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือน เมษายน 2566 โดยผู้วิจัยได้มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n) ตามวิธีการคำนวณของ G*Power 3.1.9.4 โดยกำหนดค่า Effect Size 0.3 ค่า Alpha Err Prob 0.05 และ ค่า Power 0.95 ได้จำนวนกลุ่มจำนวน 120 ตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้นำชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และ รายได้ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ที่ตรงตามความเป็นจริงและ ผู้รับบริการรู้สึกเห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้นำที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย ด้านความพร้อมของผู้นำ ด้านการรับรู้ของผู้นำ และ ด้านความสามารถของผู้นำในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่จังหวัดสระบุรี จำนวน 15 ข้อ โดยแบบสอบถามในส่วนนี้ เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close Ended Question) ที่มีตัวเลือกให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลือกตอบตามระดับความเห็นที่มีต่อระดับความพร้อม ระดับการรับรู้ และระดับความสามารถในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด

ในเขตจังหวัดสระบุรี 5 ระดับ ด้วยมาตราส่วนแบบประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2551) โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับความพร้อม / การรับรู้ / ความสามารถอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับความพร้อม / การรับรู้ / ความสามารถอยู่ในระดับ น้อย
- 3 หมายถึง ระดับความพร้อม / การรับรู้ / ความสามารถอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับความพร้อม / การรับรู้ / ความสามารถอยู่ในระดับ มาก
- 5 หมายถึง ระดับความพร้อม / การรับรู้ / ความสามารถอยู่ในระดับ มากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพตดิในเขตจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพตดิในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรี จำนวน 20 ข้อ โดยแบบสอบถามในส่วนนี้ เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close Ended Question) ที่มีตัวเลือกให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลือกตอบตามระดับความเห็นที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพตดิในเขตจังหวัดสระบุรี 5 ระดับ ด้วยมาตราส่วนแบบประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2551) โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย
- 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก
- 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพตดิในเขตจังหวัดสระบุรี จำนวน 5 ข้อ โดยแบบสอบถามในส่วนนี้ เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close Ended Question) ที่มีตัวเลือกให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เลือกตอบตามระดับความเห็นที่มีต่อระดับความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพตดิใน

เขตจังหวัดสระบุรี 5 ระดับ ด้วยมาตราส่วนแบบประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2551) โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับ น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับ น้อย
- 3 หมายถึง ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับ มาก
- 5 หมายถึง ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับ มากที่สุด

ส่วนที่ 5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะแบบสอบถามในส่วนนี้จะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) ที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเติมคำตอบที่เป็นข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และความรู้สึกที่มีต่อการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสถียรของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ได้อย่างอิสระ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลเชิงสำรวจตามลำดับ ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของขั้นตอนการมีส่วนร่วม ตามกรอบแนวคิดการวิจัย และสร้างเป็นข้อคำถามการวิจัย
- 2) การสร้างแบบสอบถามสำหรับการใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจซึ่งเป็นแบบสอบถามที่แยกแต่ละขั้นตอนการมีส่วนร่วมตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
- 3) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างจากกรอบแนวคิดการวิจัยไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ในการประเมินความตรง (Content Validity) ความสอดคล้องของข้อความแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาข้อคำถาม ความครอบคลุม ครบถ้วนตามแนวคิด วัตถุประสงค์ และปัญหาของการวิจัย
- 5) ปรับแก้แบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความตรง ถูกต้อง และสอดคล้องเชิงเนื้อหาตามกรอบแนวคิดการวิจัยมากยิ่งขึ้น

6) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดปทุมธานี รวม 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้เครื่องมือ

เขตพื้นที่	จำนวน (คน)
1. ตำบลบางปรอก	
2. ตำบลหลักหก	5
3. ตำบลบ้านฉาง	5
4. ตำบล	5
5. ตำบล	5
6. ตำบลบางหลวง	5
รวม	

7) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

8) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α = coefficient) ของ Cronbach (1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.892

9) ปรับปรุงแบบสอบถามที่ผ่านกระบวนการทดลองใช้ให้มีความสมบูรณ์และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงสำรวจภาคสนามกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี โดยได้แนบแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ต้องจัดเก็บของแต่ละชุมชนไปพร้อมด้วย เพื่อขออนุญาตดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่

2) ผู้วิจัยติดตามและรวบรวมแบบสอบถาม ตามที่นัดหมายกับผู้นำชุมชนที่ไปดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและได้รับคืนรวม 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำมาตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องเพื่อเตรียมนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายข้อมูลที่ได้ ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ที่วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความพร้อม การรับรู้ และด้านความสามารถของผู้นำ และ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีการแปลความหมายตามเกณฑ์ 5 ระดับ (Best, 2553) ดังนี้

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ช่วงคะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย

ช่วงคะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง

ช่วงคะแนน 3.50 – 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับ มาก

ช่วงคะแนน 4.50 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด

3) การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Correlation ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐานการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี โดยการเก็บตัวอย่างเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในกลุ่มผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีรวม 120 ราย ในช่วงเดือน กันยายน 2566 แล้วนำมาสรุปและนำเสนอผลการวิจัยและอภิปรายผลดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Means)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยเรียงลำดับตามคำถามการวิจัย 5 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความพร้อม การรับรู้ และ ด้านความสามารถของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 4 ความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนใน
เขตจังหวัดสระบุรีจังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี จำนวน 120 คน ที่ตอบ
แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระดับรายได้ โดยนำเสนอในรูปแบบ
ของค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังปรากฏผลตามตารางที่ 4.1-4.9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ชาย	102	85.00
หญิง	18	15.00
รวม	120	100.00

จากตารางแสดงผู้นำชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 85 และเพศหญิง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อย
ละ 15

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 ปี	7	5.8
30 - 40 ปี	25	20.8
41 - 50 ปี	54	45.0
50 ปีขึ้นไป	34	28.4
รวม	120	100.00

จากตารางแสดงผู้นำชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาคือ อายุ 50 ปีขึ้นไป

จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 และน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าปริญญาตรี	37	30.8
ปริญญาตรี	70	53.4
สูงกว่าปริญญาตรี	13	10.8
รวม	120	100.00

จากตารางแสดงผู้นำชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 และน้อยที่สุดคือ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 20,000 บาท	27	22.5
20,000-30,000 บาท	40	33.3
30,001-40,000 บาท	37	30.8
40,001-50,000 บาท	15	12.5
มากกว่า 50,000 บาท	1	0.8
รวม	120	100.00

จากตารางแสดงผู้นำชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ระหว่าง 20,000 – 30,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ รายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 และน้อยที่สุดคือ รายได้มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความพร้อมของผู้นำ ด้านการรับรู้ของผู้นำ และด้านความสามารถของผู้นำชุมชน ในเขตจังหวัดสระบุรี โดยนำเสนอในรูปแบบค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏผลตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพร้อมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

ความพร้อมของผู้นำชุมชนในการป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1) ท่านเตรียมทรัพยากรสำหรับสนับสนุนการ ดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน อยู่ตลอดเวลา	4.08	.433	มาก
2) ท่านเตรียมพร้อมในการดำเนินการป้องกันแก้ไข ปัญหายาเสพติดในชุมชนกรณีมีสถานการณ์ฉุกเฉิน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.09	.430	มาก
3) ท่านสามารถให้คำแนะนำกับประชาชนในพื้นที่ หากเกิดสถานการณ์ปัญหาจากยาเสพติดได้อย่าง รวดเร็ว	4.08	.478	มาก
4) ท่านมีความยืดหยุ่นและรองรับสถานการณ์ในการ ดำเนินงานเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.10	.525	มาก
5) ท่านมีความพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่ เกิดขึ้นจากยาเสพติดในพื้นที่ และพร้อมจะแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที	3.77	.645	มาก
เฉลี่ยรวม	4.02	.382	มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับระดับความพร้อมของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .382 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นต่อความพร้อมของผู้นำ ด้านความยืดหยุ่นและรองรับสถานการณ์ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในระดับสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .525 รองลงมาคือด้านเตรียมพร้อมในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนกรณีมีสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .430 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านความพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดในพื้นที่ และพร้อมจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที มีค่าเฉลี่ย 3.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .645

ตารางที่ 4.6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

การรับรู้ของผู้นำชุมชนในการป้องกัน แก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1) ท่านรับรู้ถึงสถานการณ์ยาเสพติดทั้งใน ระดับประเทศ และ ในชุมชนของท่านอย่างต่อเนื่อง	4.07	.425	มาก
2) ท่านทราบถึงปัญหาเสพติดในชุมชน และ ได้เร่ง ดำเนินการเพื่อลดปัญหาจากยาเสพติดในชุมชน ทันที	4.08	.441	มาก
3) ท่านพยายามหาแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และ นำมาปรับใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.14	.507	มาก
4) ท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการ ป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดจากบุคคลรวมถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.07	.552	มาก
5) ท่านมีการตรวจสอบความถูกต้อง น่าเชื่อถือของ แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อนำมา ประกอบการตัดสินใจวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหา ยาเสพติดอยู่ตลอด	4.11	.591	มาก
เฉลี่ยรวม	4.09	.386	มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับระดับการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .386 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าด้านความพยายามหาแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมาปรับใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่องในค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .507 รองลงมาคือด้านการตรวจสอบความถูกต้อง น่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดอยู่ตลอด มีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .591 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดจากบุคคลรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .552

ตารางที่ 4.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสามารถของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

ความสามารถของผู้นำชุมชนในการป้องกัน แก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1) ท่านมีความสามารถในการดำเนินงานป้องกันและ แก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.02	.458	มาก
2) ท่านสามารถแสดงให้เห็นสมาชิกในชุมชนได้รับทราบ ถึงความสามารถของท่านเกี่ยวกับการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างเหมาะสม	4.10	.475	มาก
3) ท่านสามารถสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อร่วม ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดใน ชุมชนของท่านได้อย่างมีคุณค่า	4.12	.505	มาก
4) ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญของสถานการณ์ ปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างถูกต้อง	4.11	.515	มาก
5) ท่านสามารถประเมินระดับผลกระทบ หรือความ เสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนของท่านจากปัญหาเสพ ติดได้อย่างเหมาะสม	4.13	.533	มาก
เฉลี่ยรวม	4.10	.364	มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับระดับความสามารถของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .364 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับความสามารถด้านสามารถประเมินระดับผลกระทบ หรือความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนของท่านจากปัญหาเสพติดได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .533 รองลงมาคือผู้นำสามารถสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อร่วมดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างมีคุณค่า มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .505 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านความสามารถในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .458

ตารางที่ 4.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1) ท่านมีส่วนในการแสวงหา ค้นหาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่าน	4.16	.502	มาก
2) ท่านมีส่วนในการกำหนดความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับเป้าหมายในการแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.13	.528	มาก
3) ท่านมีส่วนจัดลำดับความสำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในพื้นที่	4.11	.515	มาก
4) ท่านมีส่วนช่วยตัดสินใจวางแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.12	.522	มาก
5) ท่านให้ความร่วมมือและได้รับการยอมรับในการตัดสินใจป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.13	.495	มาก
เฉลี่ยรวม	4.13	.387	มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .387 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการแสวงหา ค้นหา

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .502 รองลงมาคือด้านความร่วมมือและได้รับการยอมรับในการตัดสินใจป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .495 และระดับน้อยที่สุดคือด้านมีส่วนจัดลำดับความสำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .515

ตารางที่ 4.9 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1) ท่านร่วมดำเนินการตามขั้นตอนที่วางแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกขั้นตอน	4.05	.500	มาก
2) ท่านร่วมดำเนินการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.10	.541	มาก
3) ท่านช่วยสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม	4.10	.509	มาก
4) ท่านร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จนลุล่วงตามเป้าหมาย	4.14	.523	มาก
5) ท่านสามารถสร้างประโยชน์ในการดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้อย่างเหมาะสม	4.08	.512	มาก
เฉลี่ยรวม	4.08	.359	มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .359 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จนลุล่วงตามเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .523 รองลงมาคือด้านช่วยสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่าง

เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .509 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านร่วมดำเนินการตามขั้นตอนที่วางแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกขั้นตอน มีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .500

ตารางที่ 4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1) จำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลง ทำให้ภาระหน้าที่ท่านลดลงด้วย	4.09	.485	มาก
2) ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนของท่านมีระดับที่ดีขึ้น เมื่อปัญหายาเสพติดในชุมชนท่านลดลง	4.13	.459	มาก
3) ปัญหายาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลงทำให้ท่านสามารถวางแผนพัฒนาชุมชนในด้านอื่นให้กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้มากขึ้น	4.13	.511	มาก
4) ประชาชนในชุมชนของท่านมีส่วนช่วยในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันอย่างจริงจังเพื่อความสุขของชุมชน	4.11	.499	มาก
5) ท่านปฏิบัติต่อประชาชนในชุมชนของท่านอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.07	.552	มาก
เฉลี่ยรวม	4.11	.498	มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .498 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนของท่านมีระดับที่ดีขึ้น เมื่อปัญหายาเสพติดในชุมชนท่านลดลง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .459 รองลงมาคือด้านปัญหายาเสพติด

คิดในชุมชนของท่านที่ลดลงทำให้ท่านสามารถวางแผนพัฒนาชุมชนในด้านอื่นให้กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .511 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านการทำนุปฏิบัติต่อประชาชนในชุมชนของท่านอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด มีค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .552

ตารางที่ 4.11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1) ท่านติดตามสังเกตการเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนจากการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.08	.441	มาก
2) ท่านติดตามสอบถามประชาชนถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลังการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ	4.09	.467	มาก
3) ท่านสอบถามถึงความต้องการหรือความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง	4.07	.530	มาก
4) ท่านติดตามดูแลพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่ที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเหมาะสม	4.10	.627	มาก
5) ท่านติดตามประเมินผลความพึงพอใจ หรือ ขอคำแนะนำจากประชาชนในพื้นที่เพื่อนำไปประกอบการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อยู่เสมอ	4.05	.446	มาก
เฉลี่ยรวม	4.08	.467	มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .467 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านท่านติดตามดูแลพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่ที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .627 รองลงมาคือด้านท่านติดตามสอบถามประชาชนถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลังการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .467 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านท่านติดตามประเมินผลความพึงพอใจ หรือ ขอคำแนะนำจากประชาชนในพื้นที่เพื่อนำไปประกอบการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .446

ตารางที่ 4.12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

ความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1) การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนงานทุกครั้ง	4.10	.509	มาก
2) การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด	4.15	.529	มาก
3) การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดทุกครั้ง	4.12	.495	มาก
4) การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้รับการช่วยเหลือ และ ได้รับการยอมรับจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยดีทุกครั้ง	4.07	.444	มาก
5) การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณค่า และมีประสิทธิภาพ	4.07	.561	มาก
เฉลี่ยรวม	4.10	.367	มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับความสำเร็จในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .367 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชน ด้านการ

ดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .529 รองลงมาคือด้านการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .495 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณค่า และมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .561

ตารางที่ 4.13 สรุปจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม และ ด้านความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี

การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขต จังหวัดสระบุรี	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน			
1) ความพร้อมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไข ปัญหาเสพติด	4.02	.382	มาก
2) การรับรู้ของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหา เสพติด	4.09	.386	มาก
3) ความสามารถของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไข ปัญหาเสพติด	4.10	.365	มาก
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน			
4) การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพ ติดของผู้นำชุมชน ด้านการตัดสินใจ	4.13	.387	มาก
5) การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพ ติดของผู้นำชุมชน ด้านการดำเนินการ	4.09	.359	มาก
6) การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพ ติดของผู้นำชุมชน ด้านการรับผลประโยชน์	4.11	.398	มาก
7) การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพ ติดของผู้นำชุมชน ด้านการติดตามประเมินผล	4.08	.367	มาก
ปัจจัยด้านความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้นำชุมชน			
8) ความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหา เสพติดของผู้นำชุมชน	4.10	.367	มาก

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยผู้นำชุมชน ด้านความสามารถในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .365 ส่วนด้านการมีส่วนร่วม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .387

4.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

ตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในการดำเนินงาน ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขต จังหวัดสระบุรี	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t (Sig.)
1) ท่านมีส่วนในการแสวงหา ค้นหาปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่าน	ชาย	4.18	.496	.942
	หญิง	4.06	.539	(.348)
2) ท่านมีส่วนในการกำหนดความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับเป้าหมายในการแก้ไขปัญหายาเสพติด	ชาย	4.11	.506	-.847
	หญิง	4.22	.647	(.399)
3) ท่านมีส่วนจัดลำดับความสำคัญในการป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติด	ชาย	4.09	.490	-1.017
	หญิง	4.02	.644	(.311)
4) ท่านมีส่วนช่วยตัดสินใจวางแผนงานในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	ชาย	4.15	.515	1.528
	หญิง	3.94	.539	(.129)
5) ท่านให้ความร่วมมือและได้รับการยอมรับในการ ตัดสินใจป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันกับ ชุมชนอย่างต่อเนื่อง	ชาย	4.16	.482	1.693
	หญิง	3.94	.539	(.093)
รวม	ชาย	4.14	.372	.580
	หญิง	4.08	.471	(.563)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการในการดำเนินงาน ป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขต จังหวัดสระบุรี		เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t (Sig.)
1) ท่านร่วมดำเนินการตามขั้นตอนที่วางแผนป้องกัน แก้ไขปัญหา เสพติดทุกขั้นตอน	ชาย	ชาย	4.03	.476	-1.075
	หญิง	หญิง	4.17	.618	(.284)
2) ท่านร่วมดำเนินการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดได้ อย่างเหมาะสม	ชาย	ชาย	4.12	.550	.850
	หญิง	หญิง	4.00	.485	(.397)
3) ท่านช่วยสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการ ตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่าง เหมาะสม	ชาย	ชาย	4.11	.506	.401
	หญิง	หญิง	4.06	.539	(.689)
4) ท่านร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหา เสพติดได้จนลุล่วงตามเป้าหมาย	ชาย	ชาย	4.14	.468	-.219
	หญิง	หญิง	4.17	.786	(.827)
5) ท่านสามารถสร้างประโยชน์ในการดำเนินการ ตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดได้ อย่างเหมาะสม	ชาย	ชาย	4.12	.513	1.764
	หญิง	หญิง	3.89	.471	(.080)
รวม		ชาย	4.10	.349	.764
		หญิง	4.03	.417	(.446)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.16 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมในดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t (Sig.)
1) จำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลง ทำให้ภาระหน้าที่ท่านลดลงด้วย	ชาย	4.14	.488	2.505
	หญิง	3.83	.383	(.014)*
2) ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนของท่านมีระดับที่ดีขึ้น เมื่อปัญหาเสพติดในชุมชนท่านลดลง	ชาย	4.17	.468	2.412
	หญิง	3.89	.323	(.017)*
3) ปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลงทำให้ท่านสามารถวางแผนพัฒนาชุมชนในด้านอื่นให้กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้มากขึ้น	ชาย	4.12	.493	-.374
	หญิง	4.17	.618	(.709)
4) ประชาชนในชุมชนของท่านมีส่วนช่วยในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกันอย่างจริงจังเพื่อความสุขของชุมชน	ชาย	4.13	.501	1.000
	หญิง	4.00	.485	(.319)
5) ท่านปฏิบัติต่อประชาชนในชุมชนของท่านอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด	ชาย	4.10	.554	1.088
	หญิง	3.94	.539	(.279)
รวม	ชาย	4.13	.396	1.609
	หญิง	3.97	.396	(.110)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.17 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t (Sig.)
1) ท่านติดตามสังเกตการเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนจากการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	ชาย	4.09	.425	.289
	หญิง	4.06	.539	(.773)
2) ท่านติดตามสอบถามประชาชนถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลังการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ	ชาย	4.09	.447	-.191
	หญิง	4.11	.583	(.849)
3) ท่านสอบถามถึงความต้องการหรือความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง	ชาย	4.09	.528	1.061
	หญิง	3.94	.539	(.291)
4) ท่านติดตามดูแลพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่ที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเหมาะสม	ชาย	4.09	.615	-.488
	หญิง	4.17	.707	(.627)
5) ท่านติดตามประเมินผลความพึงพอใจ หรือ ขอคำแนะนำจากประชาชนในพื้นที่เพื่อนำไปประกอบการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อยู่เสมอ	ชาย	4.07	.451	1.089
	หญิง	3.94	.416	(.278)
รวม	ชาย	4.08	.356	.424
	หญิง	4.04	.431	(.673)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.18 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

ความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t (Sig.)
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนงานทุกครั้ง	ชาย	4.09	.490	-.601
	หญิง	4.17	.618	(.549)
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด	ชาย	4.15	.515	-.144
	หญิง	4.17	.618	(.885)
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดทุกครั้ง	ชาย	4.15	.495	1.164
	หญิง	4.00	.485	(.247)
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้รับการช่วยเหลือ และได้รับการยอมรับจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยดีทุกครั้ง	ชาย	4.07	.428	.115
	หญิง	4.06	.539	(.909)
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณค่า และมีประสิทธิภาพ	ชาย	4.10	.554	1.465
	หญิง	3.89	.583	(.146)
รวม	ชาย	4.11	.348	.577
	หญิง	4.06	.469	(.565)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
1) ท่านมีส่วนในการแสวงหา ค้นหาปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับยาเสพติดในชุมชนของท่าน	น้อยกว่า 30 ปี	4.15	.558	1.936
	30 – 40 ปี	4.09	.401	(.128)
	41 – 50 ปี	4.36	.490	
	มากกว่า 50 ปี	4.00	.816	
2) ท่านมีส่วนในการกำหนดความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับเป้าหมายในการแก้ไขปัญหายาเสพติด	น้อยกว่า 30 ปี	4.09	.514	2.259
	30 – 40 ปี	4.13	.516	(.085)
	41 – 50 ปี	4.28	.458	
	มากกว่า 50 ปี	3.71	.756	
3) ท่านมีส่วนจัดลำดับความสำคัญในการป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติด	น้อยกว่า 30 ปี	4.15	.436	1.482
	30 – 40 ปี	4.13	.516	(.223)
	41 – 50 ปี	4.12	.526	
	มากกว่า 50 ปี	3.71	.756	
4) ท่านมีส่วนช่วยตัดสินใจวางแผนงานในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด	น้อยกว่า 30 ปี	4.09	.514	1.693
	30 – 40 ปี	4.06	.492	(.172)
	41 – 50 ปี	4.32	.476	
	มากกว่า 50 ปี	4.00	.816	
5) ท่านให้ความร่วมมือและได้รับการยอมรับในการ ตัดสินใจป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันกับ ชุมชนอย่างต่อเนื่อง	น้อยกว่า 30 ปี	4.12	.478	1.402
	30 – 40 ปี	4.20	.528	(.246)
	41 – 50 ปี	4.04	.351	
	มากกว่า 50 ปี	3.86	.690	
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่า 30 ปี	4.11	.355	1.695
	30 – 40 ปี	4.12	.387	(.172)
	41 – 50 ปี	4.22	.285	
	มากกว่า 50 ปี	3.86	.709	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.20 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
1) ท่านร่วมดำเนินการตามขั้นตอนที่วางแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกขั้นตอน	น้อยกว่า 30 ปี	4.12	.478	1.314 (.273)
	30 – 40 ปี	4.04	.513	
	41 – 50 ปี	4.08	.493	
	มากกว่า 50 ปี	3.71	.488	
2) ท่านร่วมดำเนินการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม	น้อยกว่า 30 ปี	4.12	.537	1.366 (.257)
	30 – 40 ปี	4.15	.529	
	41 – 50 ปี	4.08	.493	
	มากกว่า 50 ปี	3.71	.756	
3) ท่านช่วยสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม	น้อยกว่า 30 ปี	4.24	.496	3.552 (.017)*
	30 – 40 ปี	4.09	.524	
	41 – 50 ปี	4.08	.400	
	มากกว่า 50 ปี	3.57	.535	
4) ท่านร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จนลุล่วงตามเป้าหมาย	น้อยกว่า 30 ปี	4.18	.576	.372 (.773)
	30 – 40 ปี	4.17	.505	
	41 – 50 ปี	4.08	.400	
	มากกว่า 50 ปี	4.00	.816	
5) ท่านสามารถสร้างประโยชน์ในการดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม	น้อยกว่า 30 ปี	4.18	.521	1.715 (.168)
	30 – 40 ปี	4.06	.492	
	41 – 50 ปี	4.12	.526	
	มากกว่า 50 ปี	3.71	.488	

ตารางที่ 4.20 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่า 30 ปี	4.15	.344	2.689
	30 – 40 ปี	4.09	.363	(.054)
	41 – 50 ปี	4.09	.273	
	มากกว่า 50 ปี	3.74	.526	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.21 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
1) จำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลง ทำให้ภาระหน้าที่ท่านลดลงด้วย	น้อยกว่า 30 ปี	4.09	.379	.268
	30 – 40 ปี	4.09	.508	(.848)
	41 – 50 ปี	4.16	.473	
	มากกว่า 50 ปี	4.00	.816	
2) ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนของท่านมีระดับที่ดีขึ้น เมื่อปัญหาเสพติดในชุมชนท่านลดลง	น้อยกว่า 30 ปี	4.15	.436	2.096
	30 – 40 ปี	4.17	.505	(.105)
	41 – 50 ปี	4.12	.332	
	มากกว่า 50 ปี	3.71	.488	

ตารางที่ 4.21 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหา เสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนใน เขตจังหวัดสระบุรี	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
3) ปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลงทำให้ ท่านสามารถวางแผนพัฒนาชุมชนในด้านอื่นให้กับ ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้มากขึ้น	น้อยกว่า 30 ปี	4.15	.558	1.631
	30 – 40 ปี	4.07	.470	(.168)
	41 – 50 ปี	4.28	.458	
	มากกว่า 50 ปี	3.86	.690	
4) ประชาชนในชุมชนของท่านมีส่วนช่วยในการ ดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด ร่วมกันอย่างจริงจังเพื่อความสุขของชุมชน	น้อยกว่า 30 ปี	4.12	.478	.893
	30 – 40 ปี	4.09	.524	(.447)
	41 – 50 ปี	4.20	.408	
	มากกว่า 50 ปี	3.86	.690	
5) ท่านปฏิบัติต่อประชาชนในชุมชนของท่าน อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในการดำเนินการตาม แผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด	น้อยกว่า 30 ปี	4.00	.426	1.326
	30 – 40 ปี	4.07	.610	(.269)
	41 – 50 ปี	4.24	.523	
	มากกว่า 50 ปี	3.86	.690	
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่า 30 ปี	4.10	.331	1.402
	30 – 40 ปี	4.09	.429	(.246)
	41 – 50 ปี	4.20	.327	
	มากกว่า 50 ปี	3.86	.619	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.22 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
1) ท่านติดตามสังเกตการเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนจากการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	น้อยกว่า 30 ปี	4.03	.300	1.386
	30 – 40 ปี	4.09	.486	(.250)
	41 – 50 ปี	4.20	.408	
	มากกว่า 50 ปี	3.86	.690	
2) ท่านติดตามสอบถามประชาชนถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลังการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ	น้อยกว่า 30 ปี	4.15	.436	.275
	30 – 40 ปี	4.07	.428	(.844)
	41 – 50 ปี	4.08	.493	
	มากกว่า 50 ปี	4.00	.816	
3) ท่านสอบถามถึงความต้องการหรือความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง	น้อยกว่า 30 ปี	4.12	.537	1.234
	30 – 40 ปี	4.06	.492	(.300)
	41 – 50 ปี	4.12	.526	
	มากกว่า 50 ปี	3.71	.756	
4) ท่านติดตามดูแลพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่ที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเหมาะสม	น้อยกว่า 30 ปี	4.12	.686	2.160
	30 – 40 ปี	4.04	.582	(.097)
	41 – 50 ปี	4.32	.557	
	มากกว่า 50 ปี	3.71	.756	
5) ท่านติดตามประเมินผลความพึงพอใจ หรือ ขอคำแนะนำจากประชาชนในพื้นที่เพื่อนำไปประกอบการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อยู่เสมอ	น้อยกว่า 30 ปี	4.06	.422	1.430
	30 – 40 ปี	4.07	.508	(.238)
	41 – 50 ปี	4.08	.277	
	มากกว่า 50 ปี	3.71	.488	
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่า 30 ปี	4.09	.324	1.832
	30 – 40 ปี	4.07	.381	(.145)
	41 – 50 ปี	4.16	.283	
	มากกว่า 50 ปี	3.80	.611	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.23 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

ความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนงานทุกครั้ง	น้อยกว่า 30 ปี	4.06	.422	1.723 (.166)
	30 – 40 ปี	4.15	.492	
	41 – 50 ปี	4.16	.554	
	มากกว่า 50 ปี	3.71	.756	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด	น้อยกว่า 30 ปี	4.24	.554	1.179 (.321)
	30 – 40 ปี	4.17	.505	
	41 – 50 ปี	4.08	.400	
	มากกว่า 50 ปี	3.86	.900	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดทุกครั้ง	น้อยกว่า 30 ปี	4.12	.478	1.606 (.192)
	30 – 40 ปี	4.09	.486	
	41 – 50 ปี	4.28	.458	
	มากกว่า 50 ปี	3.86	.690	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดได้รับการช่วยเหลือ และได้รับการยอมรับจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยดีทุกครั้ง	น้อยกว่า 30 ปี	4.09	.452	.112 (.953)
	30 – 40 ปี	4.07	.428	
	41 – 50 ปี	4.04	.351	
	มากกว่า 50 ปี	4.00	.816	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณค่า และมีประสิทธิภาพ	น้อยกว่า 30 ปี	3.94	.489	1.112 (.347)
	30 – 40 ปี	4.09	.559	
	41 – 50 ปี	4.20	.577	
	มากกว่า 50 ปี	4.00	.816	

ตารางที่ 4.23 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน (ต่อ)

ความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	อายุ	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่า 30 ปี	4.09	.338	1.005
	30 – 40 ปี	4.11	.361	(.393)
	41 – 50 ปี	4.15	.266	
	มากกว่า 50 ปี	3.89	.729	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านอายุที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
1) ท่านมีส่วนในการแสวงหา ค้นหาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่าน	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.19	.462	.102
	ปริญญาตรี	4.14	.519	(.903)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.15	.555	
2) ท่านมีส่วนในการกำหนดความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับเป้าหมายในการแก้ไขปัญหายาเสพติด	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.19	.569	.402
	ปริญญาตรี	4.10	.486	(.670)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.641	
3) ท่านมีส่วนจัดลำดับความสำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.30	.520	3.783
	ปริญญาตรี	4.03	.481	(.026)*
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.00	.577	

ตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไข ปัญหาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำ ชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
4) ท่านมีส่วนช่วยตัดสินใจวางแผนงานในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.22	.584	1.166 (.315)
	ปริญญาตรี	4.06	.478	
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.15	.555	
5) ท่านให้ความร่วมมือและได้รับการยอมรับ ในการตัดสินใจป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด ร่วมกันกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.14	.419	.070 (.933)
	ปริญญาตรี	4.13	.509	
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.641	
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.21	.404	1.109 (.333)
	ปริญญาตรี	4.09	.348	
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.09	.520	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.25 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไข ปัญหาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำ ชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t (Sig.)
1) ท่านร่วมดำเนินการตามขั้นตอนที่วางแผน ป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดทุกขั้นตอน	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.14	.536	.905 (.407)
	ปริญญาตรี	4.00	.450	
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.641	

ตารางที่ 4.25 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไข ปัญหายาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำ ชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t (Sig.)
2) ท่านร่วมดำเนินการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.16	.553	1.016
	ปริญญาตรี	4.04	.494	(.365)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.23	.725	
3) ท่านช่วยสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.16	.501	.396
	ปริญญาตรี	4.07	.461	(.674)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.760	
4) ท่านร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จูนคล่องตามเป้าหมาย	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.19	.569	.249
	ปริญญาตรี	4.11	.498	(.780)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.15	.555	
5) ท่านสามารถสร้างประโยชน์ในการดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.05	.405	.971
	ปริญญาตรี	4.13	.536	(.382)
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.92	.641	
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.14	.363	.599
	ปริญญาตรี	4.06	.309	(.551)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.09	.564	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.26 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	t (Sig.)
1) จำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลง ทำให้ภาระหน้าที่ท่านลดลงด้วย	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.16	.501	.570
	ปริญญาตรี	4.06	.478	(.567)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.494	
2) ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนของท่านมีระดับที่ดีขึ้น เมื่อปัญหายาเสพติดในชุมชนท่านลดลง	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.22	.479	1.057
	ปริญญาตรี	4.09	.408	(.351)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.641	
3) ปัญหายาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลง ทำให้ท่านสามารถวางแผนพัฒนาชุมชนในด้านอื่นให้กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้มากขึ้น	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.24	.548	1.643
	ปริญญาตรี	4.06	.447	(.198)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.15	.689	
4) ประชาชนในชุมชนของท่านมีส่วนช่วยในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันอย่างจริงจังเพื่อความสุขของชุมชน	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.24	.495	2.017
	ปริญญาตรี	4.04	.464	(.138)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.641	
5) ท่านปฏิบัติต่อประชาชนในชุมชนของท่านอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.11	.567	.102
	ปริญญาตรี	4.06	.508	(.904)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.760	
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.19	.433	1.399
	ปริญญาตรี	4.06	.336	(.251)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.09	.569	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.27 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไข ปัญหายาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของ ผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
1) ท่านติดตามสังเกตการเคลื่อนไหวหรือการ เปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนจากการ ดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.22	.534	2.921
	ปริญญาตรี	4.04	.359	(.058)
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.92	.494	
2) ท่านติดตามสอบถามประชาชนถึงปัญหาที่ เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลังการดำเนินการตามแผน ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.24	.548	2.926
	ปริญญาตรี	4.03	.380	(.058)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.00	.577	
3) ท่านสอบถามถึงความต้องการหรือความ คาดหวังของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการ ป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.19	.518	1.442
	ปริญญาตรี	4.01	.525	(.241)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.00	.577	
4) ท่านติดตามดูแลพฤติกรรมของประชาชนใน พื้นที่ที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่าง เหมาะสม	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.08	.640	.043
	ปริญญาตรี	4.11	.603	(.958)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.760	
5) ท่านติดตามประเมินผลความพึงพอใจ หรือ ขอ คำแนะนำจากประชาชนในพื้นที่เพื่อนำไป ประกอบการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายา เสพติดในพื้นที่อยู่เสมอ	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.11	.458	.557
	ปริญญาตรี	4.01	.361	(.574)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.760	
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.17	.399	1.629
	ปริญญาตรี	4.04	.298	(.200)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.02	.556	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.28 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

ความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนงานทุกครั้ง	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.22	.534	1.750
	ปริญญาตรี	4.03	.481	(.178)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.15	.555	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.27	.508	1.909
	ปริญญาตรี	4.07	.520	(.153)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.23	.599	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดทุกครั้ง	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.11	.458	.045
	ปริญญาตรี	4.13	.479	(.956)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.15	.689	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้รับการช่วยเหลือ และได้รับการยอมรับจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยดีทุกครั้ง	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.19	.518	2.913
	ปริญญาตรี	3.99	.361	(.058)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.15	.555	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.14	.585	.435
	ปริญญาตรี	4.03	.538	(.648)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.08	.641	
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่าปริญญาตรี	4.18	.389	1.818
	ปริญญาตรี	4.05	.322	(.167)
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.15	.491	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.29 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	รายได้	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
1) ท่านมีส่วนในการแสวงหา ค้นหาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่าน	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.22	.577	.533
	20,000 - 30,000 บาท	4.08	.417	(.711)
	30,001 - 40,000 บาท	4.22	.479	
	40,001 - 50,000 บาท	4.13	.640	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
2) ท่านมีส่วนในการกำหนดความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับเป้าหมายในการแก้ไขปัญหายาเสพติด	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.15	.534	.389
	20,000 - 30,000 บาท	4.10	.496	(.816)
	30,001 - 40,000 บาท	4.19	.462	
	40,001 - 50,000 บาท	4.00	.756	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
3) ท่านมีส่วนจัดลำดับความสำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.19	.483	1.509
	20,000 - 30,000 บาท	4.13	.463	(.204)
	30,001 - 40,000 บาท	4.11	.567	
	40,001 - 50,000 บาท	4.00	.535	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
4) ท่านมีส่วนช่วยตัดสินใจวางแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.07	.550	.102
	20,000 - 30,000 บาท	4.15	.533	(.982)
	30,001 - 40,000 บาท	4.11	.458	
	40,001 - 50,000 บาท	4.13	.640	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
5) ท่านให้ความร่วมมือและได้รับการยอมรับในการตัดสินใจป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.11	.424	.736
	20,000 - 30,000 บาท	4.22	.530	(.570)
	30,001 - 40,000 บาท	4.08	.433	
	40,001 - 50,000 บาท	4.00	.655	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	

ตารางที่ 4.29 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	รายได้	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.15	.375	.342
	20,000 - 30,000 บาท	4.13	.377	(.849)
	30,001 - 40,000 บาท	4.14	.336	
	40,001 - 50,000 บาท	4.05	.558	
	มากกว่า 50,000 บาท	3.80	.000	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.30 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	รายได้	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
1) ทำนร่วมดำเนินการตามขั้นตอนที่วางแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกขั้นตอน	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.15	.534	1.238
	20,000 - 30,000 บาท	4.07	.474	(.299)
	30,001 - 40,000 บาท	4.05	.468	
	40,001 - 50,000 บาท	3.80	.561	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
2) ทำนร่วมดำเนินการตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.19	.557	2.097
	20,000 - 30,000 บาท	4.10	.496	(.086)
	30,001 - 40,000 บาท	4.16	.501	
	40,001 - 50,000 บาท	3.87	.640	
	มากกว่า 50,000 บาท	3.00	.000	

ตารางที่ 4.30 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหา เสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขต จังหวัดสระบุรี	รายได้	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
3) ท่านช่วยสนับสนุนทรัพยากรในการ ดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพ ติดได้อย่างเหมาะสม	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.19	.483	1.293 (.277)
	20,000 - 30,000 บาท	4.18	.501	
	30,001 – 40,000 บาท	4.05	.468	
	40,001 – 50,000 บาท	3.87	.640	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
4) ท่านร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนการป้องกัน แก้ไขปัญหาเสพติดได้จูงจูงตามเป้าหมาย	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.22	.577	.449 (.773)
	20,000 - 30,000 บาท	4.15	.533	
	30,001 – 40,000 บาท	4.14	.419	
	40,001 – 50,000 บาท	4.00	.655	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
5) ท่านสามารถสร้างประโยชน์ในการ ดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหา เสพติดได้อย่างเหมาะสม	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.15	.534	.881 (.478)
	20,000 - 30,000 บาท	4.07	.474	
	30,001 – 40,000 บาท	4.14	.481	
	40,001 – 50,000 บาท	3.87	.640	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.16	.371	1.483 (.212)
	20,000 - 30,000 บาท	4.10	.330	
	30,001 – 40,000 บาท	4.09	.292	
	40,001 – 50,000 บาท	3.90	.511	
	มากกว่า 50,000 บาท	3.83	.000	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.31 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	รายได้	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
1) จำนวนผู้เกี่ยวข้องกับเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลง ทำให้ภาระหน้าที่ท่านลดลงด้วย	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.11	.424	.252 (.908)
	20,000 - 30,000 บาท	4.13	.463	
	30,001 - 40,000 บาท	4.03	.499	
	40,001 - 50,000 บาท	4.13	.640	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
2) ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนของท่านมีระดับที่ดีขึ้น เมื่อปัญหาเสพติดในชุมชนท่านลดลง	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.15	.456	1.750 (.144)
	20,000 - 30,000 บาท	4.22	.480	
	30,001 - 40,000 บาท	4.11	.393	
	40,001 - 50,000 บาท	3.87	.516	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
3) ปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลง ทำให้ท่านสามารถวางแผนพัฒนาชุมชนในด้านอื่นให้กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้มากขึ้น	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.15	.602	.108 (.979)
	20,000 - 30,000 บาท	4.15	.483	
	30,001 - 40,000 บาท	4.11	.393	
	40,001 - 50,000 บาท	4.07	.704	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
4) ประชาชนในชุมชนของท่านมีส่วนช่วยในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกันอย่างจริงจังเพื่อความสุขของชุมชน	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.11	.424	.562 (.691)
	20,000 - 30,000 บาท	4.15	.533	
	30,001 - 40,000 บาท	4.14	.481	
	40,001 - 50,000 บาท	3.93	.594	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
5) ท่านปฏิบัติต่อประชาชนในชุมชนของท่านอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.00	.480	1.330 (.263)
	20,000 - 30,000 บาท	4.03	.577	
	30,001 - 40,000 บาท	4.24	.548	
	40,001 - 50,000 บาท	3.93	.594	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	

ตารางที่ 4.31 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	รายได้	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.10	.365	.419
	20,000 - 30,000 บาท	4.14	.409	(.795)
	30,001 - 40,000 บาท	4.12	.351	
	40,001 - 50,000 บาท	3.99	.547	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.32 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	รายได้	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
1) ท่านติดตามสังเกตการเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนจากการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.04	.338	.727
	20,000 - 30,000 บาท	4.13	.463	(.576)
	30,001 - 40,000 บาท	4.14	.419	
	40,001 - 50,000 บาท	3.93	.594	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
2) ท่านติดตามสอบถามประชาชนถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลังการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.11	.424	.505
	20,000 - 30,000 บาท	4.13	.463	(.732)
	30,001 - 40,000 บาท	4.11	.393	
	40,001 - 50,000 บาท	3.93	.704	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	

ตารางที่ 4.32 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	รายได้	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
3) ท่านสอบถามถึงความต้องการหรือความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.11	.577	1.628
	20,000 - 30,000 บาท	4.15	.483	(.172)
	30,001 – 40,000 บาท	3.97	.440	
	40,001 – 50,000 บาท	4.07	.704	
	มากกว่า 50,000 บาท	3.00	.000	
4) ท่านติดตามดูแลพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่ที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเหมาะสม	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.15	.718	.945
	20,000 - 30,000 บาท	3.95	.552	(.441)
	30,001 – 40,000 บาท	4.22	.584	
	40,001 – 50,000 บาท	4.13	.743	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
5) ท่านติดตามประเมินผลความพึงพอใจหรือ ขอคำแนะนำจากประชาชนในพื้นที่เพื่อนำไปประกอบการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อยู่เสมอ	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.11	.424	.454
	20,000 - 30,000 บาท	4.03	.423	(.769)
	30,001 – 40,000 บาท	4.08	.433	
	40,001 – 50,000 บาท	3.93	.594	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.10	.352	.381
	20,000 - 30,000 บาท	4.07	.335	(.822)
	30,001 – 40,000 บาท	4.10	.311	
	40,001 – 50,000 บาท	4.00	.581	
	มากกว่า 50,000 บาท	3.80	.000	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดด้านการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ 4.33 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน

ความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	รายได้	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนงานทุกครั้ง	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.00	.392	2.141
	20,000 - 30,000 บาท	4.23	.530	(.080)
	30,001 - 40,000 บาท	4.08	.493	
	40,001 - 50,000 บาท	4.07	.594	
	มากกว่า 50,000 บาท	3.00	.000	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.19	.557	1.421
	20,000 - 30,000 บาท	4.20	.516	(.231)
	30,001 - 40,000 บาท	4.14	.419	
	40,001 - 50,000 บาท	4.07	.704	
	มากกว่า 50,000 บาท	3.00	.000	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดทุกครั้ง	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.15	.456	.793
	20,000 - 30,000 บาท	4.03	.480	(.532)
	30,001 - 40,000 บาท	4.16	.442	
	40,001 - 50,000 บาท	4.27	.704	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้รับการช่วยเหลือ และได้รับการยอมรับจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยดีทุกครั้ง	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.15	.456	.726
	20,000 - 30,000 บาท	4.07	.417	(.576)
	30,001 - 40,000 บาท	3.97	.372	
	40,001 - 50,000 บาท	4.13	.640	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	
การดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ	น้อยกว่า 20,000 บาท	3.93	.550	.578
	20,000 - 30,000 บาท	4.13	.516	(.679)
	30,001 - 40,000 บาท	4.11	.614	
	40,001 - 50,000 บาท	4.07	.594	
	มากกว่า 50,000 บาท	4.00	.000	

ตารางที่ 4.33 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีต่างกัน (ต่อ)

ความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี	รายได้	$\bar{X}$	S.D.	F (Sig.)
เฉลี่ยรวม	น้อยกว่า 20,000 บาท	4.08	.361	.556
	20,000 - 30,000 บาท	4.13	.347	(.695)
	30,001 - 40,000 บาท	4.09	.304	
	40,001 - 50,000 บาท	4.12	.554	
	มากกว่า 50,000 บาท	3.60	.000	

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านรายได้ที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความพร้อม การรับรู้ และศักยภาพของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

REA1 หมายถึง ความพร้อมของผู้นำชุมชนในการเตรียมทรัพยากรสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอยู่ตลอดเวลา

REA2 หมายถึง ความพร้อมของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนกรณีมีสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

REA3 หมายถึง ความพร้อมของผู้นำชุมชนในการให้คำแนะนำกับประชาชนในพื้นที่หากเกิดสถานการณ์ปัญหาจากยาเสพติดได้อย่างรวดเร็ว

REA4 หมายถึง ความพร้อมของผู้นำชุมชนในการยืดหยุ่นและรองรับสถานการณ์ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

REA5 หมายถึง ความพร้อมของผู้นำชุมชนที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดในพื้นที่ และพร้อมจะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ทันที

PER1 หมายถึง การรับรู้ของผู้นำชุมชนถึงสถานการณ์ยาเสพติดทั้งในระดับประเทศ และในชุมชนของท่านอย่างต่อเนื่อง

- PER2 หมายถึง การรับรู้ของผู้นำชุมชนถึงปัญหายาเสพติดในชุมชน และได้เร่งดำเนินการเพื่อลดปัญหาจากยาเสพติดในชุมชนทันที
- PER3 หมายถึง การรับรู้ของผู้นำชุมชนในการพยายามหาแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และนำมาปรับใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- PER4 หมายถึง การรับรู้ของผู้นำชุมชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดจากบุคคลรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- PER5 หมายถึง การรับรู้ของผู้นำชุมชนในการตรวจสอบความถูกต้อง น่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ตลอด
- CAP1 หมายถึง ความสามารถของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- CAP2 หมายถึง ความสามารถผู้นำชุมชนที่แสดงให้เห็นสมาชิกในชุมชนได้รับทราบถึงความสามารถของท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม
- CAP3 หมายถึง ความสามารถของผู้นำชุมชนในการสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างมีคุณค่า
- CAP4 หมายถึง ความสามารถของผู้นำชุมชนในการจัดลำดับความสำคัญของสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างถูกต้อง
- CAP5 หมายถึง ความสามารถของผู้นำชุมชนในการประเมินระดับผลกระทบ หรือความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนของท่านจากปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม
- DEC1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในการแสวงหา ค้นหา ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่าน
- DEC2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในการกำหนดความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับเป้าหมายในการแก้ไขปัญหายาเสพติด
- DEC3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในการจัดลำดับความสำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด

DEC4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในการวางแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

DEC5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในการให้ความร่วมมือและได้รับการยอมรับในการตัดสินใจป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

OPE1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนตามขั้นตอนที่วางแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกขั้นตอน

OPE2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม

OPE3 หมายถึง การมีส่วนร่วมดำเนินงานของผู้นำชุมชนในการสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม

OPE4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จนลุล่วงตามเป้าหมาย

OPE5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในการสร้างประโยชน์ในการดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม

BEN1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนด้านจำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลง ทำให้ภาระหน้าที่ท่านลดลงด้วย

BEN2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนด้านระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนของท่านมีระดับที่ดีขึ้น เมื่อปัญหายาเสพติดในชุมชนท่านลดลง

BEN3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนด้านปัญหายาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลงทำให้ท่านสามารถวางแผนพัฒนาชุมชนในด้านอื่นให้กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้มากขึ้น

BEN4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนด้านประชาชนในชุมชนของท่านมีส่วนช่วยในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันอย่างจริงจังเพื่อความสุขของชุมชน

- BEN5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนด้านการปฏิบัติต่อประชาชนในชุมชนของท่านอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด
- EVA1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้นำชุมชน โดยติดตามสังเกตการเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนจากการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- EVA2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้นำชุมชน โดยติดตามสอบถามประชาชนถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลังการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ
- EVA3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้นำชุมชน โดยสอบถามถึงความต้องการหรือความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง
- EVA4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้นำชุมชน โดยติดตามดูแลพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่ที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเหมาะสม
- EVA5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของผู้นำชุมชน โดยติดตามประเมินผลความพึงพอใจ หรือ ขอคำแนะนำจากประชาชนในพื้นที่เพื่อนำไปประกอบการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อยู่เสมอ
- PAR1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี
- PAR2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี
- PAR3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี
- PAR4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี
- Y1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี
- Y2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

Y3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

Y4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

Y5 หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตารางที่ 4.34 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	REA1	REA2	REA3	REA4	REA5	Y1
REA1	1					
REA2	.595**	1				
REA3	.583**	.576**	1			
REA4	.484**	.518**	.469**	1		
REA5	.424**	.381**	.364**	.467**	1	
Y1	.594**	.606**	.560**	.541**	.449**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนกรณีมีสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันแก้ไขที่สูงที่สุด ($r = .606$) รองลงมาคือ ด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนในการเตรียมทรัพยากรสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอยู่ตลอดเวลา ($r = .594$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือความพร้อมของผู้นำชุมชนที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดในพื้นที่ และพร้อมจะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ทันที ($r = .449$)

ตารางที่ 4.35 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	PER1	PER2	PER3	PER4	PER5	Y1
PER1	1					
PER2	.688**	1				
PER3	.541**	.585**	1			
PER4	.516**	.526**	.532**	1		
PER5	.473**	.448**	.341**	.335**	1	
Y1	.643**	.646**	.618**	.631**	.520**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนถึงปัญหาเสพติดในชุมชน และ ได้เร่งดำเนินการเพื่อลดปัญหาจากเสพติดในชุมชนทันที มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .646$) รองลงมาคือด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนถึงสถานการณ์เสพติดทั้งในระดับประเทศ และ ในชุมชนของท่านอย่างต่อเนื่อง ($r = .643$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการตรวจสอบความถูกต้องน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดอยู่ตลอด ($r = .520$)

ตารางที่ 4.36 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชนกับ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	CAP1	CAP2	CAP3	CAP4	CAP5	Y1
CAP1	1					
CAP2	.569**	1				
CAP3	.496**	.442**	1			

ตารางที่ 4.36 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้าน
ตัดสินใจดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี
(ต่อ)

ตัวแปร	CAP1	CAP2	CAP3	CAP4	CAP5	Y1
CAP4	.416**	.368**	.403**	1		
CAP5	.434**	.378**	.410**	.344**	1	
Y1	.646**	.589**	.568**	.495**	.544**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วม
ด้านการตัดสินใจในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัด
สระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้าน
ความสามารถของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .646$) รองลงมาคือด้านความสามารถผู้นำชุมชนที่
แสดงให้เห็นสมาชิกในชุมชนได้รับทราบถึงความสามารถของท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและ
แก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างเหมาะสม ($r = .589$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้าน
ความสามารถของผู้นำชุมชนในการจัดลำดับความสำคัญของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในชุมชน
ของท่านได้อย่างถูกต้อง ($r = .495$)

ตารางที่ 4.37 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้าน
การดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	REA1	REA2	REA3	REA4	REA5	Y2
REA1	1					
REA2	.595**	1				
REA3	.538**	.576**	1			
REA4	.484**	.518**	.469**	1		
REA5	.424**	.381**	.364**	.467**	1	
Y2	.669**	.656**	.619**	.563**	.379**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับนัยถึงปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนในการเตรียมทรัพยากรสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอยู่ตลอดเวลา มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .669$) รองลงมาคือด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนกรณีมีสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($r = .656$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดในพื้นที่ และพร้อมจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที ($r = .379$)

ตารางที่ 4.38 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	PER1	PER2	PER3	PER4	PER5	Y2
PER1	1					
PER2	.688**	1				
PER3	.541**	.585**	1			
PER4	.516**	.526**	.532**	1		
PER5	.473**	.448**	.341**	.335**	1	
Y2	.577**	.617**	.539**	.560**	.549**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง โดยด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนถึงปัญหายาเสพติดในชุมชน และได้เร่งดำเนินการเพื่อลดปัญหาจากยาเสพติดในชุมชนทันที มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .617$) รองลงมาคือด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนถึงสถานการณ์ยาเสพติดทั้งในระดับประเทศ และ ในชุมชนของท่านอย่างต่อเนื่อง ($r = .577$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการ

พยายามหาแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมาปรับใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($r = .539$)

ตารางที่ 4.39 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	CAP1	CAP2	CAP3	CAP4	CAP5	Y2
CAP1	1					
CAP2	.569**	1				
CAP3	.496**	.442**	1			
CAP4	.416**	.368**	.403**	1		
CAP5	.434**	.378**	.410**	.344**	1	
Y2	.669**	.639**	.692**	.509**	.538**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยด้านความสามารถของผู้นำชุมชนที่สร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของท่าน ได้อย่างมีคุณค่า มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .692$) รองลงมาคือด้านความสามารถของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($r = .669$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านความสามารถของผู้นำชุมชนในการจัดลำดับความสำคัญของสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างถูกต้อง ($r = .509$)

ตารางที่ 4.40 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	REA1	REA2	REA3	REA4	REA5	Y3
REA1	1					
REA2	.595**	1				
REA3	.538**	.576**	1			
REA4	.484**	.518**	.469**	1		
REA5	.424**	.381**	.364**	.467**	1	
Y3	.597**	.562**	.501**	.512**	.430**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยถึงปานกลาง โดยด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนในการเตรียมทรัพยากรสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอยู่ตลอดเวลา มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .597$) รองลงมาคือด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนกรณีมีสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($r = .562$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดในพื้นที่ และพร้อมจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที ($r = .430$)

ตารางที่ 4.41 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการ
รับผลประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขต
จังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	PER1	PER2	PER3	PER4	PER5	Y3
PER1	1					
PER2	.688**	1				
PER3	.541**	.585**	1			
PER4	.516**	.526**	.532**	1		
PER5	.473**	.448**	.341**	.335**	1	
Y3	.614**	.629**	.617**	.583**	.465**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการ
รับผลประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี
พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์กันใน
ระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนถึงปัญหายาเสพติดในชุมชน และได้เร่ง
ดำเนินการเพื่อลดปัญหาจากยาเสพติดในชุมชนทันที มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .629$)
รองลงมาคือด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการพยายามหาแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมา
ปรับใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($r = .617$) และด้านที่มีระดับ
ความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการตรวจสอบความถูกต้อง น่าเชื่อถือของ
แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด
อยู่ตลอด ($r = .465$)

ตารางที่ 4.42 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	CAP1	CAP2	CAP3	CAP4	CAP5	Y3
CAP1	1					
CAP2	.569**	1				
CAP3	.496**	.442**	1			
CAP4	.416**	.368**	.403**	1		
CAP5	.434**	.378**	.410**	.344**	1	
Y3	.557**	.477**	.523**	.476**	.566**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง โดยด้านความสามารถของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .557$) รองลงมาคือด้านความสามารถของผู้นำชุมชนที่สร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างมีคุณค่า ($r = .523$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านความสามารถของผู้นำชุมชนในการจัดลำดับความสำคัญของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างถูกต้อง ($r = .476$)

ตารางที่ 4.43 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	REA1	REA2	REA3	REA4	REA5	Y4
REA1	1					
REA2	.595**	1				
REA3	.538**	.576**	1			
REA4	.484**	.518**	.469**	1		
REA5	.424**	.381**	.364**	.467**	1	
Y4	.671**	.668**	.595**	.569**	.462**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนในการเตรียมทรัพยากรสำหรับสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอยู่ตลอดเวลา มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .671$) รองลงมาคือด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนกรณีมีสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($r = .668$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดในพื้นที่ และพร้อมจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที ($r = .462$)

ตารางที่ 4.44 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	PER1	PER2	PER3	PER4	PER5	Y4
PER1	1					
PER2	.688**	1				
PER3	.541**	.585**	1			
PER4	.516**	.526**	.532**	1		
PER5	.473**	.448**	.341**	.335**	1	
Y4	.559**	.572**	.599**	.510**	.456**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผลในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง โดยด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการพยายามหาแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมาปรับใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .599$) รองลงมาคือด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนถึงปัญหาเสพติดในชุมชน และได้เร่งดำเนินการเพื่อลดปัญหาจากเสพติดในชุมชนทันที ($r = .572$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการตรวจสอบความถูกต้องน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเสพติดเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดอยู่ตลอด ($r = .456$)

ตารางที่ 4.45 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วม
ด้านการติดตามประเมินผลในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำ
ชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	CAP1	CAP2	CAP3	CAP4	CAP5	Y4
CAP1	1					
CAP2	.569**	1				
CAP3	.496**	.442**	1			
CAP4	.416**	.368**	.403**	1		
CAP5	.434**	.378**	.410**	.344**	1	
Y4	.589**	.582**	.603**	.497**	.607**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถของผู้นำชุมชน กับ การมีส่วนร่วม
ด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัด
สระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์
กันในระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยด้านความสามารถของผู้นำชุมชนที่สร้างร่วมมือจากทุก
ฝ่ายดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างมีคุณค่า มีระดับ
ความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .603$) รองลงมาคือด้านความสามารถของผู้นำชุมชนในการดำเนินงาน
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($r = .589$) และด้านที่มีระดับ
ความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านความสามารถของผู้นำชุมชนในการจัดลำดับความสำคัญของ
สถานการณ์ปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างถูกต้อง ($r = .497$)

ตารางที่ 4.46 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการ
ดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	REA1	REA2	REA3	REA4	REA5	Y5
REA1	1					
REA2	.595**	1				
REA3	.538**	.576**	1			
REA4	.484**	.518**	.469**	1		
REA5	.424**	.381**	.364**	.467**	1	
Y5	.629**	.665**	.546**	.584**	.414**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความพร้อมของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการ
ดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางค่อนข้าง
สูง โดยด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน
กรณีมีสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .665$)
รองลงมาคือด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนในการเตรียมทรัพยากรสำหรับสนับสนุนการดำเนินงาน
ป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอยู่ตลอดเวลา ($r = .629$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อย
ที่สุดคือด้านความพร้อมของผู้นำชุมชนที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดในพื้นที่
และพร้อมจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที ($r = .414$)

ตารางที่ 4.47 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการ
ดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	PER1	PER2	PER3	PER4	PER5	Y5
PER1	1					
PER2	.688**	1				
PER3	.541**	.585**	1			

ตารางที่ 4.47 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการ
ดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี (ต่อ)

ตัวแปร	PER1	PER2	PER3	PE4	PER5	Y5
PER4	.516**	.526**	.532**	1		
PER5	.473**	.448**	.341**	.335**	1	
Y5	.593**	.622**	.546**	.559**	.468**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการ
ดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง โดยด้าน
การรับรู้ของผู้นำชุมชนถึงปัญหายาเสพติดในชุมชน และ ได้เร่งดำเนินการเพื่อลดปัญหายาจากยาเสพติด
ในชุมชนทันที มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .622$) รองลงมาคือด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชน
ถึงสถานการณ์ยาเสพติดทั้งในระดับประเทศ และ ในชุมชนของท่านอย่างต่อเนื่อง ($r = .593$) และ
ด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการตรวจสอบความถูกต้อง
น่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจวางแผนป้องกันแก้ไข
ปัญหายาเสพติดตลอด ($r = .468$)

ตารางที่ 4.48 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการ
ดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	CAP1	CAP2	CAP3	CAP4	CAP5	Y5
CAP1	1					
CAP2	.569**	1				
CAP3	.496**	.442**	1			
CAP4	.416**	.368**	.403**	1		
CAP5	.434**	.378**	.410**	.344**	1	
Y5	.556**	.550**	.625**	.493**	.540**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสามารถของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางค่อนข้างสูง โดยด้านความสามารถของผู้นำชุมชนที่สร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างมีคุณค่า มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .625$) รองลงมาคือด้านความสามารถของผู้นำชุมชนในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($r = .556$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านความสามารถของผู้นำชุมชนในการจัดลำดับความสำคัญของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านได้อย่างถูกต้อง ($r = .493$)

ตารางที่ 4.49 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี

ตัวแปร	PAR1	PAR2	PAR3	PAR4	Y5
PAR1	1				
PAR2	.784**	1			
PAR3	.846**	.748**	1		
PAR4	.786**	.845**	.780**	1	
Y5	.761**	.777**	.711**	.837**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน กับ ความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง โดยด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี มีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด ($r = .837$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี ($r = .777$) และด้านที่มีระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี ($r = .711$)

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษา คือ ผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี จำนวน 120 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม 5 ตอน แล้วนำผลสรุปมานำเสนอตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากวิธีดำเนินการวิจัยในบทที่ 3 และรายงานผลการวิจัยในบทที่ 4 ได้ผลการศึกษตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 120 คนในครั้งนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 85 เป็นเพศชาย มีจำนวน 102 คน มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 54 คน ร้อยละ 45.0 มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 70 คน ร้อยละ 53.4 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,000-30,000 บาท จำนวน 40 คน ร้อยละ 33.3

2) ระดับความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดสระบุรี

ผลการศึกษาระดับความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดสระบุรี โดยใช้หลักสถิติคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เพื่อนำเสนอผลสรุปความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความพร้อม ด้านการรับรู้ และ ด้านความสามารถของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดสระบุรี โดยพบว่า

ระดับความพร้อมของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .382 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นต่อความพร้อมของผู้นำ ด้านความยืดหยุ่นและรองรับสถานการณ์ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .525 รองลงมาคือด้านเตรียมพร้อมในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนกรณีมีสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .430 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านความพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากยาเสพติดในพื้นที่ และพร้อมจะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ทันที มีค่าเฉลี่ย 3.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .645

ระดับการรับรู้ของผู้นำชุมชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .386 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าด้านความพยายามหาแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และนำมาปรับใช้ในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่องในค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .507 รองลงมาคือด้านการตรวจสอบความถูกต้อง น่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจวางแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ตลอด มีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .591 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดจากบุคคลรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .552

ระดับความสามารถของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .364 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับความสามารถด้านสามารถประเมินระดับผลกระทบ หรือความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนของท่านจากปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .533 รองลงมาคือผู้นำมีความมั่นใจในความสามารถของท่านที่จะสามารถดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของท่าน

ได้อย่างมีคุณค่า มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .505 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านความสามารถในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .458

3) ระดับความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดสระบุรี

ผลการศึกษาระดับความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดสระบุรี โดยใช้หลักสถิติคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำเสนอผลสรุปความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลของผู้นำชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดสระบุรี โดยพบว่า

ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .387 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการแสวงหา ค้นหาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในชุมชนของท่าน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .502 รองลงมาคือด้านความร่วมมือและได้รับการยอมรับในการตัดสินใจป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .495 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านมีส่วนจัดลำดับความสำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในพื้นที่ มีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .515

ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .359 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านร่วมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้จูงจูงตามเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .523 รองลงมาคือด้านช่วยสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน .509 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านร่วมดำเนินการตามขั้นตอนที่วางแผนป้องกันแก้ไข ปัญหา ยาเสพติดทุกขั้นตอน มีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .500

ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .498 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนของท่านมีระดับที่ดีขึ้น เมื่อปัญหาเสพติดในชุมชนท่านลดลง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .459 รองลงมาคือด้านปัญหาเสพติดในชุมชนของท่านที่ลดลงทำให้ท่านสามารถวางแผนพัฒนาชุมชนในด้านอื่นให้กับประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .511 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านการทำนุปฏิบัติต่อประชาชนในชุมชนของท่านอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันในการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติด มีค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .552

ระดับการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .467 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านท่านติดตามดูแลพฤติกรรมของประชาชนในพื้นที่ที่เคยมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .627 รองลงมาคือด้านท่านติดตามสอบถามประชาชนถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหลังการดำเนินการตามแผนป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .467 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านท่านติดตามประเมินผลความพึงพอใจ หรือ ขอคำแนะนำจากประชาชนในพื้นที่เพื่อนำไปประกอบการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .446

4) ระดับความสำเร็จในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในจังหวัดสระบุรี

ผลการศึกษาระดับความเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดใน จังหวัดสระบุรี โดยใช้หลักสถิติคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำเสนอ ผลสรุปความเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จ โดยพบว่า

ระดับความสำเร็จในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .367 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระดับความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชน ด้านการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .529 รองลงมาคือด้านการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดสามารถสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .495 และ ระดับน้อยที่สุดคือด้านการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณค่า และมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .561

5) ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษาสูงสุด และ ด้านรายได้ ที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความพร้อม ด้านการรับรู้ และ ด้านความสามารถของผู้นำชุมชนมีระดับความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ที่ผู้วิจัยได้สรุปและนำเสนอไว้ในข้างต้น สามารถนำมาอภิปราย โดยกล่าวถึงระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้าน โดยสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ปัจจัยประชากรศาสตร์ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษาสูงสุด และ ด้านรายได้ ที่แตกต่างกัน มีระดับความเห็นต่อการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีไม่ต่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ผู้นำชุมชนไม่ว่าจะเป็นเพศใด มีอายุเท่าใด มีระดับการศึกษาอย่างไร รวมถึงมีระดับรายได้อย่างไร แต่เมื่อได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ให้เป็นผู้นำชุมชน ย่อมมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการ และ ตามที่ได้รับภารกิจไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่ ต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ อัสวิน หนูจ้อย ชไมพร ดิษฐาพร และ สนอง โลหิตวิเศษ (2560) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ ที่ต้องการศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ และพบว่า ผู้นำมีความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ พระมหาจักรเพชร สมาจาโร (พื้นสันเทียะ) (2566) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลหลุบ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอายุ อาชีพ ระดับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและการป้องกัน จำนวนครั้งที่ได้รับข่าวสารในการเข้าร่วมกิจกรรมในการป้องกัน มีความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความพร้อม ด้านการรับรู้ และ ด้านความสามารถของผู้นำชุมชนมีระดับความสัมพันธ์กับการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้นำชุมชนที่มีการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานในหน้าที่ทุกด้านอย่างเต็มความสามารถ จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และ เกิดผลลัพธ์ในการปฏิบัติงานที่คุ้มค่า รวมถึงการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรที่จำเป็นในพื้นที่ให้เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามภารกิจสำคัญในแต่ละด้าน โดยเฉพาะในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เป็นสำคัญ ซึ่งพบว่า ผู้นำชุมชนได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านทรัพยากร และ ความพร้อมของตัวผู้นำเองอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามสถานการณ์ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต่อการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด ซึ่งกล่าวได้ว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาของ มะพาริ กะมุณิง มารูยูกิ รานิง และ ดาฮูดิน อุสมาน (2556) ที่ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญห

ยาเสพติดของกลุ่มเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาเสพติดของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผลการศึกษาพบว่า ผู้นำที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด ปัญหาเสพติดและการป้องกัน ในด้านต่างๆ อาทิ ด้าน การควบคุมแหล่งอบายมุขในหมู่บ้านเป็นการลดปัจจัยเสี่ยงที่จะนำไปสู่ปัญหาเสพติดในชุมชน ด้านผู้เสพยาเสพติดคือผู้ป่วยที่ต้องให้อาการและได้รับการบำบัดรักษาอย่างถูกต้อง การจัดให้มีสวนสาธารณะสนามเด็กเล่น สนามกีฬาและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจเป็นการสร้างปัจจัยหลักเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด การเสพยาเสพติดทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าวและทำให้สมองถูกทำลาย ตัวชี้วัดที่สำคัญในการเอาชนะยาเสพติดคือการที่ชุมชนตระหนักถึงปัญหาและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาการเสพยาเสพติดโดยใช้เจมิจิตยาร่วมกันเป็นสาเหตุทำให้ติดเชืเอ็ดส์ได้ การประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายหรือหอกระจายข่าวเป็นวิธีหนึ่งในการสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่เยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติด การแก้ไขปัญหาเสพติดจะต้องมีการประสานความเชื่อมโยงกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ องค์กรประชาชนและเอกชนภายนอกเพื่อระดมความร่วมมือมาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด การรวมพลังทุกภาคส่วน สามารถทำให้ยาเสพติดหมดสิ้นไปอย่างยั่งยืนรวมถึง หากครอบครัวยุติยาเสพติดก็จะไม่เข้าสู่ครอบครัวได้การลองใช้ยาเสพติดเพียงครั้งเดียวมีโอกาสทำให้ติดยาเสพติดได้ การสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัวเป็นการป้องกันกลุ่มเสี่ยงทางหนึ่ง ยาเสพติดหมายถึงสารหรือยาที่เป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ ผู้เสพยาเสพติดควรได้รับการลงโทษตามกฎหมายเพื่อไม่ให้เป็นอย่างและประชาชนไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดควรปล่อยให้หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่นเดียวกับการศึกษาของ สุชาติ พันธ์จิต นฤมล ศักดิ์ปกรณ์กานต์ และ รัตนา รุจิกรกุล (2553) ศึกษาบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้น อันจะเป็นการเริ่มต้นของปัญหา ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหายาที่ต้นเหตุ จะส่งผลทำให้ลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากต้นเหตุยาเสพติดได้อย่างยั่งยืน

ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรีในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งกล่าวได้ว่าในบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือ

โครงการต่างๆ ในรูปแบบหรือบริบทต่างๆ เพื่อให้เกิดความรัก สามัคคี ผูกพันระหว่างประชาชนในชุมชน ทุกระดับอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์ศักดิ์ มุกตาม่วง (2563) ศึกษาเรื่อง บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อประสิทธิผลตามนโยบายด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วม ภาคประชาชน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ด้านการแก้ไขปัญหายาเสพติด และด้านการสร้างและ พัฒนาระบบรองรับการคืนคนดีให้สังคม ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติยา สุขเกษม วินัย ทองมัน วรฤต เกื่อนช้าง และ อานนท์ เมธีวรจักร (2565) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตร อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตร ควรดำเนินการดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรพัฒนาผู้นำให้มีมนุษยสัมพันธ์ ใจเป็นกลาง ให้กำลังใจ ชื่นชม ให้อภัย ให้ความรักและความจริงใจกับบุคลากรอย่างทั่วถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ควรพัฒนาผู้นำให้มีวิสัยทัศน์มีการกระจายงาน เอาใจใส่ ช่วย แก้ปัญหา สร้างขวัญกำลังใจ ไม่เกิดความอิจฉา พยายยินดีกับความสำเร็จ การมีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์ ควรพัฒนาผู้นำให้มีเจตคติที่ดีกับการทำงานกับผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน แสดงความรัก ความหวังดี และความห่วงใยอย่างจริงใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรพัฒนาผู้นำให้มีทักษะหลายด้าน มีเมตตา นำเข้าหา ไม่ดุดัน และควบคุมอารมณ์ ตนเองได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้นำชุมชนในเขตจังหวัดสระบุรี ทำให้ทราบถึงสถานการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดอย่างรอบด้านที่เกิดขึ้น ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น จากสภาพแวดล้อม และบริบทของชุมชน ทำให้ได้สารสนเทศสำคัญประกอบการวางแผนการดำเนินงานด้านการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถทำนายถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากปัจจัยต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและตรงประเด็น เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะสำคัญดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมถึงหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน ในการมีสังคมดี ไม่มีปัญหาอาชญากรรมจากต้นเหตุยาเสพติด ซึ่งการยกระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ที่จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนนั้น ควรเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วม โดยผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องทุกระดับควรเสริมสร้าง สนับสนุน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้อย่างจริงจัง โดยการบรรจุไว้ในนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของชุมชน หรือท้องถิ่น เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในแต่ละระดับ ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านอย่างยั่งยืน

ควรมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ และมีการปรับบทบาท โครงสร้าง ระบบบริหารเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ให้ช่วยการสอดส่องดูแลซึ่งกันและกันภายในชุมชน ให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง มีการพัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบ อย่างบูรณาการ ส่งเสริมการนำนโยบายที่เข้มแข็งในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหายา รวมถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึงในชุมชน ให้ทราบอย่างทั่วถึงทั้งชุมชน และผู้นำชุมชนควรแสดงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างให้แก่ประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาระดับการมีส่วนร่วม ให้ประชาชนมีค่านิยมและพฤติกรรมการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมสอดคล้องกับนโยบายไทยเข้มแข็งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เฉพาะในเขตจังหวัดสระบุรี ซึ่งควรขยายพื้นที่การศึกษาออกไปอีกในระดับภูมิภาค อันจะทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละพื้นที่ที่ช่วยดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้มากขึ้น และนำมาเป็นกรณีศึกษาหรือตัวแบบปฏิบัติที่ดีต่อไป

2) ควรศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่ เพื่อทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม อันจะทำให้ได้สารสนเทศไปประกอบการยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

3) ควรกำหนดตัวแปรเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่มาประกอบการศึกษา และ เพิ่มระเบียบวิธีการศึกษาเป็นเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมาประกอบการวางแผนการการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพตติใน เขตพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรวิทย์ เกษกลาง วินิจ ผาเจริญ และวัชร ชาดิมนตรี. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 2(1), 1-11.
- กัมพล เพ็ชรล้อมทอง และธนาภา โรจนตระกูล. (2565). การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร. *Journal of Modern Learning Development*, 7(5), 92-104.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2548). *ก้าวต่อไปของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- กิตติยา สุขเกษม วินัย ทองมัน วรกฤต เกื้อนช้าง และ อานนท์ เมธีวรจิตร. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนจตุรมิตร อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 5(2), 77-90.
- จินตวิทย์ เกษมสุข. (2561). แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 26(50), 169-186.
- จินตวิทย์ เกษมสุข. (2556). *การใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- จุฬารัตน์ ชมพันธุ์. (2555). การวิเคราะห์หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนใน ในบริบทประเทศไทย. *วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม*, 8(1), 123-141.
- ณัฐกานต์ เกตุชาวนา. (2554). *ปัญหาอุปสรรคของกระบวนการมีส่วนร่วมโครงการ จัดรูปที่ดินของจังหวัดพิษณุโลก* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2550). *พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน: จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย*. กรุงเทพฯ: เอ.พี.กราฟิกส์ ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด.
- นฤมล มีนา และ วีระพร ศุทธากรณ์. (2561). ประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมส่งเสริมทักษะชีวิตและการมีส่วนร่วม ของครอบครัวต่อการพัฒนาทักษะชีวิตและความตั้งใจในการเลิกยาเสพติดในเด็กและเยาวชนที่ได้รับการติดตามโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. *รามารับดีพยาบาลสาร*, 45(2), 88-98.
- นิภาวรรณ ตติยนันทพร. (2565). การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการป้องกันและบำบัดยาเสพติด อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 16(2), 581-596

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นิรมล กุลศรีสมบัติ. (2556). *กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการชุมชนของประเทศ ญี่ปุ่น* (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ปาณิสตา แสงสุวรรณ. (2565). บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการรับมือวิกฤติโรคระบาดCOVID-19 กรณีศึกษาตำบลทุ่งคาโงก อำเภอเมือง จังหวัดพังงา. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย*, 3(2), 13-28.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2549). *การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนา ชุมชน: จากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์. (2564). ประเด็นคัดสรรว่าด้วยความหมายและความสำคัญสำหรับการศึกษาภาวะผู้นำ. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(2), 365-378.
- พระครูสังฆรักษ์ทรงพรพรณ ชยทนต์. (2565). การสร้างเครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของคณะสงฆ์ในภาคกลาง. *วารสารศิลปะการจัดการ*, 6(1), 236-251
- พระครูสุตวธรรมกิจ. (2563). การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองพอก อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย*, 1(2), 12-20.
- พระมหาฉัตรเพชร สมจาโร (พินันตเทียะ). (2566). การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ตำบลหุบ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย*, 4(1), 30-41.
- พาดิเมาะ นิมา ลุฎฟี หะยีหมัด และ รอซิดี เลิศอริยะพงษ์กุล. (2565). ผลการเสริมสร้างพลังอำนาจทางสุขภาพต่อ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการเสพติดของเยาวชนในชุมชนพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้. *รามธิบดีพยาบาลสาร*, 28(1), 127-42.
- เพลินสุข ทองคำมัน. (2546). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมประชามหมู่บ้านด้านยาเสพติด ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลม่วงคำ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย* (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มะพาริ กะมุณีง มารูยูกิ รานิง และ ตายูดิน อูสมาน (2556). *บทบาทของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของกลุ่มเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วินัย นุชชา. (2543). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรตำบลเปิ้ง อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ (Unpublished Master's thesis). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วิรัช ภูมิศรี พระครูสังฆรักษ์วีรวัฒน์ วีรวิฑูโน วรยุทธ์ สถาปนศุภกุล มงคลชัย สมศรี และสรวิศ พรหมลี. (2564). การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย*, 2(1), 1-11.
- วิรัช ภูมิศรี และ มงคลชัย สมศรี. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลดงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ดจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารภูมินิเวศพัฒนาอย่างยั่งยืน*, 3(2), 14-22.
- วิรัช ภูมิศรี. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลเชิงค้อย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย*, 3(1), 12-21.
- สมจิต แดนสีแก้ว. (2548). การขับเคลื่อนชุมชนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดแก่สังคม (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สมบัติ นามบุรี. (2562). ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 2(1), 183-197.
- สาธิต เปรมปรีดี อริวรณ เอี่ยมสะอาด และ กฤษดา ผ่องพิทยา. (2561). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมจังหวัดชัยภูมิ. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 14(1), 53-64.
- สำนักการบริหารปกครองท้องถิ่น. (2566). สารสนเทศทางการปกครอง. สืบค้นจาก <https://multi.dopa.go.th/pab/news/cate9/view46>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2560). *สถานการณ์ยาเสพติด*. กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2564). *แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2565). *ผลการปราบปรามยาเสพติดทั่วประเทศ*. กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม.
- สุธิดา แจ่มประจักษ์. (2560). กระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างมีส่วนร่วม: กรณี ศึกษากลุ่มขอสหกริปป้าพ ตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(47), 95-121.
- สุวปรีชา จันต๊ะ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เทศบาลเมืองแม่เหียะ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบัณฑิตแสง ไคมคำ*, 4(1), 16-29.
- อณัญญา ขุนศรี และ พรสุข หุ่นนิรันดร์. (2564). รูปแบบการป้องกันการใช้สารเสพติดของวัยรุ่น โดยการมีส่วนร่วมของ ภาคิเครือข่ายในเขตสุขภาพที่ 8. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(11), 82-98.
- อัศวิน หนูจ้อย ชไมพร ดิสถาพร และ สอนง โลหิตวิเศษ. (2560). การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนให้เป็นผู้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*, 11(1), 119-130.
- Bass, B.M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. New York: Free press
- Bass, B.M., & Avolio, B.J. (1990). *The implications of transactional and transnsforMational leadership for individual, team and organizational development*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.
- Bennis, W.G. & Nanus, B. (1985). *Leader : The strategies for taking charge*. New York: Harper & Row
- Best, J. W., & J. V. Kahn, (1993). *Research in Educational* (7th ed.). Boston : Allyn and Bacon.
- Bryman, A. (1996). *Organization studies : leadership in organization*. Newbury park, CA : Sage.
- Cohen, J. (1988). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Cohen, S.L. (1996). *Mobilizing Communities for Participation and Empowerment*. New Delhi: Sage.
- Conger, J.A. (1989) . *The charismatic leader : Behind the mystique of exceptional Leadership*. San Francisco : Jossey - bass.
- Creighton, J. L. (2005). *The Public Participation: Making Better Decisions through Citizen Involvement*. San Francisco: Jossey Bass.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York : Harper Collins Publishers.
- Daft, R. L. (1999). *Leadership Theories and Practice*. Forth Worth, Texas : the Deyden Press.
- Daft, R. L. (2005). *The Leadership Experience* (3 rd ed.). Canada : Thomson Corporation.
- Daft, R. L. (2010). *New Era of Management* (9th ed.). Canada : South-Western Cengage Learning.
- David, H. (1993). *Management Principles and Practice*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.
- Dejnozka, E.L. (1983). *Educational administration glossary*. Westport. CT : Greenwood.
- Dokthaisong, B. (1992). *Organization management*. Bangkok : Human Resources and Rural Technology Development Foundation.
- Erwin, W. (1976). *Participation Management: Concept, Theory and Implementation*. Atlanta, GA: Georgia State University.
- Faculty of Management Payap University. (1997). *Principles of management*. Chiang Mai : Press, Payap University.
- Fiedler, F.E. (1967). *A theory of leadership effectiveness*. New York : McGraw-Hill.
- Garrett, H. (1973). *Statistics in Psychology and Education* (6th ed.). New York: David Mckay Company Inc.
- Hirunto, U. (1980). *Local government*. Bangkok : Odeon Street Publishing.
- Katz, D. & Kahn, R.L. (1978). *The social psychology of organization*(2nd ed.). New York :John Wiley.
- Koontz, O. & Weihrich, D. (1994). *Management*. New York: Prentice Hall Inc.
- Melkote, S. R. (2001). *Communication for Development in the Third World* (2nd ed.). New Delhi, India:Sage Publications.
- Nanus, B. (1992). *Visionary Leadership*. San Francisc : Jossey-Bass Inc.
- Pratummapidok. T. (1997). *Leadership is important to people development, developing countries*. Bangkok : Thammapha.
- Rogers, E. M. (1995). *Diffusion of Innovations* (4th ed.). New York: The Free Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Stogdill, R. W. (1974). *Leadership : A Survey of Theory and Research*. New York : The Free Press.

White, S.A. (1999). *Participation: Walk the talk*. New Delhi: Sage

Yukl, G. (1994). *Leadership in Organization. Englewood Cliffs*. New Jersey : Prentice Hall Inc.

Zanger, T. & Folkman, A. (2002). *The Extraordinary Leader*. New York: McGraw-Hill Company.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	โอภาส ชาลู่
วัน เดือน ปีเกิด	6 กุมภาพันธ์ 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดสระบุรี ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, 2559 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, 2566
ที่อยู่ปัจจุบัน	4 / 2 หมู่ 15 ตำบลโคกแย้ อำเภอหนองแค จังหวัด สระบุรี 18230
สถานที่ทำงาน	รัฐสภา
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการประจำตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

